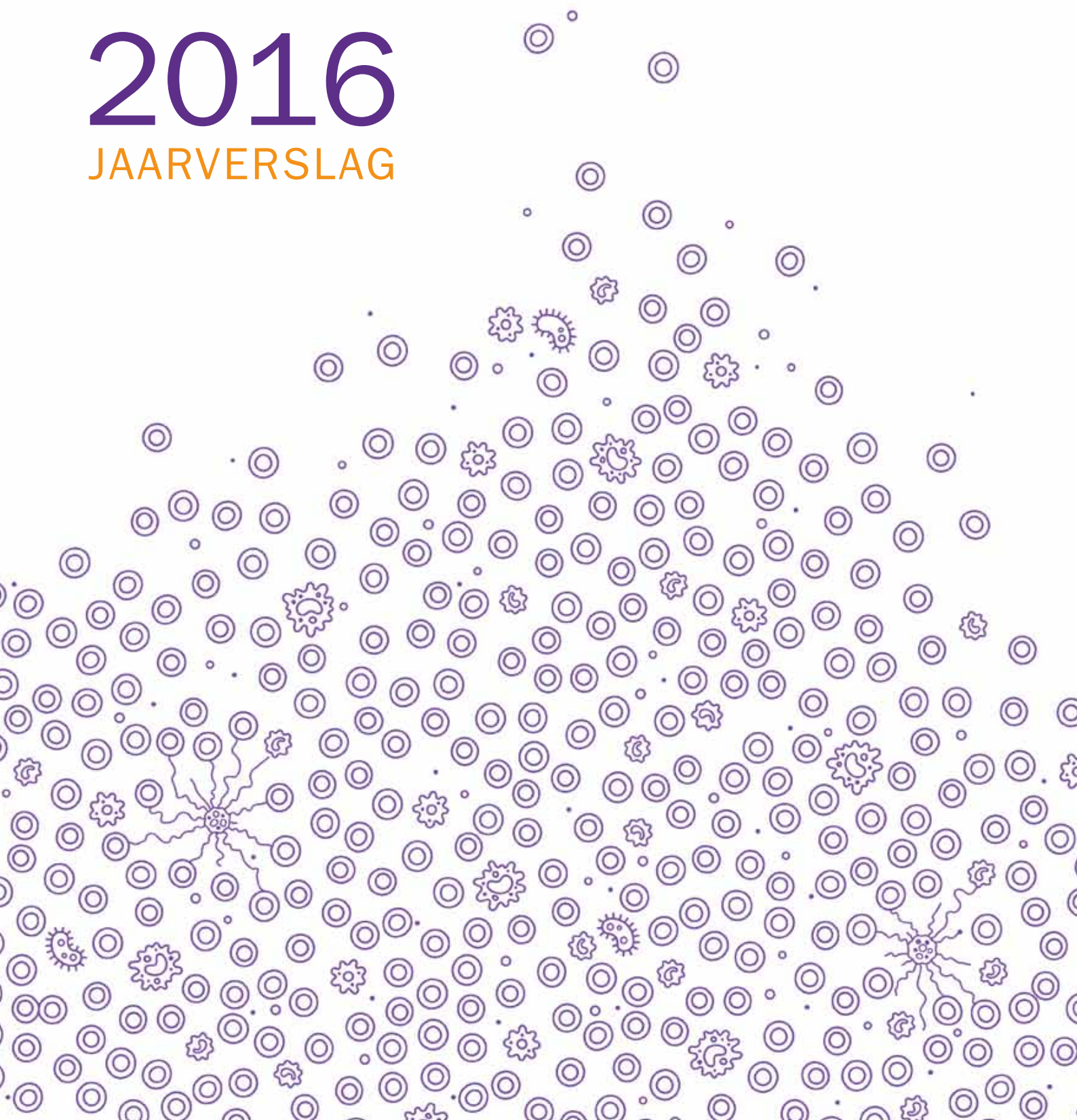

2016

JAARVERSLAG

Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Jaarverslag 2016

1 OKTOBER 2015 – 30 SEPTEMBER 2016

Voorwoord

Er is zoveel te bereiken

Een wereld zonder kanker. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt elke dag aan het bereiken van deze ambitie en droom.

Wetenschappers over de hele wereld zoeken continu naar antwoorden. En een heleboel zijn er inmiddels gevonden. Wij zijn hard op weg om kanker steeds beter te begrijpen. Want wat je begrijpt, kun je oplossen, of aanpassen of zelfs tegenhouden.

Wij financieren kennis, maken het toegankelijk voor iedereen en blijven dit doen zolang kanker levens bedreigt. Wij zijn de experts in gezonde voeding en leefstijl om kanker minder kans te geven.

Toch kunnen we nog altijd niet voorkomen dat ons lichaam ons in de steek kan laten. En dat in Nederland 1 op de 3 mensen hoop en kracht moet houden en vinden om kanker te overleven. Ook dan zijn wij er, met begrip en hulp om sterker te staan tegenover kanker door mensen te helpen gezonde keuzes te maken in hun voeding en leefstijl.

In dit verslag leest u over hoe we te werk zijn gegaan en wat we hebben bereikt in 2016. Een mooi jaar dat in het teken stond van verandering en vernieuwing van onze strategische koers voor de toekomst.

Wat een grote verantwoordelijkheid rust er op onze schouders. Maar wat een privilege is het om samen met u te mogen bouwen aan een wereld waarin we van kanker zullen winnen. Er is zoveel te bereiken.

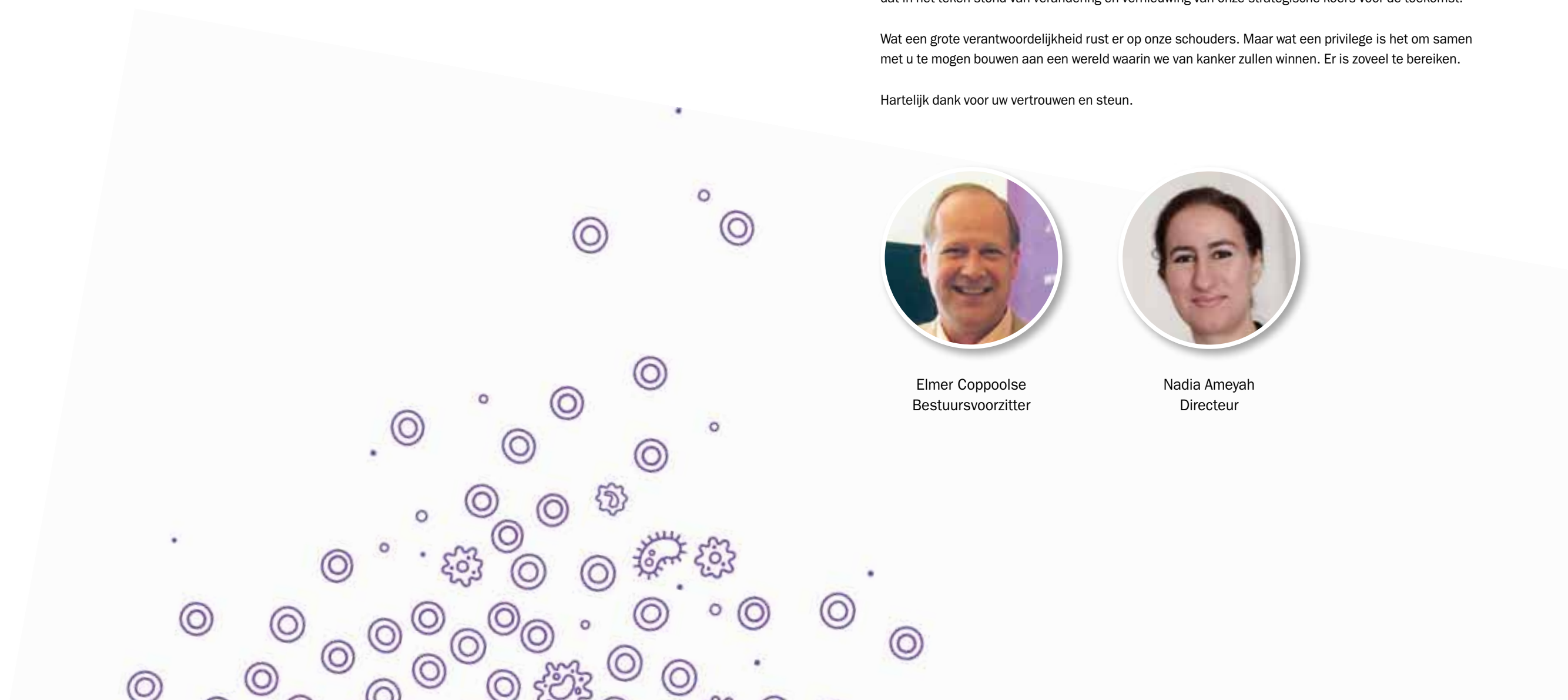
Hartelijk dank voor uw vertrouwen en steun.

Elmer Coppoolse
Bestuursvoorzitter

Nadia Ameyah
Directeur

Wij richten ons op onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker.

Inhoudsopgave

Samenvatting		VI
Inleiding	Voeding, leefstijl en kanker	2
Hoofdstuk 1	Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds	6
1.1	Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is pionier op het gebied van kankerpreventie	7
1.2	Onze visie, missie en werkwijze	7
1.3	Uitdagingen en kansen	11
1.4	Strategie en speerpunten	13
1.5	Evaluatie van beleid en strategie	14
1.6	Werken aan een nieuwe strategische koers	15
Hoofdstuk 2	Samen meer onderzoeken: kanker beter begrijpen	18
2.1	Maatschappelijke impact: nieuwe inzichten in kankerpreventie	19
2.1.1	Wat weten we nu? Een greep uit nieuwe inzichten uit gefinancierde onderzoeksprojecten	19
2.1.2	Wat weten we nu? Een greep uit nieuwe inzichten uit het Continuous Update Project	19
2.1.3	Risico's op kanker beter begrijpen	19
2.1.4	Wetenschappelijke rapporten	21
2.2	Wat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds doet op het gebied van onderzoek	23
2.3	Onderzoeksthema's	23
2.4	Van pionier naar expert in kankerpreventie	23
2.5	Beursprogramma's voor onderzoek	23
2.5.1	Het (jaarlijkse) reguliere beursprogramma	24
2.5.2	Het Request for Applications (RFA) beursprogramma	25
2.6	Lopende onderzoeksprojecten in 2016	26
2.7	Nieuwe onderzoeken in 2016	28
2.8	Het Continuous Update Project (CUP): de grootste bron over kankerpreventie ter wereld	28
Hoofdstuk 3	Samen gezonder leven: gezondheidsvoorlichting en beleidsbeïnvloeding	32
3.1	Het doel van onze gezondheidsvoorlichting en beleidsbeïnvloeding	33
3.2	Onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker: belangrijke richtlijnen	34
3.3	De landelijke bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen	35
3.3.1	Samen Kanker Voorkomen in Aruba: Ban Preveni Cancer Hunto	35
3.4	De doelgroepen voor onze gezondheidsvoorlichting	36
3.4.1	Het algemene publiek	36
3.4.2	Donateurs	36
3.4.3	Mensen die kanker hebben gehad	36
3.4.4	Gezondheidsdeskundigen	37
3.4.5	Kinderen	37
3.5	De communicatiemiddelen voor onze gezondheidsvoorlichting	37
3.5.1	Brieven	38
3.5.2	Magazine Samen	38

3.5.3	Onze digitale vakblad voor gezondheidsdeskundigen	39
3.5.4	Workshops	41
3.5.5	Publicaties	42
3.5.6	Onze algemene website: wkof.nl	45
3.5.7	Onze website voor kinderen: topfitkids.nl	45
3.6	Beleidsbeïnvloeding	47
3.6.1	Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding: bescherm de gezondheid van kinderen	48
3.6.2	Alliantie Voedselonderwijs	48
4	Fondsenwerving: samen in actie voor een wereld waarin we van kanker winnen	50
4.1	Ons beleid voor fondsenwerving	51
4.2	Donateurs	51
4.3	Giften uit nalatenschappen	51
4.4	Evenementen	52
4.4.1	NN Marathon Rotterdam	52
4.4.2	Dam tot Damloop	53
4.5	Bijzondere acties voor kankerpreventie	56
4.6	Sponsors	56
4.7	Contact met het Wereld Kanker Onderzoek Fonds	58
5	Bestuur, personeel en organisatie	60
5.1	Verantwoordingsverklaring	61
5.2	Functiescheiding	61
5.3	Bestuur	61
5.3.1	Procedure benoeming bestuursleden	62
5.3.2	Bezoldiging	63
5.3.3	Vergaderingen	63
5.3.4	Evaluatie van functioneren	63
5.3.5	Jaarlijkse controle	63
5.4	Directeur	63
5.4.1	Salaris van de directeur	63
5.5	Personeel	63
5.5.1	Beloningsbeleid	63
5.5.2	Organogram	63
5.6	Living the message: maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)	64
5.7	Besteding van middelen	65
5.8	Relatie met belanghebbenden	65
5.8.1	Donateurs en het grote publiek	65
5.8.2	Gezondheidsdeskundigen	66
5.8.3	(Ex)kankerpatiënten	66
5.8.4	Wetenschappers en onderzoekers	66
5.8.5	Andere gezondheidsfondsen	66
5.9	Samenwerkingen	67
5.9.1	Wereld Kanker Dag	67
5.9.2	Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding	67
5.9.3	Alliantie Voedselonderwijs	67
5.9.4	Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) Aruba	67
5.9.5	Inloophuis Carma	68
5.9.6	Gemeente Amsterdam	68
5.9.6	Wageningen University and Research Centre	68

	5.10	Risicomanagement	69
	5.10.1	Proces	69
	5.11	Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum: verhuizing	70
Hoofdstuk	6	Het World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk	72
	6.1	Wereldwijde samenwerking	73
	6.2	De activiteiten van het WCRF netwerk	73
	6.3	WCRF International	73
	6.3.1	Officiële samenwerking met de wereldgezondheidsorganisatie (WHO)	73
	6.4	Aansluiten bij de internationale wetenschappelijke gemeenschap	73
	6.4.1	Wetenschappelijke congressen	73
	6.5	Ondersteuning van de volgende generatie van wetenschappers	75
	6.6	Internationale lobbyactiviteiten	75
	6.6.1	Adviesgroep van experts	76
	6.6.2	Advies voor beleidsmakers voor het formuleren van doelstellingen	76
	6.6.3	Het beleidshulpmiddel NOURISHING	76
	6.6.4	Krachten bundelen	77
	6.6.5	Conferenties, evenementen en workshops	77
Hoofdstuk	7	Financiën	80
	7.1	Financieel beleid	80
	7.2	Analyse financieel resultaat	81
	7.3	Kengetallen	82
Hoofdstuk	8	Jaarrekening	84
		Overige gegevens	107
		Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	107
Hoofdstuk	9	Er is nog zoveel te bereiken – plannen voor 2017	112
	9.1	Vooruitblik 2017	112
	9.1.1	Nieuwe strategische koers	112
	9.1.2	Onderzoek: samen kanker beter begrijpen	112
	9.1.3	Gezondheidsvoorlichting: samen gezonder leven	112
	9.1.4	Beleidsbeïnvloeding: de gezonde keuzes makkelijker maken	113
	9.1.5	Fondsenwerving: in actie tegen kanker	113
	9.2	Meerjarenbegroting 2017 – 2018	114

Samenvatting

HET PROBLEEM Elk jaar krijgen meer dan 100.000 mensen in Nederland de diagnose kanker.

WAT WIJ DOEN

Samen werken wij aan een wereld waarin we door gezonde voeding en leefstijl sterker staan tegenover kanker.

- Onderzoek: kanker beter begrijpen
- Gezondheidsvoorlichting: bewustzijn over gezonde leefstijl

- Beleidsbeïnvloeding: gezonde keuzes makkelijker maken

WAT WIJ WILLEN BEREIKEN

- Wij willen dat door gezonde keuzes in voeding en leefstijl:
- minder mensen kanker krijgen
 - meer mensen kanker overleven
 - de kwaliteit van leven tijdens en na kanker toeneemt

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE EN RESULTAAT

Nieuwe inzichten in de relatie tussen voeding, leefstijl en kanker

Wij zijn de autoriteit op het gebied van voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Onze wetenschappelijke rapporten dragen bij aan de inzichten over kankerpreventie in Nederland en de rest van de wereld. Zo weten we nu dat:

- Overgewicht de kans vergroot op 11 soorten kanker.
- Een derde van de meest voorkomende gevallen van kanker kan worden voorkomen door gezond te eten, meer te bewegen, geen alcohol te drinken en een gezond gewicht te behouden.

1 op de 3 vrouwen
1 op de 2 mannen
krijgt ooit kanker

Vrijwel niemand in Nederland eet volledig volgens de Schijf van Vijf.

10% van de volwassenen eet voldoende groente en fruit. We eten te veel vet en zout, en drinken te veel alcohol. We eten te weinig voedingsvezels.

De helft van de mensen in Nederland is te zwaar. 13,7% van de volwassenen heeft obesitas. 12% van de kinderen in de basisschoolleeftijd heeft overgewicht, waarvan een derde obesitas.

Minder dan 10% van Nederlanders weet dat overgewicht de kans op kanker vergroot.

ER IS ZOVEEL TE BEREIKEN

Met een gezonde voeding en leefstijl is er veel te bereiken op het gebied van de preventie en overleving van kanker.

Bewustzijn is een belangrijke eerste stap naar gedragsverandering. Met kennis over gezonde keuzes in voeding en leefstijl kunnen mensen weloverwogen keuzes maken om sterker te staan tegenover kanker.

2016 in het kort

- 65.854 nieuwe donateurs steunen onze missie.

- 54 mensen hebben deelgenomen aan de NN Marathon Rotterdam, en 102 mensen hebben deelgenomen aan de Dam tot Damloop, voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Samen haalden zij ruim € 61.000 op.

- Totale inkomsten €7.780.034, 29% besteed aan onderzoek en 41% besteed aan gezondheidsvoorlichting.

- Ook in 2016 waren we actief in de Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding.
- Aansluiting bij de Alliantie Voedselonderwijs.

- Ruim € 2,2 miljoen besteed aan wetenschappelijk onderzoek.
- 6 nieuwe onderzoeksbeurzen toegekend aan innovatief onderzoek, met meer focus op de rol van gezonde leefstijl bij kanker.

- 3 nieuwe wetenschappelijke rapporten over maagkanker, blaaskanker en slokdarmkanker.
- Nieuwe onderzoeksmethodiek naar biologische mechanismen om de risico's voor kanker beter te begrijpen is getest door Universiteit Maastricht en het Duitse Centrum voor Kankeronderzoek.

- Meer dan 56.000 publicaties verspreid waaronder brochures en folders.
- 7 publicaties en hulpmiddelen ontwikkeld of herzien.
- 16 edities van ons digitale vakblad KankerpreventieNieuws verspreid.
- 4 edities van ons magazine Samen met praktisch advies met een bereik van 250.000 mensen per editie.

- Voortzetting van de nationale bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen.
- Ruim 5.000 exemplaren van het kinderboekje *Koken Maar!* verspreid via onder andere Gemeente Amsterdam, Gemeente Alphen aan den Rijn en het Teddy Bear Hospital in het LUMC.

“Veel mensen weten al dat roken tot kanker kan leiden, maar te weinig mensen zijn zich bewust van de belangrijke rol van voeding, beweging en lichaamsgewicht bij kankerpreventie. Bovendien is er nog veel wat we moeten ontdekken en begrijpen over hoe kanker ontstaat. Het is daarom belangrijk dat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich hiervoor inzet. Samen met het internationale WCRF netwerk zijn zij de autoriteit op het gebied van kankerpreventie door voeding en leefstijl.”

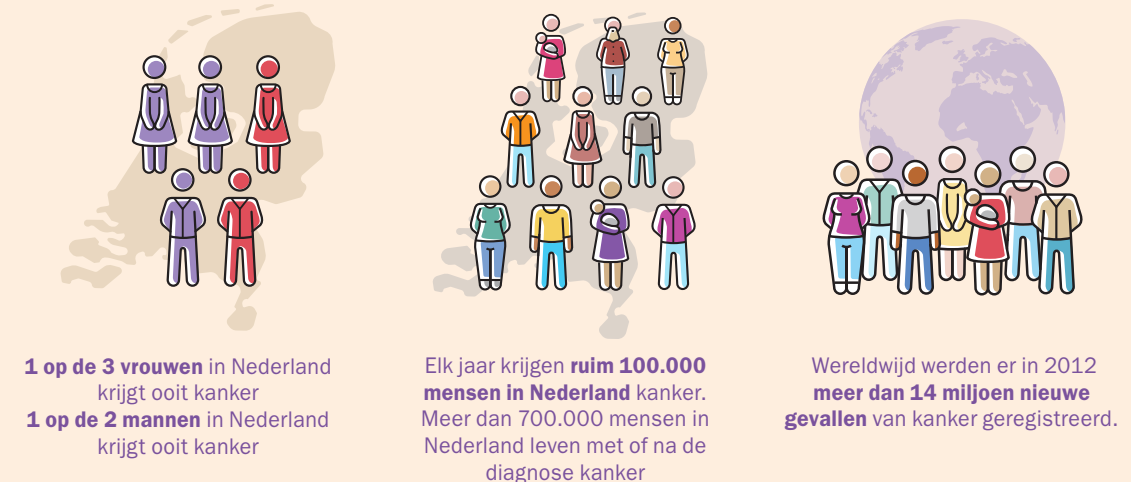
Prof. dr. ir. Ellen Kampman

HOOGLERAAR VOEDING EN ZIEKTE,
WAGENINGEN UNIVERSITY AND RESEARCH CENTRE

INLEIDING

Voeding, leefstijl en kanker

KANKER RAAKT ONS ALLEMAAL

Bronnen:

- Nederlandse Kankerregistratie beheerd door IKNL © februari 2017.
- GLOBOCAN 2012 v.1.0, geraadpleegd op 25 januari 2017.

Wat is kanker?

Eenvoudig uitgedrukt is kanker een ziekte van lichaams-cellen. Cellen zijn de bouwstenen van ons lichaam. De term 'kanker' omvat een groep van meer dan 200 ziekten. Alle soorten kanker beginnen wanneer het DNA in een enkele cel op de een of andere manier schade oploopt. Daardoor gaat de cel zich op een ongecontroleerde manier delen zodat een groep cellen ontstaat.

Zo'n groep cellen neemt vaak de vorm aan van een knobbel of zwelling. Dat wordt een 'tumor' genoemd. Sommige tumoren zijn goedaardig. Is een tumor echter kwaadaardig dan kan deze gaan groeien en daardoor omliggende gezonde weefsels of organen beschadigen. Soms kan de tumor uitzaaien naar andere delen van het lichaam.

Hoe ontstaat kanker?

Kanker ontstaat niet zomaar ineens; het is een langdurig en ingewikkeld proces. Het proces kan jaren, soms zelfs tientallen jaren duren. Daarom is kanker een ziekte die naar verhouding veel ouderen treft. Maar we zijn niet machteloos tegen kanker. Er zijn veel maatregelen die we nu kunnen

nemen om de kans op het krijgen van kanker later in ons leven te verkleinen.

Risicofactoren voor kanker

Dankzij onderzoek worden risicofactoren voor kanker steeds beter in kaart gebracht.

Voeding en leefstijl

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat ongeveer een derde van de meest voorkomende gevallen van kanker in westerse landen voorkomen kan worden door gezonder te eten, meer te bewegen en een gezond gewicht te behouden. Deze schatting staat los van het deel van de gevallen van kanker dat voorkomen kan worden door niet te roken. Niet roken (of daarmee stoppen) is een van de belangrijkste maatregelen om het risico op kanker te verlagen. Na roken is overgewicht de belangrijkste oorzaak van kanker waar we zelf invloed op hebben

Genetische oorzaken

Slechts 5 tot 10% van alle gevallen van kanker komt voort uit specifieke overgeërfde genen. Mensen die deze genen overerven hebben een hoger risico op kanker, maar dat betekent niet dat ze daadwerkelijk kanker zullen krijgen. Ook zij zullen hun risico op kanker meestal kunnen verlagen door keuzes in hun voeding en leefstijl.

Infectieziekten

Sommige infectieziekten kunnen het risico op bepaalde soorten kanker verhogen. HPV (humaan papillomavirus) bijvoorbeeld is bekend als risicofactor voor baarmoederhalskanker.

Oorzaken in de leefomgeving

Sommige omgevingsfactoren kunnen het risico op kanker verhogen, of zelfs kanker veroorzaken. Denk aan overmatige blootstelling aan de zon. Ook kunnen bepaalde industriële chemicaliën, overmatige blootstelling aan röntgenstraling en sommige geneesmiddelen het DNA beschadigen en daarmee de kans op kanker vergroten.

Gezonde voeding en leefstijl van belang voor minder kanker

Voor minder kanker is het belangrijk om gezonde keuzes te maken in onze voeding en leefstijl. Door ons te richten op de preventie van kanker kan duizenden mensen in Nederland deze ingrijpende ziekte bespaard blijven.

Voeding en leefstijl tijdens en na kanker

Vandaag de dag weten we al goed dat gezonde voeding en leefstijl belangrijk zijn om veel gevallen van kanker te helpen voorkomen. Maar de wetenschap rondom de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker staat nog in de kinderschoenen. Ook hier wordt het stap voor stap duidelijker dat gezonde voeding en leefstijl belangrijk zijn om sterker te staan tegenover kanker.

De expertise van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is al meer dan 20 jaar de autoriteit op het gebied van voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Door de jaren heen hebben wij gebouwd aan de kennis hierover; we blijven dit elke dag doen zolang kanker levens bedreigt.

In dit jaarverslag nemen we u mee in de wereld van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. We hopen u hiermee een goed beeld te geven van de organisatie, onze activiteiten, uitdagingen en resultaten. En belangrijker, we hopen u deel te laten maken van onze passie en toewijding voor een wereld waarin we van kanker zullen winnen.

Gezonde voeding en
leefstijl zijn van
groot belang, ook
tijdens en na kanker.

“Ik heb de afgelopen 20 jaar het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zien groeien en flinke stappen zetten in kankerpreventie. Steeds meer organisaties in Nederland en de rest van de wereld volgen in de voetsporen van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Als onderdeel van het WCRF netwerk stond deze kleine maar ambitieuze stichting aan de wieg van de kennis over kankerpreventie, en is vandaag de dag de autoriteit op dit gebied. Daar ben ik als bestuurslid trots op.”

Coen van den Heuvel

SECRETARIS/PENNINGMEESTER VAN HET BESTUUR
VAN HET WERELD KANKER ONDERZOEK FONDS

HOOFDSTUK 1

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Bent u benieuwd naar wie we zijn, wat we doen, en wat ons uniek maakt? In dit hoofdstuk maakt u kennis met het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en haar rol in Nederland.

HOOFDSTUK 1 IN EEN OOGOPSLAG

Wie zijn wij?

Wij zijn al meer dan 20 jaar de autoriteit in Nederland op het gebied van voeding, lichaamsbeweging, lichaamsgewicht en kanker. Wij maken deel uit van het wereldwijde WCRF netwerk. De belofte van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is: wij helpen mensen gezonde keuzes te maken in hun voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker.

Wat willen wij bereiken?

Wij willen dat door gezonde keuzes in voeding en leefstijl minder mensen kanker krijgen, meer mensen kanker overleven en de kwaliteit van leven tijdens en na kanker toeneemt.

Hoe doen wij dat?

Dit doen wij door wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen voeding, leefstijl en kanker. Door middel van betrouwbare gezondheidsvoorlichting helpen wij

mensen gezonde keuzes te maken in voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker. We ondersteunen beleidsmakers wereldwijd met advies over maatregelen om gezonde keuzes makkelijke keuzes te maken.

Wat hebben we bereikt sinds 1994?

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft samen met het WCRF netwerk kankerpreventie wereldwijd op de kaart gezet. Onze wetenschappelijke rapporten zijn de meest betrouwbare bronnen over het verband tussen voeding, leefstijl en kanker. Met ons Continuous Update Project beschikken wij over de nieuwste inzichten over voeding en leefstijl in relatie tot kanker.

Wat is onze unieke rol?

In Nederland zijn er meerdere organisaties actief op het gebied van kanker. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is de autoriteit op het gebied van voeding, lichaamsbeweging en lichaamsgewicht in relatie tot kanker.

1.1 Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is pionier op het gebied van kankerpreventie

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zet zich al meer dan 20 jaar in Nederland in voor de preventie van kanker door middel van een gezonde voeding en leefstijl. Toen het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werd opgericht was een verband tussen voeding en de kans op kanker een nieuw idee. Wetenschappelijk onderzoek op dat gebied stond nog in de kinderschoenen.

Dankzij een toenemende hoeveelheid wetenschappelijk bewijs, is het vandaag de dag duidelijker dan ooit tevoren dat voeding en leefstijl een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling en de preventie van kanker.

Wat wij willen bereiken (onze doelen)

Wij willen dat door **gezonde keuzes in voeding en leefstijl**:

- ▶ minder mensen kanker krijgen,
- ▶ meer mensen kanker overleven,
- ▶ de kwaliteit van leven tijdens en na kanker toeneemt.

Oprichting

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is op 10 mei 1994 in Nederland opgericht. De stichting is gevestigd te Amsterdam en geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41213794, met als juridische naam Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds (WCRF NL). Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft als statutaire doelstelling: “Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft ten doel: bevorderen, financieren, bijdragen en stimuleren van onderzoek naar en voorlichting over de oorzaken en behandeling van kanker en het verband tussen voeding, leefstijl en kanker, zulks ten behoeve van het algemene nut van de bevolking.”

Uitbreiding van focus

Historisch gezien heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich vooral gericht op de preventie van kanker. Zo staan we ook bekend in binnen- en buitenland. Door de jaren heen hebben we samen met experts wereldwijd kankerpreventie op de kaart gezet. Tegenwoordig kennen we al veel risico's voor kanker in onze voeding en leefstijl, alhoewel er nog veel begrepen moet worden.

Voor haar nieuwe strategische koers 2017 – 2019 heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds besloten om zich naast preventie ook meer in te gaan zetten voor meer kennis over de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Er zijn namelijk veel vragen op dit gebied.

Van (ex)patiënten, hun naasten en zorgprofessionals. Deze mensen willen weten wat te doen om de kans op overleving, en de kwaliteit van leven, beter te maken. Wij zien het als onze rol om ook hierbij te helpen.

Lees over de hoofdlijnen van het beleidsplan in de beleidsvisie 2017 – 2019 op wkof.nl/jaarverslag

De meerwaarde van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds In Nederland zijn er meerdere organisaties actief op het gebied van kanker, met een breed scala aan doelstellingen. Dat is mooi, want kanker is een groot probleem en samen kunnen we meer bereiken.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds onderscheidt zich van andere kankerfondsen door haar specialisatie op het gebied van de volgende risicofactoren voor kanker:

- ▶ Voeding en voedingspatroon (inclusief alcohol)
- ▶ Lichaamsbeweging
- ▶ Lichaamsgewicht

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is de autoriteit op het gebied van voeding en leefstijl in relatie tot kanker.

1.2 Onze visie, missie en werkwijze

Visie

De droom en ambitie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is een wereld zonder kanker.

Missie en werkwijze

Wij helpen mensen keuzes te maken in hun voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker. Door onderzoek, voorlichting en beleidsbeïnvloeding.

Hoe werken wij aan onze missie?

KANKER BETER BEGRIJPEN

- ▶ Wij stimuleren en financieren wetenschappelijk onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, lichaamsgewicht en kanker.
- ▶ Wij analyseren en interpreteren al het beschikbare wetenschappelijk bewijs op dit gebied.

KENNIS DELEN EN TOEPASSEN

- ▶ Wij geven voorlichting over de keuzes die mensen kunnen maken in hun voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker.
- ▶ Wij beïnvloeden beleid om de gezonde keuzes de makkelijke keuzes te maken.

Bijdrage aan de maatschappij

Met onze kennis over voeding, leefstijl en kanker, en onze aanbevelingen om de kans op kanker te verkleinen, levert het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een bijdrage aan zowel de wetenschappelijke wereld als de rest van de maatschappij. Met deze kennis kunnen we allemaal weloverwogen keuzes maken in onze voeding en leefstijl met als doel minder kanker, meer kans op overleving en betere kwaliteit van leven.

De thema's waarop wij ons richten

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds richt zich op de risicofactoren **voeding, voedingspatroon, alcohol, lichaamsbeweging en lichaamsgewicht**. Het gaat daarbij om de rol van deze factoren bij de preventie en overleving van kanker.

Er zijn nog meer risicofactoren voor kanker in onze leefstijl, waaronder roken en zonnen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is blij dat KWF Kankerbestrijding zich inzet op het gebied van roken en zonnen. Zo vullen we elkaar mooi aan, voorkomen we dubbel werk en zorgen we ervoor dat alle risico's in voeding en leefstijl de nodige aandacht krijgen.

Ook zijn we blij dat de International Agency for Research on Cancer (IARC), de onderzoekstak van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gericht op kankeronderzoek, zich richt op risicofactoren in de omgeving zoals chemicaliën.

Onze veranderingstheorie en de pijlers van ons werk

De droom en ambitie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is een wereld zonder kanker. Op de volgende pagina's vindt u onze veranderingstheorie. Deze brengt in kaart hoe wij werken aan verandering in de wereld.

Wat willen wij veranderen in de wereld?

Wij willen dat door gezonde keuzes in voeding en leefstijl minder mensen kanker krijgen, meer mensen kanker overleven en de kwaliteit van leven tijdens en na kanker toeneemt.

Hoe werken wij daaraan?

Wij helpen mensen keuzes te maken in hun voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker. Door onderzoek, voorlichting en beleidsbeïnvloeding.

Pijler 1 Onderzoek

Door middel van wetenschappelijk onderzoek ontdekken we steeds meer over hoe we de kans op kanker kunnen verkleinen, de kans op overleving kunnen vergroten en de kwaliteit van leven kunnen verbeteren.

Hoe werkt dit?

- ▶ Wij stimuleren en financieren wetenschappelijk onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, lichaamsgewicht en kanker.
- ▶ Wij analyseren en interpreteren al het beschikbare wetenschappelijk bewijs op dit gebied.

Wat willen we hiermee bereiken?

- ▶ De rol van voeding en leefstijl bij de ontwikkeling, preventie en overleving van kanker begrijpen.
- ▶ Risico's voor kanker in onze voeding en leefstijl in kaart brengen en begrijpen.
- ▶ Evidence-based richtlijnen informeren voor de preventie en overleving van kanker.

Lees meer hierover in hoofdstuk 2

Pijler 2 Gezondheidsvoorlichting

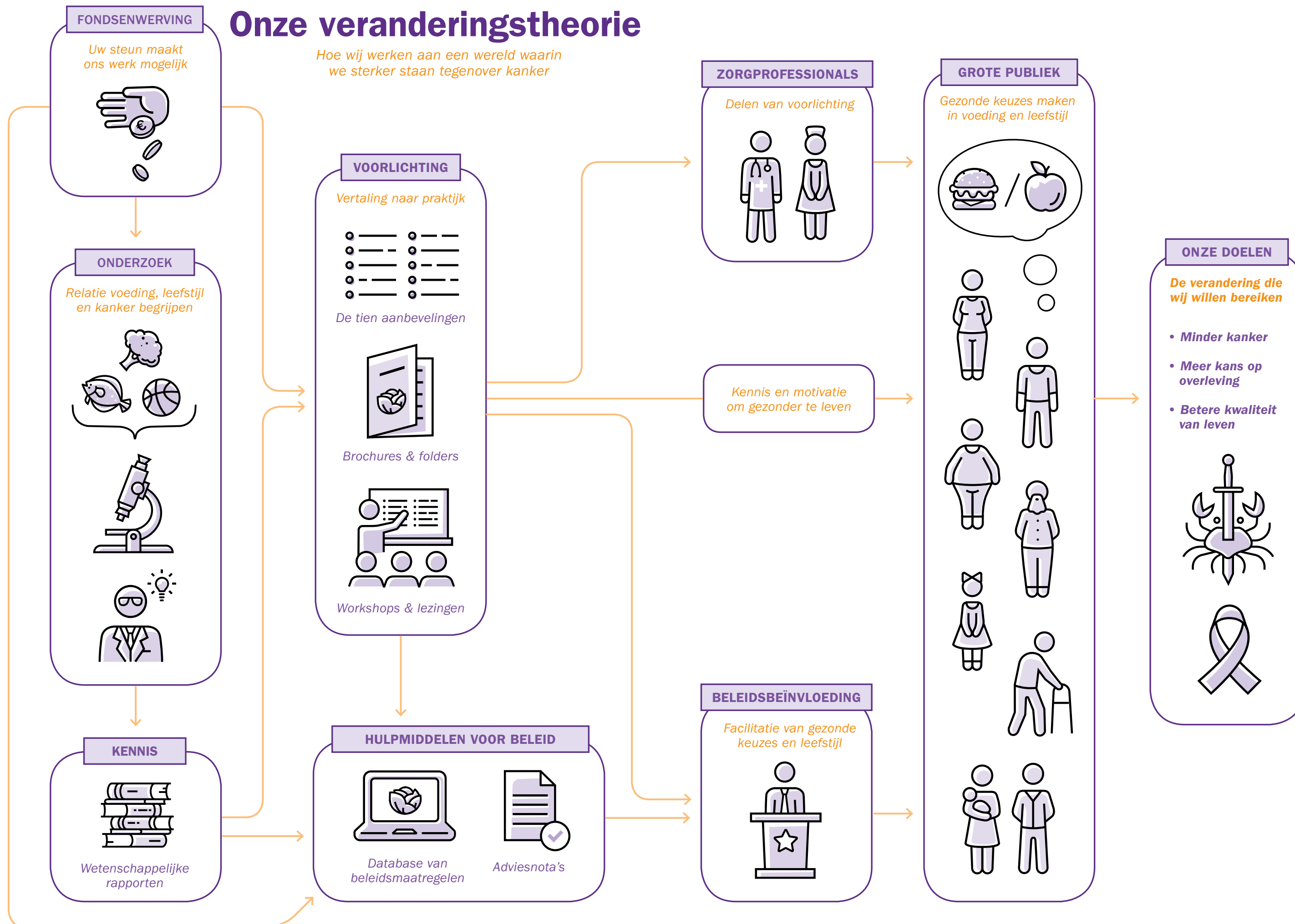
Het is essentieel dat de kennis uit wetenschappelijk onderzoek beschikbaar—en begrijpelijk—wordt gemaakt door praktische, begrijpelijke en motiverende gezondheidsvoorlichting.

Hoe werkt dit?

- ▶ Wij vertalen bevindingen uit onderzoek naar evidence-based aanbevelingen voor de preventie en overleving van kanker.
- ▶ Wij helpen mensen de kans op kanker te verkleinen door ze bewust te maken van wat ze zelf kunnen doen en hen daarbij te motiveren.

Onze veranderingstheorie

Hoe wij werken aan een wereld waarin we sterker staan tegenover kanker

WAT DOET HET WERELD KANKER ONDERZOEK FONDS WEL?

- ▶ Wij richten ons op de rol van voeding en leefstijl bij de preventie en overleving van kanker. Wij kijken met name naar de risicofactoren voeding, voedingspatroon, alcohol, lichaamsbeweging en lichaamsgewicht.
- ▶ Wij financieren wetenschappelijk onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker.
- ▶ Wij financieren ook onderzoek naar hoe mensen die kanker hebben gehad het risico op het opnieuw krijgen van kanker kunnen verlagen.
- ▶ Wij geven gezondheidsvoorlichting aan diverse doelgroepen in Nederland.

Wat willen we hiermee bereiken?

- ▶ Meer bewustzijn en kennis over de rol van voeding en leefstijl in relatie tot kanker.
- ▶ Positieve attitude over gezonde voeding en leefstijl ter preventie van kanker.
- ▶ Motivatie om aanbevelingen op te volgen om de kans op kanker te verkleinen.

Lees meer hierover in hoofdstuk 3.

Pijler 3

Beleidsbeïnvloeding

Het is essentieel dat de gezonde keuzes de makkelijke keuzes worden, en dat we kunnen leven in een gezonde omgeving die bijdraagt aan een gezond leven met minder kans op kanker.

Hoe werkt dit?

- ▶ Door beleidsmakers te voorzien van wetenschappelijk onderbouwd advies bieden we ze kennis en handvatten aan om maatregelen te nemen om de gezonde keuzes de makkelijke keuzes te maken en zo bij te dragen aan een gezonde wereld waarin kanker minder kans heeft.

Wat willen we hiermee bereiken?

- ▶ Meer bewustzijn en kennis over de rol van voeding en leefstijl in relatie tot kanker bij beleidsmakers.
- ▶ Beleidsmaatregelen om gezonde keuzes makkelijker te maken.

WAT DOET HET WERELD KANKER ONDERZOEK FONDS NIET?

- ▶ Wij richten ons niet op de diagnose en/of behandeling van kanker. Ook richten wij ons niet op de risicofactoren roken en zonnen. Er zijn andere organisaties die zich daarin specialiseren.
- ▶ Wij geven geen (persoonlijk) medisch advies. Wij raden aan om hiervoor een arts in te schakelen.
- ▶ Wij werken niet samen met partijen die de onafhankelijkheid van onze aanbevelingen in gevaar kunnen brengen.
- ▶ Wij adviseren het publiek niet om vegetariër te worden en steunen geen voedingshypes. Wij promoten een evenwichtig en gevarieerd voedingspatroon.

- ▶ Beleidsmaatregelen om risico's voor kanker in voeding en leefstijl tegen te gaan.
- ▶ Onze leefomgeving gezonder maken.

Lees meer hierover in hoofdstuk 3.

1.3 Uitdagingen en kansen

Een korte blik op de uitdagingen en kansen binnen het werkveld van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, en hoe we hierop inspelen in ons werk:

De rol van voeding en leefstijl in relatie tot kanker is nog onbekend bij het publiek

In Nederland is er nog veel behoefte aan voorlichting over de rol van voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Op de vraag wat men denkt zelf te kunnen doen om het risico op kanker te verlagen noemt 60% het stoppen met roken. Slechts 4% noemt het behouden van een gezond gewicht, terwijl dit (na niet roken) de belangrijkste maatregel is voor een lager risico op kanker.

Met onze bewustwordingscampagne **Samen Kanker Voorkomen** vragen we aandacht voor de rol van voeding, lichaamsbeweging en -gewicht bij kankerpreventie. In 2017 starten we de nieuwe campagne '...er is zoveel te bereiken' om aandacht te vragen voor gezonde voeding en leefstijl in relatie tot zowel de preventie als de overleving van kanker.

Tegenstrijdige berichtgevingen over kanker

Het publiek wordt geconfronteerd met veel informatie over voeding, leefstijl en kanker. Regelmatig is er sprake van tegenstrijdige berichten die niet goed onderbouwd zijn of afkomstig zijn van organisaties die zich eerder richten op commerciële belangen dan gezondheid.

Door middel van ons Continuous Update Project (CUP) scheppen we duidelijkheid over het verband tussen voeding, leefstijl en kanker. Het CUP is wereldwijd dé betrouwbare bron van kennis over de preventie en overleving van kanker.

Nederlanders eten niet volgens de nieuwe Schijf van Vijf ⁽¹⁾

Vrijwel niemand in Nederland eet volledig volgens de nieuwe Schijf van Vijf. Zo haalt maar iets meer dan 10% van de volwassenen de aanbevolen hoeveelheid van 200 gram groente en 200 gram fruit. Ongeveer de helft eet voldoende volkoren producten. Nederlanders eten te veel verzadigd vet, alcohol en zout, en te weinig vezels. Dit is zorgwekkend omdat de nieuwe Schijf van Vijf overeenkomt met onze aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker. Het niet volgen van de aanbevelingen betekent dat Nederlanders zich onvoldoende beschermen tegen kanker.

Wij maken ons sterk om mensen bewust te maken van het belang van gezonde voeding voor de preventie en overleving van kanker, en geven praktische tips, adviezen en inspiratie om gezonder te eten.

Overgewicht in Nederland

In 2015 was volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek 46% van de mannen en 40% van de vrouwen in Nederland te zwaar. Het aantal mensen met overgewicht is zorgwekkend; overgewicht is een van de belangrijkste risicofactoren voor het krijgen van kanker. Op basis van onderzoek is bekend dat overgewicht de kans vergroot op 11 soorten kanker, waaronder veelvoorkomende soorten zoals borst- en darmkanker.

In 2015 had 12% van de kinderen in de basisschoolleeftijd (4 tot 12 jaar) overgewicht. Een derde hiervan, 4% had obesitas. Meisjes en jongens hadden even vaak overgewicht. ⁽²⁾ Onderzoek laat zien dat kinderen die te zwaar zijn vaak ook als volwassene met overgewicht kampen, wat een risico is voor hun gezondheid later in hun leven.

Wij maken ons sterk om mensen bewust te maken van het belang van een gezond gewicht voor de preventie

van kanker, en geven praktische tips en adviezen om een gezond gewicht te bereiken en te behouden. Ook stimuleren we kinderen om vanaf een jonge leeftijd gezond te eten en meer te bewegen zodat de kans dat ze als volwassenen overgewicht hebben kleiner wordt.

Toenemende aandacht van andere organisaties voor gezonde voeding en leefstijl

Steeds meer experts en gezondheidsorganisaties sluiten zich aan bij het werk van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Men ziet steeds vaker het belang in van de preventie van kanker en andere ziektes en geeft hier meer aandacht aan. Het vasthouden aan een gezonde leefstijl is voor verschillende gezondheidsfondsen een belangrijk thema. Hier komt bij kijken dat de risico's voor kanker ook risico's zijn voor andere ziekten.

Wij zijn de meest betrouwbare bron van kennis over voeding, leefstijl en kanker. We werken vaker samen met andere organisaties om onze aanbevelingen voor de preventie van kanker breder te verspreiden, en om tegenstrijdige of verwarrende boodschappen te voorkomen.

Grote behoefte van (ex)kankerpatiënten aan betrouwbaar advies over voeding en leefstijl

Na behandeling van kanker leven mensen vaak in grote onzekerheid over wat te doen om weer grip te krijgen op hun gezondheid en om te voorkomen dat ze opnieuw kanker krijgen. Onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl na kanker is een nieuw onderzoeksgebied waar nog veel ontdekt en begrepen moet worden.

Wij weten al veel over de rol van voeding en leefstijl bij de preventie van kanker. Wij zetten onze expertise in om ook de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker beter te begrijpen zodat we mensen die getroffen zijn door kanker kunnen helpen met goed onderbouwd advies.

⁽¹⁾ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Wat ligt er op ons bord?, uitgave in 2017.

⁽²⁾ Gezondheidsmonitor Jeugd GGD'en en RIVM 2015.

1.4 Strategie en speerpunten

In onze beleidsvisie en ons strategisch plan voor de periode 2014 - 2016 stellen we ons de volgende prioriteiten (lees hierna over de contouren van onze strategische koers voor 2017 – 2019 in paragraaf 1.6):

Meer onderzoek naar de preventie van kanker

Wat we willen bereiken

Meer wetenschappers en onderzoekers in binnen- en buitenland kiezen ervoor om onderzoek te doen op het gebied van kankerpreventie en dienen onderzoeksvorstellen bij ons in. Meer inzicht krijgen uit analyses van al het beschikbare wetenschappelijk bewijs wereldwijd.

Onze doelen voor de periode 2014 - 2016

- ▶ Minstens een kwart van ons inkomen gaat naar onderzoek.
- ▶ Elk jaar ontvangen wij minstens 10 onderzoeksvoorstellen van wetenschappers en onderzoekers verbonden aan instituten in Nederland.
- ▶ Bevindingen uit onderzoek wereldwijd blijven verzamelen, samenbrengen en analyseren door middel van ons **Continuous Update Project** (CUP).

Lees over onze activiteiten en resultaten op dit gebied in 2016 in hoofdstuk 2.

Meer bewustwording over de preventie van kanker bij het Nederlandse publiek

Wat we willen bereiken

Meer mensen in Nederland weten dat ze het risico op kanker kunnen verlagen, en weten hoe ze dat kunnen doen voor zichzelf en anderen.

Onze doelen voor de periode 2014 - 2016

- ▶ Het aantal mensen in Nederland dat weet dat zij een grote invloed heeft op het risico op kanker vergroten.
- ▶ De bekendheid over het feit dat lichaamsgewicht een grote invloed heeft op het risico op kanker vergroten.
- ▶ De bekendheid en kennis over onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker vergroten.
- ▶ Ons voorlichtingsprogramma gericht op kinderen verder ontwikkelen om meer kinderen en hun ouders te bereiken.

Lees over onze activiteiten en resultaten op dit gebied in 2016 in hoofdstuk 3.

Meer bekendheid als de bron van kennis over kankerpreventie

Wat we willen bereiken

Meer mensen waaronder wetenschappers, onderzoekers, zorgverleners, beleidsmakers en andere belanghebbenden in Nederland herkennen en erkennen ons als de bron van betrouwbare informatie over de preventie van kanker.

Onze doelen voor de periode 2014 - 2016

- ▶ De rol van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds binnen ons werkveld duidelijk maken.
- ▶ De bekendheid over onze kernactiviteiten bij het Nederlandse publiek vergroten.

Lees over onze activiteiten en resultaten op dit gebied in 2016 in hoofdstuk 3.

Meer steun om ons belangrijke werk te kunnen voortzetten

Wat we willen bereiken

Meer draagvlak voor ons werk creëren om meer donaties en giften te kunnen ontvangen voor het voortzetten van onze activiteiten.

Onze doelen voor de periode 2014 - 2016

- ▶ Ons totale inkomen jaarlijks verhogen om meer onderzoeks- en voorlichtingsprojecten te financieren.

Lees over onze activiteiten en resultaten op dit gebied in 2016 in hoofdstuk 4.

Ons team blijft zich met hart en ziel inzetten voor minder kanker

Wat we willen bereiken

Ons team is gemotiveerd en geïnspireerd om zich voor 110 procent te blijven inzetten voor onze belangrijke missie.

Onze doelen voor de periode 2014 - 2016

- ▶ De tevredenheid van medewerkers vergroten. In 2016 scoort dit een rapportcijfer 8.
- ▶ In 2016 is 80% van de medewerkers het eens dat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds hun creativiteit en professionele groei stimuleert.
- ▶ Een interne kennisbank met informatie over kankerpreventie verder uitbouwen.

Lees meer hierover in hoofdstuk 5.

1.5 Evaluatie van beleid en strategie

Het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds vergadert minimaal vier keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen bespreekt het bestuur de uitvoering en de effecten van het beleid evenals kansen, uitdagingen en risico's. Een keer per jaar evalueert het bestuur de voortgang van het strategisch plan.

WAT ER GOED GAAT

- ▶ De kwaliteit van de onderzoeksprojecten die het Wereld Kanker Onderzoek Fonds financiert is uitstekend. De toekenning van beurzen voor wetenschappelijk onderzoek verloopt volgens strenge procedures en de evaluatie van onderzoeksvorstellen wordt nauwkeurig gedaan door een onafhankelijk onderzoekspanel.
- ▶ De voortgang van de lopende onderzoeksprojecten wordt goed gemonitord en gecontroleerd. Tussentijdse bevindingen worden gerapporteerd en besproken.
- ▶ Regelmatig worden wetenschappelijke artikelen op basis van de projecten die we financieren in gerenommeerde vakbladen gepubliceerd.
- ▶ De wetenschappelijke rapporten van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds worden hoog aangeschreven en zijn belangrijke bronnen voor andere instituten zoals de Wereldgezondheidsorganisatie en de Gezondheidsraad.
- ▶ De voortgang van het **Continuous Update Project** (CUP) loopt volgens schema. De wetenschappelijke rapporten op basis van de analyses tijdens dit project houden de kennis over kankerpreventie actueel en breiden deze uit.
- ▶ De kwaliteit van gezondheidsvoorlichting van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is hoog. Meer samenwerkingen met andere organisaties in binnen- en buitenland, zoals met de Wereldgezondheidsorganisatie en de UICC.

LEER- EN VERBETERPUNTEN:

- ▶ De bekendheid van het werk en de specialisatie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds moet worden vergroot. In 2015 en 2016 heeft de bewustwordingscampagne **Samen Kanker Voorkomen** hier al verbetering in gebracht, maar we zijn er nog niet.
- ▶ De bewustwordingscampagne **Samen Kanker Voorkomen** liet zien dat mensen die met of na kanker leven moeite kunnen hebben met de boodschap over kankerpreventie. Deze boodschap kan een onterechte schuldvraag over leefstijl en kanker oproepen.
- ▶ De voorlichting aan mensen die kanker hebben of hebben gehad moet verder opgezet worden op een manier die beter aansluit bij deze doelgroep. Hiervoor is een panel van ervaringsdeskundigen nodig.
- ▶ Social media invoeren om de zichtbaarheid van de organisatie te vergroten en om in dialoog te gaan met een brede doelgroep waaronder jongeren. Het is nooit te vroeg om een gezonde leefstijl aan te leren.
- ▶ Onze website, als de online bron van informatie over kankerpreventie, moet bekender worden en de vindbaarheid in zoekmachines kan beter.
- ▶ Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds moet het bereik van haar actieplatform **inactietegenkanker.nl** verder vergroten. Ook is er meer aandacht nodig voor sportieve evenementen om het belang van lichaamsbeweging bij kankerpreventie hoog op de agenda te houden en om fondsen te werven. Het meedoen aan een sportief evenement voor een goed doel blijft belangrijk.
- ▶ Fondsenwervende acties kunnen opgezet worden voor specifieke onderzoeksprioriteiten om kankeronderzoek concreter en tastbaarder te maken voor het publiek.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft rekening gehouden met de kansen, uitdagingen en leer- en verbeterpunten in het bepalen van de doelstellingen en speerpunten in haar beleidsvisie en beleidsplan.

Neveneffecten van ons werk

De evaluatie van onze activiteiten, de uitdagingen daaromheen en de resultaten laat ook neveneffecten zien.

- ▶ De focus en aandacht die we geven aan gezonde voeding en leefstijl in relatie tot preventie van kanker draagt bij aan interesse in dit gebied door andere gezondheidsorganisaties. Dit is een mooi omdat met preventie veel te bereiken is in de strijd tegen kanker en andere ziektes en de gerelateerde impact daarvan op sociaal, maatschappelijk en economisch niveau.
- ▶ Onze onderzoeksrapporten onderstrepen het belang van gezonde voeding en leefstijl, een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt in Nederland, en dragen bij aan de wetenschappelijke onderbouwing van beleid. Zo zijn onze bevindingen ook meegenomen in de analyses voor de *Richtlijnen goede voeding van de Gezondheidsraad*.
- ▶ Onze aanbevelingen om meer plantaardig en minder vlees te eten is ook voordelig voor het milieu, aangezien dierlijke voedingsmiddelen een grotere belasting zijn voor het milieu dan plantaardige.
- ▶ Onze campagne **Samen Kanker Voorkomen** waarmee we het Nederlandse publiek bewust willen maken over het belang van gezonde voeding, beweging en een gezond gewicht om de kans op kanker te verkleinen, liet zien dat mensen die met of na kanker leven moeite kunnen hebben met de boodschap over kankerpreventie. Deze boodschap kan een onterechte schuldvraag over leefstijl en kanker oproepen. Deze feedback nemen we mee in de ontwikkeling van nieuwe campagnes.

Het in kaart brengen van impact

Het meten en in kaart brengen van impact is een belangrijke stap in de evaluatie van ons beleid. Het is echter ook uitdagend gezien ons werkveld. Een greep uit onze uitdagingen:

Samenspel van verschillende factoren

Kanker is een ingewikkelde ziekte waarbij verschillende factoren een rol spelen. Er is nog veel wat begrepen moet worden over het ontstaan en de ontwikkeling van kanker. Gezonde voeding en leefstijl helpen de kans op kanker te verkleinen, maar bieden geen garanties. Iemand die heel gezond leeft kan helaas nog altijd kanker krijgen, en iemand die ongezond leeft kan een lang leven hebben zonder kanker.

Langdurig proces

Kanker ontstaat niet zomaar ineens; het is een langdurig en ingewikkeld proces dat zich niet laat voorspellen. Het proces kan jaren, soms zelfs tientallen jaren duren. De effecten van gedrag, programma's en interventies kunnen lastig zijn om te meten op korte termijn.

Attributie (toeschrijven van impact)

Daar komt bij kijken dat veel organisaties zich nu richten op gezonde voeding en leefstijl, waardoor het moeilijker wordt om impact toe te schrijven aan eigen programma's en initiatieven. Per activiteit houden we rekening met de mogelijkheden om de impact te meten en hierover te communiceren. In de volgende hoofdstukken leest u meer hierover.

1.6 Werken aan de nieuwe strategische koers

In 2016 heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds gewerkt aan haar beleidsplan en strategische koers voor 2017 – 2019.

Op basis van onder andere gesprekken met belanghebbenden, analyses van ontwikkelingen, kansen en uitdagingen in Nederland en het eigen kunnen, hebben we de contouren van de nieuwe strategische koers vastgesteld en uitgewerkt in het nieuwe beleidsplan.

De kern van de nieuwe strategische koers voor de komende jaren is uitbreiding van onze focus. De afgelopen jaren hebben wij ons met name gericht op de preventie van kanker door middel van een gezonde voeding en leefstijl. Volgens de nieuwe strategische koers gaan we vanaf 2017, naast preventie, meer aandacht geven aan de kennis over voeding en leefstijl in relatie tot de overleving van kanker.

Zie paragraaf 1.1 voor informatie over onze 3 doelen.

Op pagina's 9 en 10 leest u meer over onze veranderings-theorie (*theory of change*) die richting en samenhang geeft aan ons werk. Het brengt in kaart welke verandering we in de wereld willen en hoe we daaraan werken.

Een belangrijke ontwikkeling is de toenemende behoefte aan advies over voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Ook hierbij helpen wij.

“Naast onderzoek naar de preventie van kanker is het erg belangrijk om onderzoek te doen naar de rol van voeding en leefstijl na kanker. Na behandeling van kanker leven mensen in grote onzekerheid over wat te doen om weer grip te krijgen op hun gezondheid en om te voorkomen dat ze weer kanker krijgen.

Samen met mijn team en het Wereld Kanker Onderzoek Fonds onderzoek ik of lichaamsbeweging de kwaliteit van leven van slokdarmkankerpatiënten na de operatie kan verbeteren. Ons onderzoek kan bijdragen aan specifiek advies dat artsen aan slokdarmkankerpatiënten kunnen geven na de operatie.”

Dr. Anne May

EPIDEMIOLOOG EN BEWEGINGSWETENSCHAPPER,
UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM UTRECHT

HOOFDSTUK 2

Onderzoek: kanker beter begrijpen

Een van de pijlers van het werk van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is het stimuleren en financieren van wetenschappelijk onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl bij de preventie en overleving van kanker. Bent u benieuwd naar wat we allemaal doen op het gebied van onderzoek? Hoe wij onderzoek mogelijk maken? En wat we tot nu toe hebben bereikt? In dit hoofdstuk leest u alles hierover.

HOOFDSTUK 2 IN EEN OOGOPSLAG

Wat doen wij op het gebied van onderzoek?

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds stimuleert en financiert wetenschappelijk onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl bij de preventie en overleving van kanker. We verzamelen en analyseren doorlopend al het wetenschappelijk bewijs wereldwijd.

Op wat voor soort onderzoek richten wij ons?

Wij richten ons op onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker. Hiermee willen we meer inzicht krijgen in hoe kanker zich ontwikkelt en hoe we de kans op kanker kunnen verkleinen. Daarbij richten wij ons ook op de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker.

Hoe maken wij onderzoek mogelijk?

Wij maken onderzoek mogelijk door middel van onderzoeksbeurzen. Hiervoor bestaan twee programma's: een jaarlijks beursprogramma en een beursprogramma waarin we een speciale oproep doen aan wetenschappers en onderzoekers om onderzoek te doen naar onder-

werpen met een hoge prioriteit. Deze beursaanvragen worden door een onafhankelijk onderzoekspanel beoordeeld. Doordat wij al het beschikbare wetenschappelijk bewijs samenbrengen en analyseren kunnen onderzoekers duidelijk zien waar meer onderzoek nodig is. Hiermee geven we richting aan onderzoek in ons werkveld.

Hoe draagt onderzoek bij aan onze doelen?

Onderzoek helpt ons kanker en de relatie met voeding en leefstijl beter te begrijpen. Kennis over kanker, en de preventie en overleving van kanker, is van groot belang om stappen te kunnen nemen naar minder kanker, meer overleving en een betere kwaliteit van leven. Kennis is de basis van ons werk.

Wat hebben wij in 2016 bereikt?

In 2016 hebben we ruim € 2,2 miljoen geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek en hebben we 6 nieuwe onderzoeksbeurzen toegekend. Ook publiceerden wij 3 nieuwe wetenschappelijke rapporten op basis van grootschalige analyses van onderzoeksresultaten wereldwijd.

2.1 Maatschappelijke impact: nieuwe inzichten in voeding en leefstijl in relatie tot kanker

De maatschappelijke impact van ons onderzoek betreft onder andere wetenschappelijke rapporten en artikelen in gerenommeerde onderzoeks- en vakbladen op basis van ons onderzoek of projecten die wij financieren.

Deze dragen bij aan de stand van de wetenschap en de inzichten over de preventie en overleving van kanker door middel van gezonde voeding en leefstijl. Wij houden een overzicht bij van nieuwe publicaties en de belangrijkste bevindingen en conclusies.

2.1.1 Wat weten we nu? Een greep uit nieuwe inzichten uit gefinancierde onderzoeksprojecten

- ▶ Langdurige blootstelling aan selenium (seleen) staat in verband met een lager risico op hoofd-halskanker. Selenium zit in veel voedingsmiddelen, zowel dierlijke (vis en vlees) als in plantaardige voeding.
- ▶ Een bepaalde stof betrokken bij de stofwisseling, de zogeheten glycer-AGEs, die kan ontstaan bij overmatige energieconsumptie is geassocieerd met een verhoogd risico op endeldarmkanker.
- ▶ Bij oudere mensen kan foliumzuur uit voeding invloed hebben op bepaalde genen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kanker.
- ▶ Merkstoffen uit urine kunnen helpen om de relatie tussen de consumptie van polyfenolen (stofjes uit plantaardige voedingsmiddelen) en ziektes beter te onderzoeken.

2.1.2 Wat weten we nu? Een greep uit nieuwe inzichten uit het Continuous Update Project

Onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl bij de ontwikkeling van kanker is te vergelijken met een grote puzzel. Met het **Continuous Update Project** (CUP), waarmee we doorlopend bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek analyseren, leggen we steeds meer puzzelstukjes bij elkaar en begrijpen we steeds beter hoe de kans op kanker verkleind kan worden. In 2016 hebben we 3 nieuwe rapporten op basis van het CUP gepubliceerd over: blaas-, maag- en slokdarmkanker (lees meer over het CUP in paragraaf 2.8). Deze rapporten leidden tot de volgende nieuwe inzichten:

Over voeding en leefstijl in relatie tot **maagkanker**:

- ▶ Overgewicht verhoogt het risico op (cardia) maagkanker. Dat betekent dat tot heden er sterk bewijs is dat overgewicht kan leiden tot maar liefst 11 kankersoorten: alvleesklierkanker, baarmoederkanker, borstkanker (bij vrouwen na de menopauze), darmkanker, eierstokkanker, galblaaskanker, leverkanker, maagkanker, nierkanker, prostaatkanker (gevorderd) en slokdarmkanker.
- ▶ Bewerkt vlees verhoogt het risico op (non-cardia) maagkanker.
- ▶ Het drinken van 3 of meer alcoholische dranken per dag verhoogt het risico op maagkanker.

Over voeding en leefstijl in relatie tot **slokdarmkanker**:

- ▶ Overgewicht verhoogt het risico op adenocarcinoom van de slokdarm. Deze vorm van slokdarmkanker ontstaat meestal in het onderste gedeelte van de slokdarm.
- ▶ Alcohol verhoogt het risico op plaveiselcelcarcinoom van de slokdarm. Deze vorm van slokdarmkanker ontstaat meestal in het bovenste en middelste deel van de slokdarm.

Over voeding en leefstijl in relatie tot **blaaskanker**:

- ▶ Arseen in drinkwater verhoogt het risico op blaaskanker.
- ▶ Er is beperkt bewijs dat groente, fruit en thee mogelijk het risico op blaaskanker verlagen.

2.1.3 Risico's voor kanker beter begrijpen

We kennen al veel risico's voor kanker in onze voeding en leefstijl, zoals overgewicht, bewerkt vlees, alcohol en weinig lichaamsbeweging. Maar hoe deze risico's tot kanker leiden is nog niet altijd duidelijk. Wereldwijd is er nog geen gestandaardiseerde wijze voor analyses van de grote hoeveelheid aan onderzoek gericht op mechanismen—de biologische processen in het lichaam—waarbij leefstijlfactoren kanker kunnen veroorzaken. Het WCRF netwerk heeft in samenwerking met de University of Bristol in het Verenigd Koninkrijk gewerkt aan een uitgebreide en systematische manier van het verzamelen en beoordelen van mechanistisch onderzoek dat zal helpen bij het identificeren van de kloven in onze kennis over de mechanismen, en richting geven aan toekomstig onderzoek. Dit project kan leiden tot nieuwe inzichten in bijvoorbeeld het verband tussen het drinken van melk en het krijgen van prostaatkanker.

De ontwikkelde methodieken zijn getest door twee onderzoeksteams verbonden aan de Universiteit Maastricht en het Duitse Centrum voor Kankeronderzoek. De onderzoeksteams zijn bezig met voorbereidingen voor de publicatie van hun bevindingen in 2017.

Voldoende beweging en een gezond gewicht helpt het risico op kanker te verlagen.

2.1.4 Wetenschappelijke rapporten

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft tot heden samen met de overige leden van het wereldwijde World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk belangrijke wetenschappelijke rapporten gepubliceerd. Deze rapporten zijn belangrijke bronnen die wereldwijd hoog worden aangeschreven.

WETENSCHAPPELIJKE RAPPORTEN

1997: Food, Nutrition and the Prevention of Cancer: a Global Perspective

Ons eerste rapport over het verband tussen voeding, voedingspatroon en het risico op kanker.

2007: Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Cancer: a Global Perspective

Dit rapport is het resultaat van het grootste onderzoek ooit naar kankerpreventie. Het is wereldwijd de bron over de preventie van kanker.

2009: Policy and Action for Cancer Prevention

Dit rapport bevat advies voor beleid met als doel kankerpreventie. Hierin onderscheiden wij 9 belangrijke groepen in de samenleving die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de preventie van kanker. Ook worden hierin schattingen gemaakt van het aantal gevallen van kanker dat voorkomen kan worden door gezonde voeding en leefstijl.

2010: Breast Cancer 2012 Report. Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Breast Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van borstkanker.

2011: Colorectal Cancer 2011 Report. Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Colorectal cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van dikkedarmkanker.

2012: Pancreatic Cancer 2012 Report. Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Pancreatic Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van alvleesklierkanker.

2013: Endometrial Cancer 2013 Report. Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Endometrial Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van baarmoederkanker.

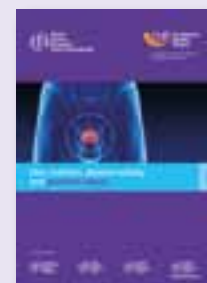
2014: Ovarian Cancer 2014 Report. Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Ovarian Cancer

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van eierstokkanker.

2014: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Breast Cancer Survivors.

Dit is het eerste rapport op basis van het Continuous Update Project (CUP) over de overleving van borstkanker.

2014: Diet, Nutrition, Physical Activity and Prostate Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van prostaatkanker.

2015: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Liver Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van leverkanker.

2015: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Gallbladder Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van galblaaskanker.

2015: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Kidney Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van nierkanker.

2016: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Bladder Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van blaaskanker.

2016: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Stomach Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van maagkanker.

2016: Diet, Nutrition, Physical Activity, and Oesophageal Cancer.

Dit rapport bevat actuele en uitgebreide informatie over de preventie van slokdarmkanker.

2.2 Wat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds doet op het gebied van onderzoek

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds stimuleert wetenschappelijk onderzoek naar voeding en leefstijl in relatie tot kanker, en maakt dit onderzoek financieel mogelijk door middel van beursprogramma's. Wij stimuleren en sturen onderzoek door nieuwe onderzoeksprioriteiten vast te stellen.

Wij brengen samen, analyseren en interpreteren al het beschikbare wetenschappelijk bewijs op het gebied van voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Door middel van ons Continuous Update Project (CUP) zijn we ook in staat om kritisch te beoordelen op welke gebieden nieuw onderzoek essentieel is.

Lees meer over het CUP in paragraaf 2.8.

Wij richten ons op onderzoek waarmee we onder andere meer inzicht kunnen krijgen in hoe kanker zich ontwikkelt en wat we kunnen doen om de kans op het krijgen van kanker te verkleinen. Het gaat om onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker. Door de toegenomen overlevingskansen wordt de groep mensen die de behandeling achter de rug heeft steeds groter. Deze groep wordt met een ander vraagstuk geconfronteerd: wat te doen om de kans op het opnieuw krijgen van kanker te verkleinen? En wat te doen om weer grip te krijgen op de eigen gezondheid? Daarom richten wij ons ook op onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl bij de overleving kanker.

Wij hebben belangrijke verbanden tussen voeding, leefstijl en het risico op kanker in kaart gebracht, zoals het verband tussen overgewicht en kanker. Wij richten ons ook op onderzoek dat deze verbanden kan helpen verklaren. Het gaat in dit geval om onderzoek naar de mechanismen (de processen binnen ons lichaam) die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kanker.

2.3 Onderzoeksthema's

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds richt zich op de volgende onderzoeksthema's:

1. Het identificeren van nieuwe verbanden tussen voeding, voedingspatroon, gewicht, lichaamsbeweging en kanker.
2. Het beter definiëren van bekende verbanden tussen

- voeding, voedingspatroon, gewicht, lichaamsbeweging en kanker.
3. Onderzoek naar verschillen in het effect van factoren in de voeding en leefstijl op het risico op kanker tussen verschillende groepen mensen.
4. Onderzoek naar de rol van voeding, voedingspatroon, gewicht en lichaamsbeweging bij en na kanker.
5. Onderzoek naar de biologische mechanismen achter de verbanden tussen voeding, voedingspatroon, gewicht, lichaamsbeweging en kanker.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds richt zich niet op roken omdat KWF Kankerbestrijding zich volop hierop richt.

2.4 Van pionier naar expert in kankerpreventie

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en de overige leden van het WCRF netwerk hebben de inzichten in de preventie van kanker op baanbrekende wijze beïnvloed. Toen het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werd opgericht was een verband tussen voeding en de kans op kanker een nieuw idee. Het wetenschappelijk bewijs is inmiddels zo omvangrijk en overtuigend dat het tegenwoordig een wereldwijd geaccepteerd feit is. En het gaat niet alleen om voeding, maar ook om voedingspatroon, lichaamsbeweging en gewicht. Wetenschappers schatten dat ongeveer een derde van de meest voorkomende gevallen van kanker voorkomen kan worden door een gezonde voeding en leefstijl.

2.5 Beursprogramma's voor onderzoek

Wij hebben een tweetal beursprogramma's voor onderzoek:

1. het (jaarlijkse) reguliere beursprogramma
2. het Request for Applications (RFA) beursprogramma

Deze programma's worden toegelicht in de subparagrafen 2.5.1 en 2.5.2.

Coördinatie door World Cancer Research Fund (WCRF) International

Onze beursprogramma's voor onderzoek worden gecoördineerd en beheerd door World Cancer Research Fund (WCRF) International (maak kennis met WCRF International in hoofdstuk 6). De wetenschappelijke afdeling van WCRF International zorgt ervoor dat het proces vanaf de aanvraag tot en met de toekenning van onderzoeksbeurzen volgens de procedures verloopt. Dit waarborgt ook dat alleen de beste onderzoeksprojecten in aanmerking komen voor

financiering.

2.5.1 Het (jaarlijkse) reguliere beursprogramma

Het reguliere beursprogramma voor onderzoek heeft een jaarlijkse aanvraagcyclus. Elk jaar maken we bij aanvang van de aanvraagcyclus de richtlijnen en criteria bekend. Aanvragen worden toegekend volgens deze richtlijnen en criteria. Het reguliere beursprogramma omvat twee soorten beurzen voor onderzoek:

- ▶ Door onderzoekers geïnitieerde beurzen: deze worden voor maximaal 4 jaar toegekend en bedragen maximaal £ 250.000.
- ▶ Regionale startbeurzen: deze zijn bedoeld als startfinanciering voor pilots (haalbaarheidsonderzoeken) naar aanleiding van innovatieve ideeën. Deze beurzen worden voor maximaal 2 jaar toegekend en bedragen maximaal £ 60.000.

Onafhankelijk onderzoekspanel

Een onafhankelijk panel van wetenschappers beoordeelt de aanvragen. Ook andere wetenschappers die expert zijn op een bepaald onderzoeksgebied worden gevraagd om de aanvragen te beoordelen (de zogeheten 'peer review' ofwel externe beoordeling). Het onderzoekspanel adviseert het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds omtrent welke aanvragen te financieren. In 2016 zaten de volgende wetenschappers in het onderzoekspanel:

Professor Will Steward (Voorzitter)

Head of Department of Cancer Studies and Molecular Medicine, University of Leicester, het Verenigd Koninkrijk

Professor Piet van den Brandt

Department of Epidemiology, Maastricht University, Nederland

Professor Graham Burdge

Reader in Human Nutrition, Institute of Human Nutrition, University of Southampton School of Medicine, Southampton, het Verenigd Koninkrijk

Professor Janet Cade

Centre for Epidemiology and Biostatistics, Nutritional Epidemiology Group, School of Food Science and Nutrition, University of Leeds, het Verenigd Koninkrijk

Professor Pierre Hainaut

Institut Albert Bonnoit, Université Grenoble-Alpes, Frankrijk

Professor Michael F. Leitzmann

Head of Department of Epidemiology and Preventative Medicine, Regensburg University Medical Center, Duitsland

Professor Chris Paraskeva

School of Cellular & Molecular Medicine, Medical Sciences Building, University of Bristol, het Verenigd Koninkrijk

Professor Tobias Pischon

Professor of Molecular Epidemiology, Charité Berlin Head, Molecular Epidemiology Group Max Delbrück Center for Molecular Medicine (MDC), Berlijn-Buch, Duitsland

Professor Andrew Renehan

Institute of Cancer Sciences, University of Manchester, het Verenigd Koninkrijk

Professor Tai Hing Lam

Chair, professor and Head of Department, School of Public Health, Department of Community Medicine, University of Hong Kong, China

Oproep in 2016

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft de jaarlijkse beursaanvraagcyclus in 2016 niet geopend om alle aandacht te kunnen geven aan de vernieuwing van haar beursprogramma's voor onderzoek, en de voorbereidingen voor de publicatie van het nieuwe expert rapport op basis van het CUP.

Zie ook het kader "Vernieuwing van onze beursprogramma's en onderzoeksthema's" op pagina 23 en paragraaf 2.8.

Dit betekent niet dat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een jaar geen nieuwe onderzoeksbeurzen toekent. Tijdens de vorige beursaanvraagcyclus zijn er projecten van hoge kwaliteit ingediend voor nieuwe onderzoeksbeurzen in 2016 en 2017.

In 2017 gaat de beursaanvraagcyclus weer open, in de nieuwe stijl. De eerste onderzoeksbeurzen in de nieuwe stijl worden dan in 2018 toegekend.

2.5.2 Het Request for Applications (RFA) beursprogramma

Naast ons reguliere beursprogramma hebben we ook het Request for Applications (RFA) beursprogramma voor onderzoek. Dit beursprogramma vindt, in tegenstelling tot het reguliere beursprogramma, van tijd tot tijd plaats. Het gaat dan om een speciale oproep aan wetenschappers en onderzoekers om onderzoeksvoorstellen in te dienen op het gebied van specifieke onderwerpen waaraan hoge prioriteit wordt toegekend.

Onafhankelijk onderzoekspanel

Ook bij dit beursprogramma worden de aanvragen beoordeeld door een onafhankelijk onderzoekspanel. In tegenstelling tot het onderzoekspanel van het reguliere beursprogramma waarin de leden voor een aantal jaren zitting hebben, wordt het onderzoekspanel van het RFA beursprogramma tijdelijk samengesteld door wetenschappers die gespecialiseerd zijn in de specifieke onderwerpen waarvoor we een oproep doen.

VERNIEUWING VAN ONZE BEURSPROGRAMMA'S EN ONDERZOEKSTHEMA'S

In 2016 zijn we gestart met het vernieuwen van onze beursprogramma's voor onderzoek en de onderzoeksthema's. Bij dit proces worden verschillende groepen belanghebbenden geraadpleegd en betrokken, waaronder onderzoekers in binnen- en buitenland. De focus van onderzoeksthema's wordt verscherpt naar aanleiding van de nieuwe strategische koers van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en ontwikkelingen in ons werkveld. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en de overige leden van het wereldwijde World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk staan bekend voor innovatief en vooraanstaand onderzoek naar voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Het traject van vernieuwing van de beursprogramma's loopt door in 2017. Op het moment van afronden van dit jaarverslag ziet de keuze van onderzoeksthema's er voorlopig zo uit:

1. Onderzoek naar de biologische mechanismen achter de verbanden tussen voeding, voedingspatroon, gewicht, lichaamsbeweging en kanker.
2. Onderzoek naar de rol van voeding, voedingspatroon, gewicht en lichaamsbeweging bij en na kanker.

3. Onderzoek naar verschillen in het effect van factoren in de voeding en leefstijl op het risico op kanker tussen verschillende groepen mensen.

Onderzoek gericht op een combinatie van bovenstaande thema's zal aangemoedigd worden. Door de keuze van deze thema's willen we onder andere:

- Risico's voor kanker in voeding en leefstijl beter begrijpen.
- Meer te weten komen en begrijpen wat verschillen in het risico op kanker tussen mensen kan verklaren.
- Meer te weten komen en begrijpen over de rol van voeding en leefstijl bij de overleving van kanker. Ook bijvoorbeeld of voeding en leefstijl mensen kan helpen chemotherapie beter te doorstaan.
- Meer te weten komen en begrijpen over de rol van voeding en leefstijl bij de kwaliteit van leven tijdens en na kanker.

Ook de procedures voor het aanvragen van financiering worden herzien, evenals de mogelijke en looptijden voor onderzoeksprojecten.

Kijk voor updates op wkof.nl/onderzoek

2.6 Lopende onderzoeksprojecten in 2016

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds kent elk jaar nieuwe onderzoeksbeurzen toe. De onderzoeksprojecten hebben een looptijd van enkele jaren. De lopende onderzoeksprojecten in 2016 waren als volgt (het overzicht is in volgorde van startdatum):

LOPENDE ONDERZOEKSPROJECTEN 2016			
NAAM AANVRAGER	INSTELLING	ONDERWERP	STARTDATUM
Dr. Leo Schouten	Universiteit Maastricht	Een prospectieve studie naar voedingspatroon en de kans op hoofd-halskanker	1 maart 2011
Dr. Mazda Jenab	International Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk	Onderzoek naar de biologische effecten van vitamine D op de ontwikkeling van dikkedarmkanker	1 januari 2012
Dr. Paula Jakszyn	Bellvitge Biomedical Research Institute -IDIBELL, Spanje	Uzer en maagkanker	1 januari 2012
Dr. Wu Ming	Jiangsu Provincial Centre for Disease Control and Prevention, China	Het effect van lichaamsvet, leefstijlfactoren en gen-omgevingsinteracties op het risico op vrouwelijke kankersoorten	15 februari 2012
Dr. Eric Duell	Bellvitge Biomedical Research Institute -IDIBELL, Spanje	Het mogelijke verband tussen acrylamide en baarmoeder- en eierstokkanker	1 maart 2012
Dr. Will Chan (overgedragen aan Lam, Tai Hing)	The University of Hong Kong, China	Vitamine D en neusholtekanker	1 april 2012
Prof. Maurice Zeegers	Universiteit Maastricht, Nederland	Het verband tussen voeding en blaaskanker	1 februari 2013
Dr. Judy Wai-chu Ho	The University of Hong Kong, China	Leefstijlinterventies om terugkeer van darmkanker te voorkomen	1 april 2013
Prof. Matty Weijnenberg	Universiteit Maastricht, Nederland	Lichaamslengte en kanker	1 april 2013
Prof. Theodora Psaltopoulou	University of Athens Medical School, Griekenland	De preventie van bloedkanker	15 december 2013
Prof. dr. ir. Ellen Kampman	Radboud UMC Nijmegen, Nederland	Het effect van gezondheidsvoorlichting van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds	1 april 2014
Prof. Matty Weijnenberg	Universiteit Maastricht, Nederland	Darmkanker en de energiebalans	1 april 2014

LOPENDE ONDERZOEKSPROJECTEN 2016 (vervolg)

NAAM AANVRAGER	INSTELLING	ONDERWERP	STARTDATUM
Dr. Anne May	Universitair Medisch Centrum Utrecht, Nederland	Lichaamsbeweging en de kwaliteit van leven van slokdarm kankerpatiënten	1 september 2014
Prof. Ricardo Fodde	Erasmus MC, Nederland	Het effect van westerse eetgewoonten op stamcellen in het darmkanaal	1 februari 2015
Prof. dr. ir. Ellen Kampman	Wageningen Universiteit, Nederland	Lichaamssamenstelling en colorectale kanker	1 april 2015
Prof. Winnie Yeo	Chinese University of Hong Kong, China	Het effect van de consumptie van isoflavonen en lignanen op borstkanker bij Chinese vrouwen	1 april 2015
Dr. Fränzel van Duijnhoven	Wageningen Universiteit, Nederland	Lichaamsvet tijdens adolescentie, lichaamslengte op volwassen leeftijd en de ontwikkeling van tumoren bij mensen met het Lynch syndroom	1 april 2015
Prof. Anne Tjønneland	Danish Cancer Society Research Center, Denemarken	Selenium en het risico op gevorderde prostaatkanker.	1 december 2015
Dr. Mazda Jenab	International Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk	Advanced Glycation End Products (AGEs) en het risico op en overleving van darmkanker	18 januari 2016
Prof. dr. ir. Piet van den Brandt	Universiteit Maastricht, Nederland	Het Mediterrane voedingspatroon en het risico op slokdarm-, maag-, alvleesklier-, long- en borstkanker: een prospectieve cohort studie	1 februari 2016
Prof. dr. ir. Piet van den Brandt	Universiteit Maastricht, Nederland	Het Mediterrane voedingspatroon en het risico op slokdarm-, maag-, alvleesklier-, long- en borstkanker: een prospectieve cohort studie	1 februari 2016

Voor meer informatie over deze onderzoeksprojecten kijk op wkof.nl/onderzoek

2.7 Nieuwe onderzoeken in 2016

Wij hebben aan het einde van 2016 zes nieuwe onderzoeksbeurzen toegekend aan innovatieve onderzoeksprojecten.

Prof. Matty Weijnenberg

Universiteit Maastricht, Nederland
Onderzoek: De biologische mechanismen bij sedentair gedrag en lichaamsbeweging bij vermoeidheid onder (ex)darmkankerpatiënten.
Looptijd: 3 jaar / beurs € 259.809

Prof. Sandra Hayes

University of Queensland, Australië
Onderzoek: Lichaamsbeweging en eierstokkanker
Looptijd: 4 jaar / beurs € 288.764

Dr. Anne May

Universitair Medisch Centrum Utrecht, Nederland
Onderzoek: Lichaamsbeweging en de kwaliteit van leven bij hoofd- en halskanker
Looptijd: 2 jaar / beurs € 69.330

Dr. Paul Brennan

International Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk
Onderzoek: Risicofactoren voor slokdarmkanker
Looptijd: 3 jaar / beurs € 133.399

Prof. Karin Nordin

Uppsala Universiteit, Zweden
Onderzoek: Lichaamsbeweging en het terugdringen van vermoeidheid bij kanker
Looptijd: 4 jaar / beurs € 287.498

Dr. Isabelle Soerjomataram

International Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk
Onderzoek: Overgewicht en obesitas en de overleving van kanker
Looptijd: 3 jaar / beurs € 259.315

2.8 Het Continuous Update Project (CUP): de grootste bron over kankerpreventie ter wereld

Het *Continuous Update Project* (CUP) is een doorlopend onderzoek waarmee we er voor zorgen dat onze aanbevelingen ter preventie van kanker actueel blijven. In dit project verzamelen, analyseren en beoordelen wetenschappers continu nieuw onderzoek op het gebied van voeding, lichaamsbeweging, gewicht en kankerpreventie. Dit project wordt gefinancierd door de leden van het WCRF netwerk en wordt beheerd door WCRF International. Dankzij het CUP beschikken wij over de meest recente wetenschappelijke inzichten om betrouwbare adviezen te geven aan mensen om de kans op kanker te verkleinen.

Hoe werkt het CUP?

Onderdeel van dit baanbrekend project is een omvangrijke database. In deze database staan alle onderzoeksresultaten die ten grondslag liggen aan onze wetenschappelijke rapporten. De uitkomsten van nieuwe onderzoeken per kankersoort worden toegevoegd aan de database. Dit is een doorlopend proces want er verschijnen voortdurend resultaten van nieuw onderzoek. Een onderzoeksteam onder leiding van dr. Teresa Norat, verbonden aan het

Imperial College London in het Verenigd Koninkrijk, is verantwoordelijk voor het bijwerken van de database. Dit team analyseert vervolgens al dit wetenschappelijke bewijs. Een onafhankelijk panel van wetenschappers beoordeelt het wetenschappelijke bewijs. Op basis daarvan kunnen wij onze aanbevelingen ter preventie van kanker eventueel aanvullen of herzien.

Nieuwe rapporten in 2016

In 2016 hebben we samen met de overige leden van het WCRF netwerk 3 nieuwe wetenschappelijke rapporten op basis van het CUP gepubliceerd gericht op maagkanker, blaaskanker en slokdarmkanker.

NIEUW EXPERT RAPPORT VERWACHT IN 2017

In 2016 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de publicatie van ons derde expert rapport over voeding, leefstijl en kanker.

De vorige expert rapporten hebben wereldwijd grote impact gehad op de stand van de wetenschap en inzichten over de rol van voeding en leefstijl bij de preventie van kanker. Met name ons rapport uit 2007, **Food, Nutrition, Physical Activity, and the Prevention of Cancer: a Global Perspective** is wereldwijd beschouwd als de bron van informatie over kankerpreventie.

Sinds de verschijning van het rapport uit 2007 bouwt het Continuous Update Project voort op haar solide basis door de bevindingen en het wetenschappelijk bewijs uit te breiden en te actualiseren. Het nieuwe rapport dat wij in 2017 gaan publiceren wordt de opvolger van dat uit 2007.

Onderdeel van het nieuwe rapport zijn ook de 10 aanbevelingen van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds voor het verkleinen van de kans op kanker. De aanbevelingen zullen door een internationaal panel van experts herzien worden op basis van de nieuwste inzichten.

Onderdeel van het nieuwe expert rapport zijn ook nieuwe schattingen van het aantal gevallen van kanker dat in Nederland voorkomen kan worden met een gezonde voeding en leefstijl. Dit zal richting geven en handvatten bieden voor het stellen van prioriteiten voor publieksvoorlichting en beleidsmaatregelen met als doel minder kanker.

Wetenschappers verzamelen, analyseren en beoordelen continu nieuw onderzoek op het gebied van voeding, lichaamsbeweging, gewicht en kankerpreventie.

“Er is veel behoefte aan betrouwbare voorlichting over goede voeding en kanker. Er is een overvloed aan informatie, en door de bomen zien mensen vaak het bos niet meer. Er zijn helaas veel fabels over voeding, leefstijl en kanker. Daarom hebben IKNL, Wageningen University and Research Centre en de Landelijke Werkgroep Diëtisten Oncologie met steun van KWF/Alpe d’Huzes de website voedingenkankerinfo.nl ontwikkeld. Wij zijn erg blij dat de website nu is ondergebracht bij het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, de organisatie gespecialiseerd in de belangrijke rol van voeding en leefstijl bij kanker. Alle betrokken experts kijken uit om samen voedingenkankerinfo.nl goed te waarborgen om iedereen die met kanker is geconfronteerd te voorzien van betrouwbaar advies.”

Dr. Sandra Beijer

DIËTIST-EPIDEMIOLOOG INTEGRAAL KANKERCENTRUM
NEDERLAND (IKNL)

HOOFDSTUK 3

Samen gezonder leven: gezondheidsvoorlichting en beleidsbeïnvloeding

Wetenschappelijk onderzoek is belangrijk. Door middel van onderzoek ontdekken we steeds meer over kanker. Dit levert waardevolle kennis op voor de preventie en overleving van deze ziekte. Maar kennis is pas nuttig als het wordt toegepast.

Om onze visie werkelijkheid te maken is het niet genoeg om alleen kennis te krijgen, die kennis moet ook verspreid worden onder het publiek. Een van de pijlers van het werk van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is dan ook gezondheidsvoorlichting ter preventie van kanker. Met onze gezondheidsvoorlichting maken wij mensen bewust van de stappen die ze kunnen nemen om de kans op kanker te verkleinen.

Daarnaast richt het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich in toenemende mate ook op beleidsbeïnvloeding. Door beleidsmakers te voorzien van wetenschappelijk onderbouwd advies bieden we ze kennis en handvatten aan om maatregelen te nemen om de gezonde keuzes de makkelijke keuzes te maken.

HOOFDSTUK 3 IN EEN OOGOPSLAG

Waarom is voorlichting belangrijk, en hoe draagt het bij aan onze doelen?

Bewustzijn is een belangrijke stap tot gedragsverandering. Door middel van toegankelijke, praktische en inspirerende voorlichting maken we mensen bewust van de gezonde keuzes in voeding en leefstijl die kunnen helpen bij de preventie en overleving van kanker. Het uiteindelijke doel: minder kanker, meer overleving en betere kwaliteit van leven.

Op wie richten wij onze voorlichting?

Onze kennis is niet alleen bedoeld voor wetenschappers, onderzoekers, medici en beleidsmakers, maar vooral ook voor het algemene publiek. Wij richten onze gezondheidsvoorlichting daarnaast op donateurs, mensen die kanker hebben (gehad), gezondheidsdeskundigen en kinderen.

Hoe geven wij voorlichting?

Wij communiceren met onze doelgroepen via verschillende kanalen, waaronder brieven, nieuwsbrieven,

publicaties zoals folders en brochures, onze algemene website wkof.nl en onze website voor kinderen topfitkids.nl, persberichten en beurzen en evenementen.

Wat hebben wij in 2016 bereikt?

In 2016 zijn we doorgegaan met de bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen. Met deze langlopende campagne werken wij aan het bewustzijn van het Nederlandse publiek over de belangrijke rol van gezonde voeding, meer lichaamsbeweging en een gezond gewicht bij het verkleinen van de kans op kanker.

Onze nieuwsbrief met praktisch advies over een gezonde leefstijl en kanker is volgens planning één keer per kwartaal verschenen. Ook hebben we onze digitale vakblad voor gezondheidsprofessionals, waarin we deskundigen voorzien van informatie en hulpmiddelen om te delen met hun cliënten, zestien keer uitgebracht. We hebben gewerkt aan nieuwe publicaties op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten, waaronder een brochure over darmkanker.

3.1 Het doel van onze gezondheidsvoorlichting en beleidsbeïnvloeding

Om het aantal gevallen van kanker terug te dringen is het essentieel dat mensen gezonder gaan eten en leven. Er is veel ruimte voor verbetering in de leefstijl van de mensen in Nederland. In 2015 was volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek 46% van de mannen en 40% van de vrouwen in Nederland te zwaar. De aanbevolen dagelijkse hoeveelheid groente en fruit wordt niet gehaald, en we bewegen niet voldoende (zie ook paragraaf 1.3 over **Uitdagingen en kansen**). Gedragsverandering is dus hard nodig voor de preventie van kanker.

Het doel van onze gezondheidsvoorlichting is mensen bewust maken van, en informatie geven over, de relatie tussen voeding, lichaamsbeweging, lichaamsgewicht en kanker. Door mensen op een duidelijke en motiverende wijze te informeren over hoe zij het risico op kanker kunnen verlagen door gezond te eten en te leven, kunnen zij zelf elke dag de beste keuzes maken.

Voorlichting, bewustzijn en motivatie zijn belangrijk voor gedragsverandering, maar er is meer nodig. Mensen moeten verder aangestuurd worden, het gewenste gedrag moet gefaciliteerd worden, en de gezonde keuzes moeten de makkelijke keuzes worden. Hier speelt beleid een belang-

rijke rol. Door beleidsbeïnvloeding werken we hieraan. Het uiteindelijke doel is een gezondere omgeving waarin we samen gezonder leven voor minder kanker, meer overleving en een betere kwaliteit van leven.

3.2 Onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker: belangrijke richtlijnen

Onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker vormen de basis van onze gezondheidsvoorlichting. Deze 10 aanbevelingen zijn voortgekomen uit de analyse van duizenden onderzoeken naar het verband tussen voeding, leefstijl en kanker. Onze aanbevelingen zijn belangrijke richtlijnen voor een lager risico op kanker. In onze gezondheidsvoorlichting communiceren wij over deze 10 aanbevelingen en geven we advies voor het opvolgen ervan.

Nieuwe Schijf van Vijf sluit meer aan bij onze 10 aanbevelingen

In 2016 heeft het Voedingscentrum de nieuwe Schijf van Vijf bekend gemaakt. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft deze vergeleken met onze 10 aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker.

Wij zijn blij dat in de nieuwe Schijf van Vijf geen ruimte meer is voor alcohol en bewerkt vlees. Het advies is om vooral minder dierlijk en bewerkt en meer plantaardig en onbewerkt voedsel te eten. Dit sluit mooi aan bij onze aanbevelingen ter preventie van kanker.

Kijk voor een vergelijking tussen de Schijf van Vijf en onze aanbevelingen op wkof.nl/schijf

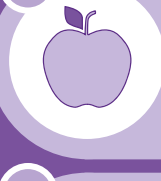
Herziening van onze 10 aanbevelingen in 2017

In 2017 worden onze aanbevelingen ter preventie van kanker herzien op basis van het nieuwe expert rapport dat ook in 2017 zal verschijnen. Zo zorgen we ervoor dat onze aanbevelingen gebaseerd blijven op de nieuwste inzichten en meest uitgebreide wetenschappelijk bewijs.

Tijdens dit traject blijven we in dialoog met andere gezondheidsorganisaties om te zorgen voor goede afstemming en eenduidigheid van adviezen en voorlichtingsboodschappen over gezonde leefstijl en kanker.

Zie ook het kader **Nieuw expert rapport verwacht in 2017** op pagina 27.

10 aanbevelingen ter preventie van kanker

- **Zorg voor een zo laag mogelijk gezond gewicht.**
- **Beweeg minimaal 30 minuten per dag en zit minder lang achter elkaar.**
- **Eet minder calorierijk voedsel en drink weinig suikerrijke dranken.**
- **Eet veel volkorenproducten, groente, fruit en peulvruchten en varieer zoveel mogelijk.**
- **Eet niet meer dan 500 gram rood vlees per week, zoals rund- en varkensvlees en eet liever geen bewerkt vlees, zoals ham en salami.**
- **Drink geen alcohol. Als u wel alcohol wilt drinken, beperk dit dan tot 1 glas per dag (voor vrouwen) of 2 glazen (voor mannen).**
- **Eet weinig zout en producten waar veel zout in zit.**
- **Eet gezond in plaats van te vertrouwen op voedingssupplementen om u tegen kanker te beschermen.**
- **Geef uw baby, indien mogelijk, de eerste zes maanden uitsluitend borstvoeding. Geef daarna aanvullende voeding.**
- **Als u kanker heeft gehad en de behandeling is beëindigd, volg dan de aanbevelingen ter preventie van kanker op. Overleg dit met uw arts.**

 En natuurlijk... niet roken.

3.3 De landelijke bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen

In 2016 heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds de landelijke bewustwordingscampagne **Samen Kanker Voorkomen** voortgezet. Deze campagne, gericht op het algemene publiek ouder dan 18 jaar, heeft als doel het bewustzijn te vergroten over de belangrijke rol van gezonde voeding, lichaamsbeweging en een gezond gewicht bij kankerpreventie. We hebben een nieuw campagne webadres geïntroduceerd voor onze algemene website: samenkankervoorkomen.nl. Op de website wordt uitgebreide informatie en praktisch advies gegeven over voeding, leefstijl en kanker.

Onderdeel van de campagne zijn ook spotjes op tv. Dankzij hoge kortingen voor goede doelen kunnen wij via tv een groot bereik voor onze voorlichting realiseren tegen lage kosten per contact. Wij zijn het communicatiebureau Living the Brand en het mediabureau Media Maatschap zeer dankbaar dat zij onze campagne ondersteunen en versterken.

Evaluatie van de campagne

Feedback vanuit het publiek liet zien dat (ex)kankerpatiënten moeite kunnen hebben met de boodschap dat een gezonde leefstijl kanker kan helpen voorkomen. De preventieboodschap leidde in een aantal gevallen tot een onterechte schuldvraag over het krijgen van kanker. Alle feedback hebben we serieus genomen. We hebben ervoor gezorgd dat mensen die zich zorgen maakten over de boodschap duidelijke toelichting kregen over het doel van de campagne, en de rol van voeding en leefstijl in relatie tot kanker.

Nieuwe campagne in 2017

In 2016 zijn we gestart met de ontwikkeling van een nieuwe campagne die in 2017 gelanceerd zal worden. Deze nieuwe campagne sluit aan bij de nieuwe strategische koers van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds waarin wij ons naast preventie ook meer gaan richten op de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Het doel van de nieuwe campagne, met als naam er is zoveel te bereiken, is meer bewustzijn over de belangrijke rol van voeding en leefstijl bij zowel de preventie als de overleving van kanker. Hiermee streven we ernaar het publiek te inspireren om gezonde keuzes in voeding en leefstijl te maken om sterker te staan tegenover kanker.

3.3.1 Samen Kanker Voorkomen in Aruba: Ban Preveni Cancer Hunto

In 2015 sloegen het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) Aruba de handen ineen om kankerpreventie te stimuleren in Aruba, waar de incidentie van kanker fors stijgt. De landelijke bewustwordingscampagne **Samen Kanker Voorkomen** is in samenwerking vertaald naar de Arubaanse variant **Ban Preveni Cancer Hunto**. Wij hebben onze gezondheidsvoorlichting vertaald naar het Papiamentto en toegespitst op de cultuur en situatie in Aruba. In 2016 is de samenwerking voortgezet.

3.4 De doelgroepen voor onze gezondheidsvoorlichting

Wij hebben de verschillende communicatiedoelgroepen bepaald waarop wij onze gezondheidsvoorlichting het beste kunnen richten. We hebben ook een selectie gemaakt van de meest kosteneffectieve en -efficiënte communicatiemiddelen voor onze gezondheidsvoorlichting.

In deze paragraaf leest u over onze communicatiedoelgroepen. Informatie over onze communicatiemiddelen voor gezondheidsvoorlichting vindt u in paragraaf 3.5.

Wij richten ons op de volgende communicatiedoelgroepen:

- ▶ Het algemene publiek (PR en publieksvoorlichting)
- ▶ Donateurs
- ▶ Mensen die kanker hebben gehad
- ▶ Gezondheidsdeskundigen
- ▶ Kinderen (ook via ouders en docenten)

3.4.1 Het algemene publiek

Gezondheidsvoorlichting met als doel de preventie van kanker is voor iedereen in Nederland van belang. Bij het algemene publiek gaat het in eerste instantie om bewustwording. Bewustwording over het feit dat we in actie kunnen komen om het risico op kanker te verlagen, en bewustwording over onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker. Het bereiken van het brede publiek brengt echter hoge kosten met zich mee. Wij richten ons daarom op communicatiemiddelen waarmee we zo veel mogelijk mensen kunnen bereiken tegen de laagste kosten, onder andere: PR (persberichten), brieven en onze algemene website. Lees meer hierover in paragraaf 3.5.

3.4.2 Donateurs

Donateurs zijn een belangrijke doelgroep voor onze gezondheidsvoorlichting. Zij hebben affiniteit met ons werk en maken ons werk mogelijk. Wij vinden het van groot belang om onze donateurs te blijven informeren over onder andere de laatste ontwikkelingen op het gebied van kankerpreventie, nieuwe bevindingen uit onderzoek en onze activiteiten. Wij vinden het ook belangrijk om ze te ondersteunen met praktische tips, adviezen en hulpmiddelen zodat ze makkelijker gezonde keuzes kunnen maken in hun voeding en leefstijl. Wij geven gezondheidsvoorlichting aan onze donateurs voornamelijk door middel van onze algemene nieuwsbrief, brieven, publicaties en website.

3.4.3 Mensen die kanker hebben gehad

Steeds meer mensen overleven kanker doordat kanker eerder wordt ontdekt en behandelmethoden steeds beter worden. Bij deze groep mensen leeft de vraag wat zij zelf kunnen doen om de kans op het opnieuw krijgen van kanker te verkleinen. Daarom geeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds prioriteit aan onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl na kanker. Hiermee willen we mensen die kanker hebben gehad voorzien van wetenschappelijk onderbouwd advies. Wij hebben speciaal voor deze doelgroep de brochure **Na kanker – aanbevelingen voor een gezonde voeding en leefstijl** met informatie over voeding en leefstijl.

Vooruitblik

Onderdeel van onze nieuwe strategische koers voor de komende jaren is meer aandacht voor voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Wij willen (ex)kankerpatiënten voorzien van antwoorden op hun vragen over voeding en leefstijl. Dit belangrijk aandachtsgebied wordt meegenomen in de vernieuwing van onze beursprogramma's voor onderzoek (zie hoofdstuk 2) en voorlichtingsprogramma's.

In 2017 zal de website voedingenkankerinfo.nl deel uitmaken van onze voorlichtingsprogramma's, met name voor voorlichting over voeding en leefstijl tijdens en na behandeling.

De website voedingenkankerinfo.nl is sinds 2013 een vertrouwde plek voor (ex)kankerpatiënten, hun naasten en zorgprofessionals. Het werd opgezet als een samenwerking tussen het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), Wageningen University en de Landelijke Werkgroep Diëtisten Oncologie, met een subsidie van Alpe D'huzes en KWF Kankerbestrijding. Het doel van dit platform is de voedingszorg bij patiënten met kanker en bij mensen die kanker hebben gehad te verbeteren. Achter de site zit een wetenschappelijk team bestaande uit onder andere prof. Voeding en Ziekte Ellen Kampman, diëtist en senior onderzoeker dr. Sandra Beijer en diëtist en voedingswetenschapper ir. Merel van Veen.

3.4.4 Gezondheidsdeskundigen

Gezondheidsdeskundigen, zoals diëtisten, voedingsdeskundigen en gewichtsconsulenten leveren een belangrijke bijdrage aan de missie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Zij vormen een schakel tussen ons en het algemene publiek. Gezondheidsdeskundigen geven advies over gezonde voeding en leefstijl en dragen daardoor bij aan meer bewustzijn over de preventie van ziektes zoals kanker. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds vindt het van groot belang om een goede band op te bouwen met de gezondheidsdeskundigen in Nederland. Wij vinden het belangrijk om hen te voorzien van actuele kennis over de preventie van kanker en te ondersteunen met hulpmiddelen. Uiteindelijk gaat het erom dat zij onze aanbevelingen ter preventie van kanker verder verspreiden en hun cliënten adviseren en motiveren om deze te volgen. Wij geven voorlichting aan gezondheidsdeskundigen voornamelijk door middel van onze digitale vakblad **KankerpreventieNieuws** (naast onze workshop, publicaties en de website). In 2016 hebben wij twee workshops georganiseerd voor gezondheidsdeskundigen. Lees in paragraaf 3.5.3 en 3.5.4 meer over **KankerpreventieNieuws** en de workshops.

3.4.5 Kinderen

Kinderen die al vroeg een gezond voedingspatroon en een gezonde leefstijl hebben, hebben meer kans om op te groeien tot gezonde volwassenen. Daardoor hebben zij later minder kans op ziekten zoals kanker. Gedrag en leefstijl worden voor een groot deel tijdens de vroege levensjaren aangeleerd en beïnvloed. Wij zijn daarom in 2010 gestart met een voorlichtingsprogramma gericht op kinderen: **Top Fit Kids**. Wij geven gezondheidsvoorlichting aan kinderen voornamelijk door middel van onze speciale website voor kinderen topfitkids.nl. Lees meer hierover in paragraaf 3.5.7.

In 2016 hebben wij het kinderboekje **Koken maar!** met leuke en gezonde recepten verspreid in samenwerking met Gemeente Amsterdam en tijdens het Teddy Bear Hospital in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

3.5 De communicatiemiddelen voor onze gezondheidsvoorlichting

De communicatiemiddelen die wij inzetten voor onze gezondheidsvoorlichting zijn:

- ▶ Brieven (mailings)
- ▶ Ons magazine **Samen**
- ▶ Onze digitale nieuwsbrief voor gezondheidsdeskundigen
- ▶ Publicaties (onder andere brochures, folders, kookboekjes, geheugensteuntjes)

- ▶ Onze algemene website: wkof.nl
- ▶ Onze website voor kinderen: topfitkids.nl
- ▶ Beurzen en evenementen
- ▶ Public Relations (persberichten)

3.5.1 Brieven

Wij gebruiken brieven om te communiceren met een groot aantal mensen. Dat doen we voor zowel voorlichting als fondsenwerving. Hiermee kunnen wij de beschikbare middelen effectief en efficiënt inzetten. Het gebruik van brieven als communicatiemiddel heeft als voordeel:

- ▶ een groot bereik tegen relatief lage kosten
- ▶ direct contact en de mogelijkheid om een relatie te starten en te bouwen met de ontvanger
- ▶ mogelijkheid voor interactie
- ▶ mogelijkheid om de informatie te personaliseren en af te stemmen op de behoefte van de ontvanger
- ▶ brieven zijn niet gebonden aan zendtijd, de ontvanger kan zelf bepalen wanneer de informatie te lezen

Wij sturen brieven naar zowel potentiële nieuwe als bestaande relaties.

Brieven aan potentiële nieuwe relaties

Wij sturen brieven naar mensen waarmee we nog geen contact hebben met als doel kennismaken, voorlichting geven, fondsenwerving en het starten van een relatie. Als deze mensen geïnteresseerd raken in ons werk kunnen ze een relatie met ons starten door onder andere publicaties aan te vragen en/of door donateur te worden.

Voorlichtingsdoelen:

- ▶ Mensen kennis laten maken met onze organisatie, onze missie en de 10 aanbevelingen
- ▶ Interesse wekken in ons werk, onze voorlichtingsprogramma's en activiteiten
- ▶ Nieuwe relaties werven

Fondsenwervingsdoelen:

- ▶ Nieuwe donateurs werven

Resultaten

In 2016 hebben we bijna 1.250.000 potentiële nieuwe relaties bereikt met onze voorlichting.

Brieven aan bestaande relaties

Onze relaties hebben in 2016 1 tot 8 keer een brief van ons ontvangen. Zij kunnen de mate waarin ze benaderd wensen te worden zelf aangeven.

Wij sturen deze brieven met de volgende doelen:

Voorlichtingsdoelen:

- ▶ Vaker en meer gezondheidsvoorlichting geven
- ▶ De ontvanger motiveren en aanzetten tot het volgen van onze aanbevelingen en tips ter preventie van kanker
- ▶ Op de hoogte houden van nieuwe projecten, bevindingen uit onderzoek en ontwikkelingen

Fondsenwervingsdoelen:

- ▶ Fondsen werven ter financiering van ons werk

3.5.2 Magazine Samen

Magazine Samen bevat informatie over het verband tussen voeding, leefstijl en kanker. Het biedt ook inspiratie voor gezonde recepten, tips en adviezen om gezonder te leven en nieuws over de activiteiten van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Deze publicatie is een van de belangrijkste communicatiemiddelen voor gezondheidsvoorlichting aan bestaande relaties. Magazine **Samen** bestaat al meer dan 20 jaar. In 2015 hebben we het helemaal vernieuwd. Een van de doelen hiervan is om een bredere en jongere doelgroep te bereiken. In 2016 zijn we verder gegaan met deze publicatie in de nieuwe stijl.

Abonnees

Iedereen die geïnformeerd wil worden over voeding, leefstijl en kanker kan zich aanmelden voor de magazine **Samen**. Aanmelding is mogelijk via telefoon, brief, e-mail en onze website. Mensen kunnen zich ook aanmelden voor via antwoordkaarten in onze brochures.

Aantal edities en bereik

In 2016 is magazine Samen volgens planning vier keer verschenen, een editie per kwartaal. In totaal hebben we 624.537 stuks verzonden; een gemiddelde oplage van 156.134 stuks per editie. Ook wordt magazine **Samen** verspreid via wachtkamers van gezondheidsdeskundigen. Uit ons lezersonderzoek in 2014 blijkt dat lezers de nieuwsbrief doorgeven aan anderen. Gemiddeld wordt elke nieuwsbrief door 1,66 personen gelezen. Dat betekent een potentieel bereik van meer dan 250.000 lezers per editie.

EDITIE	OPLAGE
December 2015	150.538
Maart 2016	152.397
Juni 2016	156.011
September 2016	165.591
Totaal	624.537
Gemiddeld per editie	156.134

	2016 GEREALISEERD	2016 DOEL	2015 GEREALISEERD
Aantal edities per jaar	4	4	4
Gemiddelde oplage per editie	156.134	145.000	151.639

Resultaten

Wij sturen bij iedere editie van magazine **Samen** een antwoordformulier mee waarop een korte enquête is opgenomen. De respons op deze enquêtes varieert per keer van ongeveer 1.000 tot 1.500 personen. Dit antwoordformulier bevat ook een algemeen opmerkingenveld; daarmee krijgen we ook feedback op het magazine en andere voorlichtingsmaterialen.

3.5.3 Ons digitale vakblad voor gezondheidsdeskundigen

Via ons digitale vakblad KankerpreventieNieuws houden wij gezondheidsdeskundigen op de hoogte van de nieuwste inzichten op het gebied van voeding, leefstijl en kanker. We geven de abonnees van het vakblad informatie over nieuwe wetenschappelijke onderzoeken en bevindingen. Tevens bieden we hen de mogelijkheid tot het aanvragen van diverse voorlichtingsmaterialen die ze kunnen gebruiken bij de begeleiding van hun cliënten.

In 2016 hebben we de vormgeving van het digitale vakblad aangepast, zodat het beter past bij de huidige tijd. Ook is het geheel 'responsive' gemaakt wat betekent dat het blad ook goed te lezen is op tablet en smartphone. Uit een enquête is gebleken dat maar liefst 96% van de lezers zeer tevreden is over de nieuwe vormgeving.

Aantal edities en bereik

We hebben in 2016 16 edities van **KankerpreventieNieuws** uitgebracht, waaronder een aantal extra edities naar aanleiding van nieuwsberichten. Ruim 1.500 gezondheidsdeskundigen in Nederland (waaronder een aantal in België) ontvangen **KankerpreventieNieuws**.

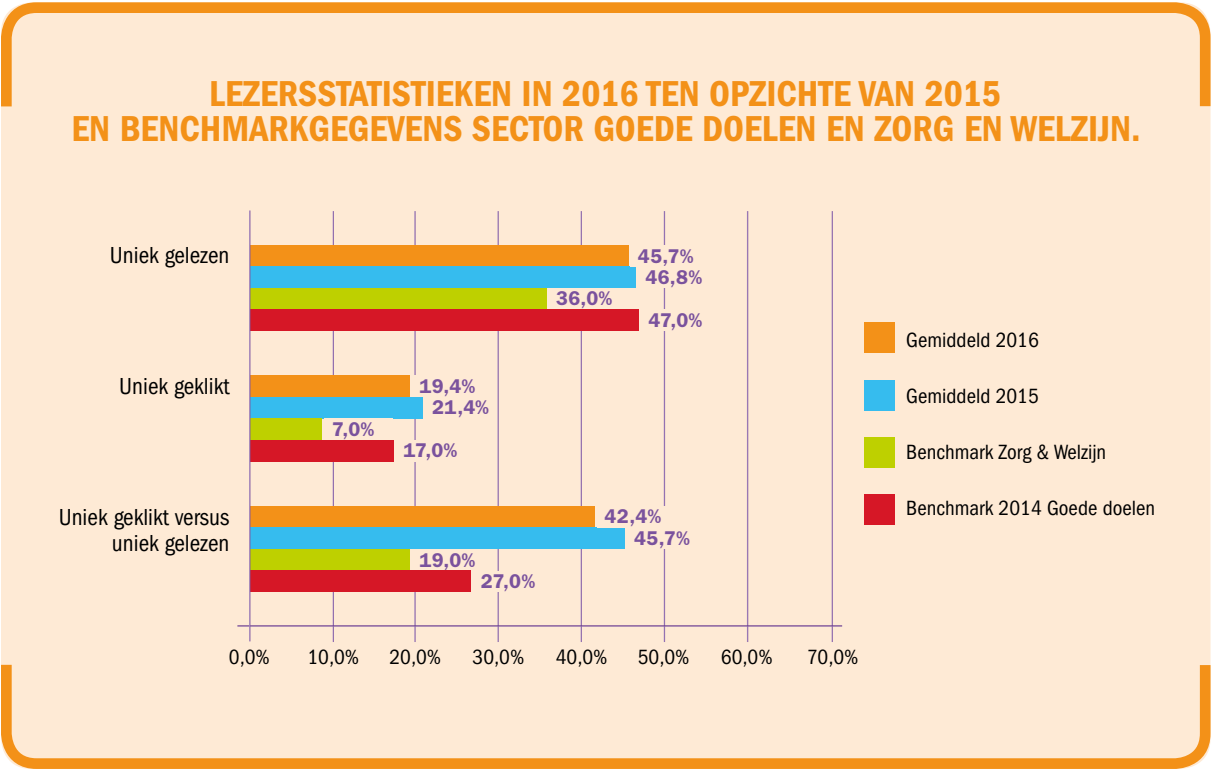

Waarborgen van kwaliteit

Om de kwaliteit van **KankerpreventieNieuws** te waarborgen werken we met een klankbordgroep van gezondheidsdeskundigen. Hierin hebben o.a. diëtisten, gewichtsconsulenten en bewegingsconsulenten zitting. Zij evalueren elke nieuwe editie en geven feedback. In totaal zitten er zeven leden in de klankbordgroep.

Resultaten

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van **KankerpreventieNieuws**, en om deze te evalueren, vergelijken we de lezersstatistieken met benchmarkgegevens voor digitale nieuwsbrieven in de goededoelensector en de sector zorg en welzijn.

Wat betekenen deze begrippen?

'Uniek gelezen': Het aantal mensen dat de nieuwsbrief opent en leest.

'Uniek geklikt': Het aantal mensen dat doorklikt naar een artikel in de nieuwsbrief.

'Uniek geklikt versus uniek gelezen': Dit is het aantal keren dat naar een artikel is doorgeklikt ten opzichte van het aantal lezers van de nieuwsbrief.

3.5.4 Workshops

In 2014 zijn we gestart met het geven van educatieve workshops aan gezondheidsdeskundigen en in 2016 zijn we hiermee doorgegaan. In deze workshop geven we de deelnemers meer informatie over onze 10 aanbevelingen ter preventie van kanker en voorzien wij hen van praktische tips en tools waarmee zij de aanbevelingen in de praktijk met hun cliënten kunnen bespreken. De workshops werden positief en als leerzaam beoordeeld en kregen van de deelnemers een gemiddeld rapportcijfer van 7,3. De workshops zijn opgedeeld in een informatief en een interactief deel. Dit laatste wordt verzorgd door cognitief gedragstherapeut en diëtist Tiny Geerets. In dit onderdeel van de workshop leren de deelnemers hoe ze om kunnen gaan met de barrières en valkuilen die kunnen ontstaan bij het bespreken van kankerpreventie met cliënten.

Samenwerking met Hewlett Packard

In 2016 hebben we wederom samengewerkt met het bedrijf Hewlett Packard aan de campagne **Power of Prevention** waarmee zij hun werknemers op de hoogte wilden brengen van het verband tussen een gezonde voeding, leefstijl en kankerpreventie. We hebben verschillende activiteiten ontplooid:

- ▶ Een informatiestand met diverse publicaties over voeding en leefstijl in relatie tot kanker in de centrale hal van het hoofdkantoor. In totaal hebben we ruim 600 publicaties verspreid.
- ▶ Een workshop voor de collega's over de preventie van darmkanker. Deze workshop werd gegeven door dr. ir. Renate Winkels van Wageningen University.
- ▶ De e-mailcampagne, **You Can!**, met dagelijkse tips voor een gezonde voeding en leefstijl.

YVETTE BRUINSMA
GEZONDHEIDSVORLICHTER
MAAG LEVER DARM STICHTING

“Ik heb de workshop van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds gevolgd en het was voor mij een leerzame middag. Als gezondheidsvoorlichter bij de Maag Lever Darm Stichting is het belangrijk dat ik op de hoogte ben van de actuele stand van zaken omtrent voeding, leefstijl en kanker. Tijdens de workshop kregen we hier op een overzichtelijke manier uitleg over. Bij de Maag Lever Darm Stichting geven we onder andere voorlichting over kankersoorten in het spijsverteringskanaal. We weten inmiddels dat voeding en leefstijl een grote rol spelen bij het ontstaan van deze kankersoorten. Het is fijn dat een organisatie als het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich bezighoudt met het analyseren en interpreteren van al het wetenschappelijke bewijs. Op deze manier kunnen wij nauw samenwerken en aan het publiek een gemeenschappelijke boodschap communiceren.”

3.5.5 Publicaties

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft een breed scala aan informatieve brochures, folders en andere hulpmiddelen (zoals geheugensteuntjes) ontwikkeld om mensen te helpen gezonde keuzes te maken in hun voeding en leefstijl. Wij bieden deze publicaties aan via verschillende kanalen.

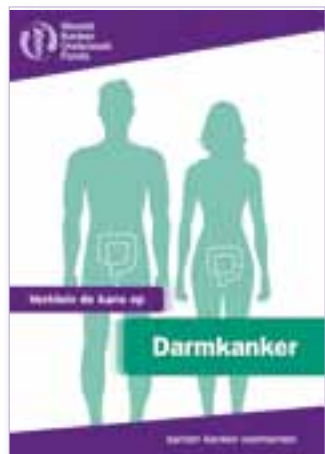
Aanbieden van publicaties via magazine **Samen**

Via ons magazine **Samen** (zie paragraaf 3.5.2) kunnen lezers gratis diverse publicaties aanvragen. In elke editie van **Samen** wordt een ander, divers aanbod aan publicaties gepresenteerd, waaronder ook steeds ten minste één nieuwe publicatie. Bestaande publicaties worden regelmatig herzien om ze up-to-date te houden op basis van de laatste inzichten en kennis uit wetenschappelijk onderzoek. Het CUP speelt hierbij een belangrijke rol (in hoofdstuk 2 vindt u informatie over het CUP).

Nieuwe publicaties

In 2016 hebben we de nieuwe brochure *Verklein de kans op darmkanker* ontwikkeld. Jaarlijks krijgen meer dan 15.000 mensen in Nederland de diagnose darmkanker en hiermee is het kankersoort nummer 2. Het ontstaan van darmkanker hangt nauw samen met onze voeding en leefstijl. Met deze brochure willen we mensen hierover bewust maken en motiveren om gezonde keuzes te maken om de kans op darmkanker te verkleinen.

“Ik zie in mijn praktijk veel mensen die te zwaar zijn. Overgewicht is niet alleen vervelend, het brengt ook gezondheidsrisico's met zich mee. Zoals een verhoogd risico op een aantal kankersoorten. Veel mensen zijn zich hier niet van bewust en schrikken daar van. Als mensen de stap naar de diëtist hebben gemaakt, betekent dit vaak dat ze echt wat aan hun overgewicht willen doen. Ik probeer hen zo goed mogelijk te begeleiden en handvatten te geven hoe ze hun gewicht gezonder kunnen maken. Ik heb meegewerkt aan de brochure Gezond afvallen zodat nog meer mensen praktische tips en informatie krijgen hoe ze op een gezonde manier af kunnen vallen. De brochure is zeer duidelijk en aantrekkelijk en ik deel hem dan ook graag uit aan mijn cliënten.”

ANNE MESMAN-DE WINTER,
DIËTIST VOEDINGSADVIESBUREAU DE WINTER

In 2016 hebben we ook gewerkt aan de nieuwe brochure *Gezond afvallen*. Overgewicht is namelijk een van de belangrijkste risicofactoren voor kanker; het verhoogt het risico op maar liefst 11 kankersoorten waaronder borst- en darmkanker. Helaas zoeken mensen makkelijke oplossingen om af te vallen, en zijn er regelmatig nieuwe hypes rondom dit thema. Met de nieuwe brochure *Gezond afvallen* willen wij mensen informatie geven en motiveren op een gezonde manier op een gezond gewicht te komen. In de brochure hebben we enkele experts aan het woord gelaten die de lezer meer informatie, inspiratie en praktische tips bieden.

In 2016 hebben we ook een aantal handige hulpmiddelen ontwikkeld die mensen kunnen helpen gezonder te leven:

- **Etikettenwijzer**
Een brochure met praktische informatie en uitleg over wat je allemaal op een etiket kunt vinden en waar je op moet letten als je de gezonde keuze wilt maken. Met handig kaartje voor in de portemonnee.

- **Boodschappenlijstjes**
Handig geheugensteuntje voor bij het boodschappen doen om mensen te stimuleren gezonder inkopen te doen.

- **Gezond uit de oven**
Kookboekje met gezonde en bovenal heerlijke ovenrecepten.

Al deze nieuwe publicaties hebben we via magazine *Samen* aangeboden. Daarnaast zijn ze te bestellen via onze website en konden gezondheidsdeskundigen ze gratis opvragen via de digitale nieuwsbrief *KankerpreventieNieuws*.

Vernieuwde brochures

In 2016 hebben we ons populaire kinderboekje, onderdeel van ons kinderprogramma *Top Fit Kids, Koken maar!* herzien. Dit boekje hebben we naar maar liefst 2.500 kinderen gestuurd. Ook heeft de Gemeente Amsterdam 1.000 stuks van het boekje uitgedeeld aan ouders onder andere tijdens hun Inspiratiedag in september.

We hebben 900 exemplaren van het kinderboekje beschikbaar gesteld aan het Teddy Bear Hospital in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Ook hebben we 150 exemplaren beschikbaar gesteld aan Gemeente Alphen aan den Rijn voor het evenement *Samenloop voor Hoop* en 600 exemplaren voor het Centrum voor Jeugd en Gezin.

“In de gemeente Amsterdam zijn we druk bezig met een gezonde omgeving te creëren voor de Amsterdamse kinderen. Tijdens de uitgiftedagen van de kledingbonnen, voor bijna tienduizend gezinnen met een laag inkomen, hebben we daarom goodiebags uitgedeeld om de gezonde leefstijl te promoten. De ouders konden daarnaast een receptenboekje meenemen van Top Fit Kids, zij reageerde hier erg positief op! Ook tijdens de Inspiratiedag Gezond Gewicht zijn de kookboekjes uitgedeeld en met enthousiasme ontvangen.”

ANTOINETTE LANDZAAT
BELEIDSADVISEUR GEDRAGSBEÏNVLOEDING
AANPAK GEZOND GEWICHT:

Poster ‘Minder vlees, volop genieten’

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft onze eerdere bevindingen over vlees en kanker bevestigd. Onze aanbeveling is om per week niet meer dan 500 gram rood vlees te eten en bewerkt vlees helemaal niet te eten. Om mensen te inspireren minder vlees te eten, hebben we in 2016 de poster *Minder vlees, volop genieten* ontwikkeld voor in de wachtruimte van de gezondheidsdeskundige. Op deze poster is te zien hoe je gemakkelijk onder de 500 gram rood vlees in een week kunt blijven en toch lekker kan eten.

Resultaten

In 2016 hebben we 7 verschillende publicaties ontwikkeld en/of herzien. In onderstaand schema wordt weergegeven hoeveel publicaties we in 2016, via welke kanalen (gerangschikt van grootste aantal naar kleinste) hebben verspreid.

KANAAL	AANTAL PUBLICATIES
Brieven aan potentiële relaties	24.082
Bestellingen gezondheidsdeskundigen	11.456
Magazine Samen	7.345
Gratis aanbiedingen via KankerpreventieNieuws	2.462
Beurzen en evenementen	5.709
Website wkof.nl	5.552
TOTAAL	56.606

3.5.6 Onze algemene website: wkof.nl

De website van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, wkof.nl, is een onmisbaar communicatiekanaal voor onze informatieverstrekking, gezondheidsvoorlichting en fondsenwerving. Wij houden de informatie op onze website up-to-date en relevant voor verschillende doelgroepen. Wij werken onze website voortdurend bij met informatie zoals gezondheidsvoorlichting voor de gewone burger en gezondheidsdeskundigen, informatie over onderzoek en beursprogramma's voor wetenschappers en onderzoekers, acties en evenementen, en nieuws voor de pers. Ook bieden wij online hulpmiddelen om mensen meer bewust te maken van gezonde voeding en leefstijl. Bijvoorbeeld een online Alcohol Calorieën Calculator en een BMI Calculator. Onze website is ook een belangrijk kanaal voor fondsenwerving. Mensen kunnen via de website donateur worden.

Populaire online tools

Van de online tools van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is de BMI Calculator de populairst. Met deze handige tool kunnen mensen snel en makkelijk hun BMI berekenen. In 2016 hebben we ook een gratis meetlint aangeboden bij de BMI Calculator. Hiermee willen we mensen helpen erachter te komen of ze een gezond gewicht hebben. Een gezond gewicht behouden is een van de belangrijkste maatregelen voor het verkleinen van de kans op kanker.

Probeer zelf de BMI Calculator uit op wkof.nl/bmi

Vanwege de grote interesse in de BMI Calculator en in afvallen hebben we de brochure *Gezond Afvallen* ontwikkeld. Hiermee willen we mensen helpen op een gezonde manier op een gezond gewicht te komen, zonder strenge diëten en hypes die ongezond kunnen zijn te gaan volgen. Deze brochure wordt gratis aangeboden bij de BMI Calculator.

Promotie van de website

In 2016 hebben we wederom gebruik gemaakt van Google Adwords om de website te promoten. Met Google Adwords kun je korte advertenties plaatsen op de pagina's met zoekresultaten van de zoekmachine Google. Omdat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een goed doel is, geeft Google ons een beurs (een Google Grant) waarmee we tot een bepaald bedrag gratis mogen adverteren. Wij zijn Google zeer dankbaar voor deze beurs voor online advertenties. We hebben een aantal campagnes in Google Adwords, onder andere met als thema: kanker, gewicht en sportieve evenementen. Door middel van advertenties en PR-activiteiten zoals het uitsturen van persberichten en het meedoen aan sportieve evenementen streven we er ook naar om meer bezoekers op onze website te krijgen.

SamenKankerVoorkomen.nl

In 2016 zijn we doorgegaan met de nationale bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen. Onderdeel van deze campagne zijn TV reclames waarin we mensen verwijzen naar onze website voor meer informatie over het verkleinen van de kans op kanker. In het kader van de campagne hebben we een campagnewebadres ingevoerd: samenkankervoorkomen.nl.

Voor meer informatie over de bewustwordingscampagne Samen Kanker Voorkomen zie paragraaf 3.3.

Resultaten

Ons doel in 2016 was om 300.000 unieke bezoekers en 25% terugkerende bezoekers per jaar te krijgen op wkof.nl. In totaal had onze website 287.336 unieke bezoekers in 2016, minder dan de doelstelling maar meer dan het aantal in 2015 (117.411 unieke bezoekers).

In het jaarverslag 2015 hebben we toegelicht dat de daling van het aantal bezoekers in 2015 ten opzichte van het jaar daarvoor was toe te schrijven aan de introductie van de nieuwe website en de verandering in het webadres (URL) waardoor de vindbaarheid van pagina's in een zoekmachine als Google opnieuw moet worden opgebouwd. We hebben actie ondernomen door zoekmachineoptimalisatie en het

verbeteren van onze advertenties in Google Adwords. De effecten zijn al zichtbaar geworden. We hebben in 2016 de doelstelling net niet gehaald, maar zijn wel dicht in de buurt gekomen. In 2017 blijven we aandacht hieraan besteden.

	2016 GEREALISEERD	2016 DOEL	2015 GEREALISEERD
Aantal unieke bezoekers wkof.nl	287.336	300.000	117.411
Percentage terugkerende bezoekers wkof.nl	18,2%	25%	21,7%

In 2016 bedroeg het percentage terugkerende bezoekers 18,2%. Dit is lager dan de doelstelling en het percentage in 2015 toen dit 21,7% bedroeg. In 2017 gaan we ons richten op online rubrieken en content dat bezoekers willen blijven lezen en dus terugkeren. De meest bezochte pagina's op de website in 2016 waren onder andere de pagina's over gewicht en vlees in relatie tot kanker, en de 10 aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker.

3.5.7 Onze website voor kinderen: topfitkids.nl

Onze website topfitkids.nl is gericht op gezondheidsvoorlichting voor kinderen. Het doel hiervan is om kinderen op een speelse wijze voorlichting te geven over gezond eten en leven. De informatie op deze website is gericht op kinderen van vijf tot tien jaar oud.

Top Fit Kids voor de toekomst

Op de website topfitkids.nl maken de jonge bezoekers kennis met de **Top Fit Kids** die in de virtuele stad ‘Appeldoorn’ wonen. Deze karakters hebben allemaal een eigen talent en delen hun kennis over gezonde voeding en sporten graag met de bezoekers.

Vragen aan ‘professor Peer’

De website topfitkids.nl is interactief. Kinderen kunnen vragen stellen aan ‘professor Peer’. Deze mogelijkheid is een leuke manier om voorlichting te geven aan kinderen en om erachter te komen wat onze jonge doelgroep bezighoudt. Dit geeft ons ook ideeën voor het verbeteren van de website en onze voorlichting aan kinderen.

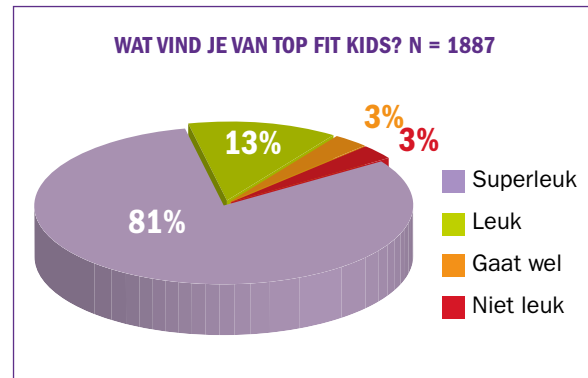

Ouders

Ouders zijn ook een belangrijke doelgroep voor het programma **Top Fit Kids**. Ouders vervullen namelijk een bijzonder belangrijke rol bij de voorlichting aan kinderen. Het kookboekje **Koken maar!**, onderdeel van **Top Fit Kids**, bevat ook praktische informatie over voeding en leefstijl voor ouders.

De mening van bezoekers

Om de website te evalueren en onze bezoekers te leren kennen, plaatsen we regelmatig opiniepeilingen en korte vragenlijsten op de website. Een leuke uitkomst: 94% van de jonge respondenten vindt de website leuk tot superleuk!

Bron: opiniepeiling op www.topfitkids.nl

Resultaten in 2016

In 2016 hadden we voor topfitkids.nl als doelstelling om gemiddeld 10.000 unieke bezoekers per maand te bereiken, en om het aantal terugkerende bezoekers van 30% tot 35% te verhogen. In totaal hebben we 98.685 unieke bezoekers op de website gehad in 2016, met een gemiddelde van 8.224 unieke bezoekers per maand. Dit is lager dan de doelstelling maar hoger dan in 2015 (5.654).

Het percentage terugkerende bezoekers was in 2016 lager uitgevallen dan de doelstelling en dan in 2015. Dat komt omdat we in 2016 minder nieuwe content zoals spelletjes en quizjes aan de website hebben toegevoegd vanwege plannen om het voorlichtingsprogramma **Top Fit Kids**, waar de website onderdeel van is, te vernieuwen.

	2016 GEREALISEERD	2016 DOEL	2015 GEREALISEERD
Aantal unieke bezoekers per maand	8.224	10.000	5.654
Percentage terugkerende bezoekers	19%	35%	21%

3.6 Beleidsbeïnvloeding

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds houdt zich al jaren samen met het WCRF netwerk bezig met internationale beleidsbeïnvloeding. Zo voorziet het netwerk wereldwijde organisaties zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de (UICC) van de meest recente wetenschappelijke inzichten en advies-nota's. Lees meer over onze internationale activiteiten op het gebied van beleidsbeïnvloeding en public affairs in paragraaf 6.5.

In toenemende mate richt het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich met haar beleidsbeïnvloeding ook direct op Nederland. Sinds 2015 zijn we partner binnen de **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding**. In 2016 hebben we ons ook aangesloten bij de Alliantie Voedselonderwijs.

3.6.1 Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding: bescherm de gezondheid van kinderen

De **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding** is een breed samenwerkingsverband van wetenschappers en maatschappelijke, consumenten- en gezondheidsorganisaties, maar ook individuen. Het standpunt van de Alliantie is dat ieder kind het recht heeft op te groeien in een gezonde omgeving. Wij gaan daarom de strijd aan tegen op kinderen gerichte marketing van ongezonde voedingsmiddelen.

De **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding** is in februari 2015 opgericht en bestaat uit AJN Jeugdartsen Nederland, de Consumentenbond, het Diabetes Fonds, foodwatch Nederland, Gemeente Amsterdam, GGD Amsterdam, de Hartstichting, de Nederlandse Associatie voor de Studie van Obesitas, de Nederlandse Vereniging van Diëtisten, de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, de Obesitas Vereniging, Ouders van Waarde, het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, wetenschappers van Kinder Obesitas Centrum Heideheuvel, de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt deel uit van de **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding** omdat marketing voor ongezonde voedingsmiddelen gericht op kinderen bijdraagt aan een ongezond voedingspatroon en overgewicht. Uit onderzoek is bekend dat kinderen die overgewicht hebben vaak ook als volwassenen te zwaar zijn. Overgewicht is een belangrijke risicofactor voor 11 kankersoorten, naast andere ziektes zoals hart- en vaatziekten en diabetes.

De Alliantie wil scherpere regelgeving om de marketing van ongezonde voedingsmiddelen aan banden te leggen en kinderen écht te beschermen. Wij dringen aan op de volgende maatregelen:

- ▶ Toepassen van voedingscriteria: marketing gericht op kinderen mag uitsluitend voor gezonde voedingsmiddelen. Dit zijn de voedingsmiddelen die passen binnen de Schijf van Vijf.
- ▶ De definitie van reclame conform artikel 1 van de Nederlandse Reclame Code onverkort hanteren: dus geen uitzonderingen.

- ▶ Leeftijdsgrens van minimaal 13 jaar.

Dankzij de inzet van de **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding** staat het onderwerp kindermarketing weer op de politieke agenda.

Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding

Lees het volledige position paper van de Alliantie op stopkindermarketing.nl

Successen in 2016

In 2016 zijn er enkele mooie successen geboekt op het gebied van kindermarketing op verpakkingen. Zo hebben supermarktcens PLUS en Albert Heijn in 2016 besloten om te stoppen met kindermarketing op de meest ongezonde huismerkproducten zoals frisdrank, chips, koekjes en ijs.

3.6.2 Alliantie Voedselonderwijs

In 2016 sloot het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich aan bij de Alliantie Voedselonderwijs en de campagne **Voedselonderwijs voor ieder kind**, initiatieven van **Youth Food Movement**. Het doel is om voedselonderwijs structureel onderdeel te maken van het onderwijs op de basisschool. Het idee is dat kinderen die meer weten over hun voedsel (herkomst, productiewijze, samenstelling of bereiding) vaker een gezond eetpatroon ontwikkelen. Maar voedselonderwijs is meer dan alleen luisteren. Juist door kennis te combineren met vaardigheden, zoals koken, samen eten, proeven of groente verbouwen, wordt de impact van voedselonderwijs vergroot.

“Ik denk dat bijna iedereen in zijn omgeving met deze verschrikkelijke ziekte te maken heeft gehad of heeft of misschien krijgt. In mijn omgeving krijgen helaas steeds meer mensen kanker. Toen ik mijn beide ouders aan kanker verloor, is bij mij de gedachte opgekomen en uiteindelijk het besluit om het Wereld Kanker Onderzoek Fonds in mijn testament op te nemen. Sinds dat mijn vader in 1975 overleden is weten ze tegenwoordig véél meer en ontdekken ze betere behandelmethodes. Daarom vind ik het erg belangrijk dat er meer onderzoek naar kankerpreventie gedaan wordt zodat we in de toekomst hopelijk minder mensen aan kanker zullen verliezen.”

Mevrouw C. Blokhuis

DONATEUR

HOOFDSTUK 4

Fondsenwerving: samen in actie voor een wereld waarin we van kanker winnen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontvangt geen subsidies. Onze activiteiten worden uitsluitend mogelijk gemaakt door giften en donaties. Wij zijn onze trouwe achterban die achter onze missie staat en ons werk steunt ontzettend dankbaar.

HOOFDSTUK 4 IN EEN OOGOPSLAG

Waarom werven wij fondsen?

Wij willen dat door gezonde keuzes in voeding en leefstijl minder mensen kanker krijgen, meer mensen kanker overleven en de kwaliteit van leven tijdens en na kanker toeneemt. Hiervoor zijn wetenschappelijk onderzoek en gezondheidsvoorlichting erg belangrijk en hebben we financiële steun nodig.

Hoe werven wij fondsen?

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontvangt geen subsidies van de overheid. Ons werk wordt uitsluitend mogelijk gemaakt door giften van onze donateurs. Wij werven fondsen door het publiek via verschillende kanalen te vragen voor steun, onder andere via brieven, onze website en sportieve evenementen zoals de NN Marathon Rotterdam en de Dam tot Damloop.

Wat hebben wij in 2016 bereikt?

In 2016 hebben wij 65.854 nieuwe donateurs mogen verwelkomen. Het overgrote deel heeft ervoor gekozen ons werk te steunen naar aanleiding van brieven waarin we over de noodzaak van kankerpreventie en onze missie vertellen. Omdat steeds meer mensen besluiten in actie te komen voor kankerpreventie, door bijvoorbeeld mee te doen aan sportieve evenementen, hebben wij in 2016 onze actiewebsite **inactietegenkanker.nl** verder uitgebreid. Neem hier gerust eens een kijkje om inspiratie op te doen!

Wij zijn iedereen die onze missie een warm hart toedraagt en steunt ontzettend dankbaar. Samen werken wij aan een wereld met minder kanker.

4.1 Ons beleid voor fondsenwerving

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds richt zich op kosten-efficiënte, effectieve en verantwoorde manieren van fondsenwerving. Wij streven naar een kostenpercentage eigen fondsenwerving dat over drie boekjaren gemiddeld maximaal 25% bedraagt. In 2016 bedroeg het percentage van de kosten eigen fondsenwerving, ten opzichte van de baten uit eigen fondsenwerving, 22,9%. Het gemiddelde over de afgelopen drie boekjaren is 21,2% en ligt onder de norm.

ANBI

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is door de belastingdienst aangemerkt als ANBI. Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut. Voor onze donateurs betekent onze ANBI-status dat ze hun giften aan ons van hun belastbare bedrag voor de inkomsten- of vennootschapsbelasting binnen de daarvoor geldende regels kunnen aftrekken.

4.2 Donateurs

Onze donateurs maken ons werk mogelijk. Wij vinden het belangrijk dat zij zo goed mogelijk geïnformeerd worden over de relatie tussen voeding, leefstijl en het risico op kanker. Het is essentieel om informatie over de aanbevelingen ter preventie van kanker met een zo breed mogelijk publiek te delen, zodat iedereen weloverwogen keuzes kan maken en het risico op kanker kan verlagen. Dit doen wij onder andere via brieven die wij sturen naar mensen in heel Nederland. Daarbij hebben wij de steun van deze mensen hard nodig om onderzoek en gezondheidsvoorlichting te blijven financieren en ons belangrijke werk voort te kunnen blijven zetten.

Resultaten

In 2016 hebben we 65.854 nieuwe donateurs mogen verwelkomen. Dat zijn mensen die hun eerste donatie aan het Wereld Kanker Onderzoek Fonds hebben gedaan gedurende het jaar. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van het jaar daarvoor en is ook hoger dan we hadden verwacht voor 2016. Deze stijging is tot stand gebracht door meer mensen aan te schrijven via verschillende kanalen en te informeren over onze organisatie en waar wij voor staan. Tezamen met de bestaande donateurs hadden we in 2016 in totaal 316.728 donateurs. Dankzij hun bijdrage wordt ons werk mogelijk gemaakt.

	2016 GEREALISEERD	2016 DOEL	2015 GEREALISEERD
Aantal nieuwe donateurs erbij	65.854	45.485	35.326

4.3 Giften uit nalatenschappen

Giften uit nalatenschappen leveren een belangrijke bijdrage aan ons werk. Een gift uit een nalatenschap is een mooie manier om een wezenlijke bijdrage te kunnen blijven leveren aan onze missie, ook als men er niet meer is. Wij bieden onze relaties gratis onze **Gids over Nalaten** aan. Hierin staat veel nuttige informatie over hoe na te laten aan het Wereld Kanker Onderzoek Fonds.

Resultaten

In 2016 hebben 632 donateurs en andere relaties onze informatiemap aangevraagd. In totaal hebben we 5 giften uit nalatenschappen mogen ontvangen, met een waarde van € 103.937. In 2015 bedroeg dit € 411.801.

4.4 Evenementen

Lichaamsbeweging is onderdeel van een gezonde leefstijl. Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat lichaamsbeweging een direct en indirect effect heeft op het risico op kanker. Zo verlaagt lichaamsbeweging direct het risico op darmkanker, postmenopauzale borstkanker en baarmoederkanker. Lichaamsbeweging heeft ook andere effecten waarmee het indirect het risico op kanker verlaagt, zoals gewichtsbeheersing. Overgewicht is namelijk, na roken, de belangrijkste risicofactor voor kanker.

4.4.1 NN Marathon Rotterdam

In 2016 hebben 54 mensen hun deelname aan de NN Marathon Rotterdam, een van de mooiste marathons ter wereld, gekoppeld aan het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Door hun sportieve prestatie te laten sponsoren door familie, vrienden en bekenden hebben ze geld gewonnen voor de missie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Zij hebben er samen voor gezorgd dat er tijdens dit

sportieve evenement een bedrag van maar liefst € 16.869 werd ingezameld. Een prachtige prestatie voor een wereld met minder kanker. Wij danken iedereen die heeft bijgedragen aan dit geweldige evenement en succes!

“Ik ben al vrij vroeg over mijn testament gaan nadenken. Ik denk al meer dan dertig jaar geleden. Ik zag toen dat mensen die altijd voor anderen klaarstonden bij een erfenis vaak met lege handen bleven staan, terwijl mensen die jaren niets van zich hadden laten horen hun erfdeel kwamen opeisen. Ik wil graag dat mijn geld uiteindelijk gaat naar mensen en organisaties die het verdienen. Ook heb ik zelf bijna geen familie en op deze manier weet ik dat mijn bezittingen goed terecht komen. Dat vind ik een fijne gedachte. Ik heb er bewust voor gekozen om Wereld Kanker Onderzoek Fonds te steunen. Hierdoor draag ik een klein steentje bij aan een gezondere wereld met minder kanker.”

MEVROUW LEINWEBER
DONATEUR NALATENSCHAPPEN

4.4.2 Dam tot Damloop

De Dam tot Damloop is een populair hardloopevenement in Amsterdam met ongeveer 45.000 deelnemers. De looproute begint in Amsterdam en eindigt in Zaandam. De afstand die moet worden afgelegd is 10 Engelse mijl (16,1 km). Dit jaar was de loop extra uitdagend vanwege het warme weer. Wij waren met een enthousiast team wederom van de partij. De deelnemers aan de Dam tot Damloop in ons team kregen naast een startbewijs ook een speciaal loopshirt van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, paarse sportveters en het **Samen Kanker Voorkomen**-polsbandje. Zij hebben fondsen voor onze missie geworven door hun loop te laten sponsoren. Om hen daarbij te ondersteunen kregen alle deelnemers een eigen actiepagina op inactietegenkanker.nl.

Resultaten

Het Damloopteam van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds bestond in 2016 uit 102 sportievelingen. In 2015 startte er 109 renners. Het Damloopteam wist dit jaar een prachtige bedrag van € 36.385 aan sponsoring in te zamelen. In 2015 bedroeg het totaal aan sponsoring € 51.695. Het resultaat in 2016 viel lager uit vanwege een kleiner team van lopers.

HET VERHAAL VAN MARGREET EN MONIEK.

“De Dam tot Damloop stond al een tijdje op ons verlanglijstje. Toen we zagen dat we via het Wereld Kanker Onderzoek Fonds mee konden rennen hoefden we niet lang na te denken. Na een moeilijk jaar vanwege onze ernstig zieke echtgenoot en vriend doet het goed om op deze manier in actie te komen.

Samen hebben we al heel wat hardloopevenementen afgelopen, maar de Dam tot Damloop is toch wel de meest feestelijke. De 16,1 km vlogen voorbij, ondanks de toch wel tegenvallende warmte. Wat een gezellige run, met veel buurtbewoners en toeschouwers die het een waar feestje maakten voor de lopers! Daarnaast ook een buitengewoon goed georganiseerd evenement, met veel waterpunten, voldoende dioxiesen ook de bagage was top geregeld.

Ook de fijne communicatie met de organisatie van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds blijft ons bij. Bedankt dat we voor dit mooie doel ons steentje mochten bijdragen!”

Liefs, Margreet en Moniek

HET VERHAAL VAN VENISE BRUINS DEELNEMER DAM TOT DAMLOOP 2016:

“Hee! Mijn naam is Vénise Bruins. Ik ben 24 jaar oud en werkzaam als professioneel danseres en eigenaresse van Je Suis Fit. Aan het einde van mijn eerste jaar op de dansacademie bleek mijn moeder, totaal onverwacht en zonder enige aanleiding, ongeseligmakelijk ziek te zijn. Een super groot contrast met de zelfstandig ondernemer en hardwerkende, lieve, sterke vrouw die echt nooit een dag griepig in bed lag.

Mijn werk is het coachen en trainen van mensen naar hun fysieke doelstellingen, maar ik weet door deze situatie als geen ander dat sporten niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Ik vind het echt tof dat wij als team voor hen al sportend ons steentje kunnen bijdragen aan meer onderzoek en het voorkomen en genezen van deze ziekte. Een ziekte die niemand zou moeten hebben of krijgen.

Dankzij twee zware operaties en behandelingen gaat het nu, medisch gezien, redelijk goed. Inmiddels zijn we gelukkig alweer een tijdje verder, maar er is veel veranderd en alles is nog altijd erg onzeker. Niet makkelijk natuurlijk, maar bij mij is het glas altijd halfvol. Daarom ben ik vooral dankbaar voor alles wat we samen nog kunnen doen en dat ik voor haar, en alle anderen die met deze ziekte te maken hebben/krijgen, aan deze loop kan meedoen”

MET TROTS PRESENTEREN WIJ HIER ONS DAMLOOP TEAM VAN 2016.

Aad Luymes
Afke Hijlkema
Agnes Meijer
Alban Wagner
Alfred Bleeker
Anna Majowicz
Anniek Dusseldorp
Astrid Smits
Babiche van Wijk
Bart de Leeuw
Bartjan Top
Blanca Ariëns -Essis
Carina Zandbergen
Charles van der Meulen
Chiel Bosgoed
Christien Pennings
Chyntia Geutjes
Claudia Mossa
Cor Ribbens
Danny van Vliet
Deborah Hoekstra
Devi Eitze
Dewi Rooij
Eefke Ruijgrok
Ellen van Langen
Elmar Bonke
Elvin Roest
Erwin Van Koetsveld
Esther Peijnenburg-Kutscher
Eveline van Koetsveld van Anke-
ren
Ferry Boon
Ferry Kutscher
Florien Dusseldorp
Gabriela Ptak

Gerhard Jansen
Gerrit Kooks
Hans de Graaf
Hans Langelaan
Helena Hultinga
Helene Bruins
Hendrik Tolsma
Ishu Kumar
Jacqueline Ruigrok
Janet v.d. Hanenberg
Janette Buwalda
Jannah van den Berg
Janneke Grit
Jeroen Molenaar
Jeroen Verhoeven
Johan Ligt
Judith van Bemmelen
Katalin Gaspar
Kees Bruins
Kelly Coens
Kelly Stokkers
Kim Vrijzen
Liane Brecknock
Liesbeth Hobbel
Linda Welles
Linsey Van kampen
Maarten van Gaans
Marceline Hardeman
Marcy Dries
Margreet Miedema
Marian Dijkstra
Mariëlle Buwalda
Marit Hendriksen
Marius Verweij
Marjolein Smit-Beumer

Mark Boonman
Martin van den Nouwland
Menno Verschoor
Michel Dolstra
Moniek Overvoorde
Monique Boon
Nelleke Van Gils
Nico Maitimu
Nicole Mackay
Pauline Todd
Peter Alkema
Pien Braakhuis
Renske van Amerongen
Rianne Schimmel
Rik Groenendijk
Riska Ploeger
Rob Becker
Rob Schakenbos
Robbert Jongstra
Roderik Derksen
Sandra Welles
Sascha Vink
Saskia Mooijekind
Shirley van Eijk
Silvia Hulst
Stefan Hoogeveen
Thijs van Delft
Vénise Bruins
Wendy Kuipers
Wesley Dielemans
Wilko Veneman
Willem van den Berg
Wilma Kooistra
Zoë Haket

Bedankt kanjers!

4.5 Bijzondere acties voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Onze samenleving kent veel mensen, waaronder onze donateurs, die graag iets voor een ander over hebben. Ook in 2016 hebben verschillende personen en bedrijven zelf een evenement of inzameling georganiseerd om ons werk te steunen. Wij ondersteunen deze acties door advies en tips te geven, een actiepagina aan te maken op inactietegenkanker.nl, en met materialen zoals t-shirts en voorlichtingsmaterialen.

Inactietegenkanker.nl

In 2016 hebben wij gewerkt aan het vernieuwen van onze actiewebsite inactietegenkanker.nl. Op deze website kan iedereen terecht die meedoet aan een actie, of een actie of evenement organiseert ten bate van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds.

Door middel van een persoonlijke actiepagina op inactietegenkanker.nl kunnen mensen met een eigen motivatie aandacht vragen voor zijn of haar actie of evenement. Zo kunnen zij op een effectieve manier fondsen werven voor een toekomst met minder kanker door zich te laten sponsoren. In 2016 hebben wij de actiewebsite gepromoot via onder andere onze magazine Samen, advertenties op diverse social media en via sportclubs en sportscholen.

Overweegt u een actie te organiseren?

Denk bijvoorbeeld aan:

- ▶ Het houden van een collecte tijdens uw verjaardag of jubileum
- ▶ Het verkopen van zelfgemaakte spullen
- ▶ Het organiseren van een veiling of benefietevenement
- ▶ Wat dacht u van een knipmarathon?
Benader de lokale kapsalon en ga samen de actie 'knippen tegen kanker' aan
- ▶ Het organiseren van een karaoke avond en 'zing kanker de wereld uit'
- ▶ Het benaderen van voetbalclubs in de buurt en 'schop kanker de wereld uit'

4.6 Sponsors

Sponsors die goederen of diensten voor evenementen en acties beschikbaar stellen, of die ons vrijwillig bijstaan met hun expertise, leveren een belangrijke bijdrage aan ons werk. Wij willen de volgende bedrijven hartelijk bedanken.

Sam de Baere en Merijn Verduyn

Deze twee talentvolle interieur ontwerpers hebben op vrijwillige basis de kantoorinrichting voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontworpen. Hierbij hebben ze rekening gehouden met ons beperkt budget en onze wens om de ruimte zo goed mogelijk te benutten met een prettige werksfeer.

Pure Home Collections

'Vintage with a modern twist', zo omschrijft deze stijlvolle meubelfabrikant haar producten. Pure Home Collections is opgericht door liefhebbers en vakmensen. Hun gezamenlijke passie voor eerlijke en stijlvolle meubelen levert prachtige resultaten op. Pure Home Collection besloot ons te ondersteunen door een aantal prachtige tafels en stoelen beschikbaar te stellen voor ons nieuwe kantoor, dat daardoor een mooie uitstraling heeft gekregen.

COSMO Hairstyling

Cosmo Hairstyling is al jarenlang marktleider met ruim 80 kapsalons in heel Nederland. Jolanda Grift, de bedrijfsleider van Cosmo Hairstyling Amsterdam Zuidas was enorm enthousiast toen ze hoorde dat er ruim 100 lopers voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds de Dam tot Damloop zouden lopen voor een wereld met minder kanker. Cosmo Hairstyling heeft voor één van onze Dam tot Damlopers een wellness treatmentbon beschikbaar gesteld.

COSMO
HAIRSTYLING

David Lloyd Clubs

Of je nu wilt fitnesssen, zwemmen of tennissen, individueel sporten of in een groep: bij David Lloyd Clubs kun je altijd terecht voor een kwalitatief goede sport ervaring. David Lloyd Clubs erkent het belang van haar rol en verantwoordelijkheid in de bijdrage aan een gezonde maatschappij en een duurzaam milieu. De club op de Overtoom in Amsterdam steunt ons werk door posters op te hangen

voor de NN Marathon Rotterdam en de Dam tot Damloop om nog meer sportievelingen aan te sporen om mee te doen voor een wereld met minder kanker.

David Lloyd
CLUBS

Blush

BLUSH Beauty & Skin Clinic is een vertrouwd gezicht aan de Amsterdamse Zuidas. Stijlvol, professioneel en gespecialiseerd in het optimaliseren en verbeteren van de conditie van uw huid. De eigenaresse van Blush heeft dierbaren in haar omgeving die te maken hebben gehad met een bepaalde vorm van kanker en weet hierdoor dat onderzoek enorm belangrijk is. Zij heeft voor één van onze Dam tot Damlopers een cadeaubon voor een heerlijke gezichtsbehandeling beschikbaar gesteld. Wat een mooi gebaar!

BLUSH
BEAUTY & SKIN CLINIC

Bronx

Bronx streeft ernaar om ieder jaar een unieke schoenencollectie te creëren. Van oorsprong een Nederlandse merk dat schoenen ontwerpt en selecteert van hoogwaardige kwaliteit. Op social media hebben zij een week voor aanvang van de Dam tot Damloop hun samenwerking met het Wereld Kanker Onderzoek Fonds uitgebreid onder de aandacht gebracht. Bronx steunt ons werk en heeft een paar exclusieve schoenen cadeau gedaan aan een van onze Damlopers.

BRONX

Park Hotel en MOMO Restaurant, Bar & Lounge

Dit prachtige en sfeervolle boutique hotel in Amsterdam heeft ons, in samenwerking met het bekroonde MOMO Restaurant & Bar, een mooi arrangement beschikbaar gesteld. Dit arrangement, bestaande uit een overnachting voor twee personen in een luxe suite, inclusief een heerlijk ontbijt, is als hoofdprijs door ons aangeboden aan één van de deelnemers aan de Dam tot Damloop. De deelnemer die het hoogste sponsorbedrag voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds bijeen heeft gebracht tijdens de 2016 editie van de Dam tot Damloop, heeft deze prijs na afloop met veel plezier in ontvangst genomen. Een prachtige manier om in alle luxe te genieten en om bij te komen van alle inspanningen!

MOMO
RESTAURANT, BAR & LOUNGE

PARK HOTEL
AMSTERDAM

House of running

Laurie Villarreal is de kern achter dit bedrijf en stimuleert een ieder om te gaan rennen om gezonder door het leven te gaan. De teamleden van House of Running hebben gezamenlijk met ons team meegelopen tijdens de Dam tot Damloop en hiermee een fantastisch bedrag binnengehaald zodat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds meer onderzoek mogelijk kan maken.

house of running

Philips

Philips heeft als missie het leven van mensen te verbeteren. U kent Philips waarschijnlijk van haar hoogwaardige consumentenproducten: huishoudelijke apparatuur, producten voor persoonlijke verzorging en keukenapparatuur. Daarnaast is Philips ook zeer actief en innovatief binnen de gezondheidszorg. Philips heeft in het afgelopen jaar aan één van onze trouwe donateurs die meegedaan heeft met een Wereld Kanker Onderzoek Fonds puzzel een televisie cadeau gedaan.

Run2Day

Run2Day is een van de bekendste en snelst groeiende hardloopspecialisten van Nederland. Ook geven ze uitstekend advies over alles wat met hardlopen te maken heeft. Run2Day heeft ten behoeve van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een heel mooi gebaar gemaakt: mensen die meededen aan de 2016 editie van de Dam tot Damloop en zich lieten sponsoren ten behoeve van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, mochten meedoen met de professionele looptrainingen die Run2Day met grote regelmaat organiseert.

RUN2DAY
DOOR RUNNERS VOOR RUNNERS

Samsung

Samsung Electronics is bij het grote publiek bekend als fabrikant van innovatieve en hoogwaardige apparatuur voor in huis, zoals tv's, mobiele telefoons, tablets, beeldschermen, printers, koelkasten en wasmachines. Samsung hecht grote waarde aan kwaliteit, een gedachten gang die ook aanwezig is bij het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Samsung heeft daarom ook in 2016 een aantal

mooie items ter beschikking gesteld: een luxe en handige tablet als prijs voor de deelnemer aan de NN Marathon Rotterdam die het hoogste sponsorbedrag voor het Wereld Kanker Onderzoek Fonds binnenhaalde en ook nog eens 15% korting op alle Samsung producten voor donateurs van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds.

SAMSUNG

4.7 Contact met het Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is bereikbaar voor al uw vragen, verzoeken en eventuele klachten. Wij zetten ons in om uw vragen te beantwoorden, verzoeken uit te voeren, klachten op te lossen of gewoon naar uw verhaal te luisteren. We behandelen alle vragen, verzoeken en klachten, in overeenstemming met onze procedures, met de grootste zorgvuldigheid. Onze medewerkers zijn van maandag tot en met vrijdag tijdens kantooruren te bereiken via de telefoon, per brief of per e-mail. In 2016 is er 25.028 keer contact met ons opgenomen, meestal telefonisch en per brief. In 2015 was dit 19.331 keer.

Klachten

We houden een klachtenregister bij waarin alle klachten worden geregistreerd. We nemen elke klacht serieus en we doen er alles aan om deze zo snel mogelijk te verhelpen. Ons streven is om een klacht zo snel mogelijk af te handelen; uiterlijk binnen 10 werkdagen. In 2016 hebben we 61 klachten ontvangen. In 2015 waren dit er 53.

“Ik deel het mooie streven van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds: samen gezond leven en genieten vandaag voor minder kanker morgen. Samen kunnen we zelf veel doen om de kans op kanker te verkleinen. Alleen die boodschap al geeft kracht en hoop! Ik ben blij dat ik ben toegetreten tot het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds, en mij zo kan inzetten voor de belangrijke missie van de organisatie.”

Olga Commandeur

BESTUURSLID VAN HET WERELD KANKER ONDERZOEK FONDS

HOOFDSTUK 5

Bestuur, personeel en organisatie

In hoofdstuk 1 stelden we het Wereld Kanker Onderzoek Fonds aan u voor. In dat hoofdstuk kon u lezen wat onze visie, missie en strategie zijn. In dit hoofdstuk leest u meer over de organisatie, het bestuur en het team van toegewijde medewerkers dat zich inzet voor een gedeelde droom: een wereld zonder kanker.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is een zelfstandige organisatie in Nederland. Daarnaast zijn wij ook lid van een wereldwijd netwerk: het World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk. Over het WCRF netwerk leest u meer in hoofdstuk 6.

HOOFDSTUK 5 IN EEN OOGOPSLAG

Wie zijn de mensen achter het Wereld Kanker Onderzoek Fonds?

Het team van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds bestaat uit zeer gemotiveerde, betrokken en toegewijde mensen die onder leiding van directeur Nadia Ameyah zich inzetten voor een wereld waarin we van kanker winnen.

Hoe is het toezicht geregeld?

De structuur van de stichting bestaat uit een bestuur en een titulaire directeur. Het bestuur van de stichting vormt formeel het bestuur maar materieel neemt het bestuur de positie in van toezichthouder.

Hoe zit het met de beloning van bestuur, directeur en personeel?

Bestuursleden van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontvangen geen directe of indirecte vergoeding of beloning. Het bestuur stelt het salaris en de regeling van overige arbeidsvoorwaarden van de directeur vast. Het personeel van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontvangt marktconforme salariering.

5.1 Verantwoordingsverklaring

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds onderschrijft de drie grondbeginselen van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen in het Reglement CBF-Keur. Deze regels zijn vastgesteld door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) in samenwerking met de Commissie Wijffels. U vindt uitgebreide informatie over deze regels op de website van het CBF: www.cbf.nl/keurmerken/cbf-keur/documenten.

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop het Wereld Kanker Onderzoek Fonds de volgende grondslagen heeft geïmplementeerd:

- Binnen de instelling dient de functie van 'toezicht houden' (het vaststellen of goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden te zijn van 'besturen' en 'uitvoeren'.
- De instelling dient continu te werken aan de best mogelijke besteding van middelen ten einde zeker te stellen dat er effectief en doelmatig wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstelling.
- De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatievoorziening en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

5.2 Functiescheiding

De structuur van de stichting bestaat uit een bestuur en een titulaire directeur. Deze structuur wordt ook wel een bestuur-directiemodel genoemd. Deze structuur is formeel vastgelegd in een bestuur-directiereglement en voldoet aan de statutaire bepalingen van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Het bestuur van de stichting vormt formeel het bestuur maar materieel neemt het bestuur de positie in van toezichthouder van de dagelijkse leiding. De dagelijkse leiding wordt gevormd door de directeur. De medewerkers zorgen voor de uitvoering.

5.3 Bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste zes natuurlijke personen. Het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft als taak het toezicht houden op de stichting. Het bestuur waakt voor belangenverstrengeling tussen de stichting en haar bestuursleden en/of werknemers. Het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds bestond aan het eind van 2016 uit:

Elmer Coppoolse, voorzitter

- Bestuurslid sinds 2 juli 2008
 - Voorzitter sinds 5 februari 2009
- Beroep: CEO EMCO Hospitality Inc. en CEO Snowball Web Management & Digital Marketing*

Coen van den Heuvel, secretaris/penningmeester

- Bestuurslid sinds 17 februari 1995
 - Secretaris/penningmeester sinds 29 september 2000
- Beroep: advocaat Van den Heuvel Advocatuur*

Willy Angenent

- Bestuurslid sinds 1 september 2011
- Beroep: diëtiste Willy Angenent Voedingsadvies*

Jeffrey Bunn

- Bestuurslid sinds 1 februari 2013
- Beroep: advocaat Latimer LeVay Fyock LLC*
- Nevenfuncties:
- bestuurslid World Cancer Research Fund International
 - bestuurslid Fonds mondial de recherche contre le cancer
 - bestuurslid World Cancer Research Fund United Kingdom
 - bestuurslid American Institute for Cancer Research

Laurence Isaacson

- Bestuurslid sinds 1 februari 2013
- Beroep: creatief directeur*
- Nevenfuncties:
- bestuurslid World Cancer Research Fund United Kingdom
 - bestuursvoorzitter L 'Escargot Restaurant, Londen, Verenigd Koninkrijk
 - bestuurslid World Cancer Research Fund Hong Kong
 - bestuurslid Royal Shakespeare Company America INC, Verenigde Staten
 - bestuurslid Ambassador Theatre Group, Londen, Verenigd Koninkrijk
 - ambassadeur Kidney Research UK

Olga Commandeur

- Bestuurslid sinds 11 juli 2016
- Beroep: Vitaliteitcoach, Olga Commandeur Promotions, Yalp en Omroep Max*
- Nevenfuncties:
- ambassadeur Wandelfit
 - ambassadeur Yalp – Ouderen in beweging
 - ambassadeur Stichting A Sister's Hope
 - ambassadeur Stichting Gaandeweg
 - ambassadeur Parkinson Vereniging

5.3.1 Procedure benoeming bestuursleden

Bij de benoeming van bestuursleden wordt er gelet op een evenwichtige samenstelling van leden met expertise op een (of meerdere) van de volgende disciplines: wetenschappelijk onderzoek, gezondheidsvoorlichting, marketing, media, bedrijfsleven, wetgeving en financiën. Bestuursleden worden aangesteld voor een termijn van drie jaar. World Cancer Research Fund (WCRF) International draagt een derde van de bestuursleden voor. De overige bestuursleden worden benoemd door de bestuursleden van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Het bestuur kiest een voorzitter uit haar midden, evenals een secretaris en een penningmeester. De functies van secretaris en penningmeester kunnen bekleed worden door dezelfde persoon. Lidmaatschap van het bestuur wordt beëindigd door aanname door het bestuur van de motie tot ontslag van een bestuurslid, door het verlopen van de aanstellingstermijn van het betrokken bestuurslid of door aftreden van een bestuurslid.

SCHEMA VAN AFTREDING EN HERBENOEMING VAN BESTUURSLEDEN:

NAAM	FUNCTIE	BENOEMD	HERBENOEMD	JAAR VAN AFTREDEN	VOORGEDRAGEN DOOR WCRF I.*
Elmer Coppoolse	Voorzitter	2 juli 2008	19 maart 2014	2017	Nee
Coen van den Heuvel	Secretaris/penningmeester	17 februari 1995	25 september 2014	2017	Nee
Willy Angenent	Bestuurslid	1 september 2011	10 juli 2014	2017	Nee
Jeffrey Bunn	Bestuurslid	1 februari 2013	1 februari 2016	2019	Ja
Laurence Isaacson	Bestuurslid	1 februari 2013	1 februari 2016	2019	Ja
Olga Commandeur	Bestuurslid	11 juli 2016		2019	Nee

* World Cancer Research Fund International

5.3.2 Bezoldiging

Bestuursleden ontvangen geen directe of indirecte vergoeding of beloning van de stichting, behalve een vergoeding voor onkosten die namens de stichting in redelijkheid zijn gemaakt bij het uitvoeren van zijn/haar taak als bestuurslid. De onkostenvergoedingen, indien aanwezig, worden opgenomen en toegelicht in de jaarrekening. In 2016 bedroegen de onkostenvergoedingen € 0,-.

5.3.3 Vergaderingen

Het bestuur vergadert ten minste vier keer per jaar in aanwezigheid van de directeur. Ten minste eenmaal per jaar vergadert het bestuur buiten aanwezigheid van de directeur ter bespreking van haar functioneren. In 2016 vergaderde het bestuur vier keer. Belangrijke onderwerpen waren de vaststelling van het beleidsplan 2017 – 2019, de vaststelling van het jaarplan en begroting 2017, de bestuurssamenstelling, de werving en selectie van een nieuw lid van het bestuur, evaluatie van het functioneren van het bestuur, evaluatie van het functioneren van de directeur, activiteiten van het wereldwijde WCRF netwerk, goedkeuring beurzen voor wetenschappelijke projecten, de financiële prestaties, het beleggingsresultaat, het jaarverslag en accountantscontrole van 2015 en de ontwikkelingen rondom het nieuwe validatiestelsel in de goedgedoelensector.

5.3.4 Evaluatie van functioneren

Het bestuur evalueert jaarlijks het collectieve functioneren van het bestuur. Hierbij komen thema's aan de orde zoals verdeling van taken, kwaliteit van de discussie, onafhankelijkheid, informatievoorzieningen, effectiviteit van vergaderingen en externe verantwoording.

5.3.5 Jaarlijkse controle

Het bestuur heeft KPMG Accountants NV te Amstelveen opdracht gegeven tot controle op de jaarrekening. De controle vond plaats onder verantwoordelijkheid van de heer E. Breijer RA. Op basis van de genoemde controle heeft de accountant zich een oordeel gevormd over de getrouwheid van de jaarrekening en daarbij een goedkeurende verklaring verstrekt.

5.4 Directeur

Mevrouw Nadia Ameyah is de directeur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Zij is belast met het leidinggeven aan de bij de stichting werkzame personen, de dagelijkse gang van zaken, de voorbereiding van vergaderingen van het bestuur en de voorbereiding en uitvoering van

besluiten van het bestuur. Mevrouw Ameyah heeft geen nevenactiviteiten, haar volledige aandacht wordt gericht op haar verantwoordelijkheden als directeur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds.

5.4.1 Salaris van de directeur

Het bestuur stelt het salaris en de regeling van de overige arbeidsvoorwaarden van de directeur vast. Alle beloningscomponenten worden toegelicht op pagina 106.

5.5 Personeel

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft een klein maar zeer gemotiveerd en professioneel team. Het totaal aantal FTE in 2016 was 9,4. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds investeert elk jaar in de ontwikkeling en bijscholing van personeel.

5.5.1 Beloningsbeleid

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft als beleid voor de beloning van het personeel:

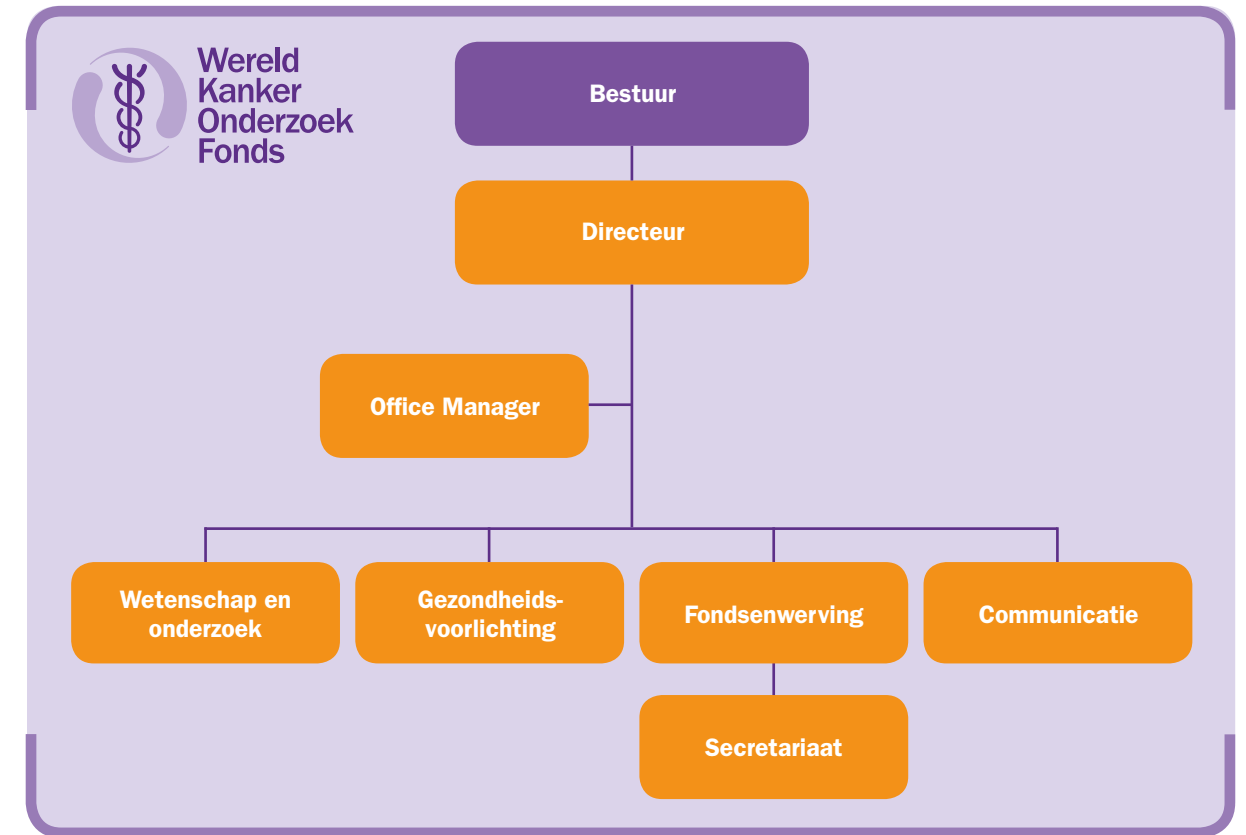
- ▶ Marktconforme salariering.
- ▶ Salaris van de directeur conform de *Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht* van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland.
- ▶ Salarisverhogingen op basis van de formele functioneringsbeoordelingen.
- ▶ Gelijke secundaire voorwaarden voor iedereen zoals de regelingen voor pensioen, vakantiegeld en reiskostenvergoeding.
- ▶ Geen uitbetaling van overwerkuren, wel flexibiliteit om dit in redelijkheid te compenseren met vrije tijd.

Vrijwilligersbeleid

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft dit jaar wederom gekozen om geen vrijwilligers in te zetten.

5.5.2 Organogram

In 2016 zijn er 5 medewerkers uitgestroomd en 6 nieuwe medewerkers ingestroomd. Bij het Wereld Kanker Onderzoek Fonds iets meer vrouwen dan mannen. Gemiddeld waren er 12 personen in dienst (9,4 FTE's). Hiervan was 58,3% vrouw (5,5 FTE's) en 41,7% man (3,9 FTE's). Het ziekteverzuim was 1,27%.

Organogram van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds per 30 september 2016

De leeftijdsopbouw van het personeel in 2016 was als volgt: 27% was in de leeftijdscategorie van 20-29 jaar, 33% was in de leeftijdscategorie 30-39 jaar, en 40% was in de leeftijdscategorie 40+.

Het management team wordt gevormd door de managers van elke afdeling en de directeur. Dit team vormt de brug tussen beleid en uitvoering.

5.6 Living the message: maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds vraagt mensen gezonder te leven: gezond eten, meer bewegen en een gezond gewicht behouden. Living the message—het goede voorbeeld geven—is een belangrijk onderdeel van ons beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Onze 10 aanbevelingen voor een gezonder leven en kankerpreventie worden geïntegreerd in het denken en doen van alle team-leden. Zo wordt er een aantal keer per jaar een gezonde lunch georganiseerd voor de teamleden volgens onze richtlijnen voor gezonde voeding, krijgen wij werkfruit

op kantoor, en is het bij gelegenheden zoals congressen niet toegestaan alcohol te serveren. Het hele kantoor is rookvrij en er is geen sprake van rookpauzes.

Andere aandachtspunten van het MVO-beleid zijn:

Op het gebied van communicatie:

- ▶ De adviezen van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Een aanbeveling wordt gedaan alleen als het panel van wetenschappers tot de conclusie komt dat er voldoende wetenschappelijk bewijs hiervoor is.
- ▶ Communicatie over kankerpreventie kan heel gevoelig liggen. Mensen die kanker hebben, of hun dierbaren, kunnen onterecht het gevoel krijgen dat ze de schuld krijgen voor het krijgen van kanker. In al onze communicatie doen wij ons best om de boodschap zo duidelijk mogelijk uit te leggen en nuanceren om te voorkomen dat mensen onbedoeld gekwetst worden.

Op het gebied van onderzoek:

- ▶ Onderzoeksvoorstellen komen alleen in aanmerking voor financiering als ze voldoen aan onze onderzoeksthema's en de volgende criteria: innovatie, potentiële

impact, relevantie met kanker in mensen, zorgvuldige en juiste opzet van het onderzoek.

- ▶ Ons beursprogramma voor wetenschappelijk onderzoek is beoordeeld door de Association of Medical Research Charities (AMRC) en van een certificaat voorzien voor het volgen van best practices.
- ▶ Voorstellen voor onderzoek waarin gebruik wordt gemaakt van dieren komen alleen in aanmerking als de uitkomst relevant zou zijn voor de mens en dit zorgvuldig wordt verantwoord.
- ▶ Wij moedigen onderzoeksinstituten en onderzoekers aan om de ARRIVE richtlijnen (**Animal Research: Reporting In Vivo Experiments**) van het National Centre for the Replacement, Refinement and Reduction of Animals in Research te volgen.
- ▶ Onderzoekers mogen per jaar maximaal 1 onderzoeksvoorstel indienen voor een project waarvan zij de hoofdonderzoeker zouden zijn. Dit is bedoeld om zoveel mogelijk onderzoekers de kans te geven in aanmerking te komen voor financiering.
- ▶ Waar mogelijk streven we naar samenwerking met andere organisaties in het financieren van onderzoek.

Op het gebied van bedrijfsvoering:

- ▶ Collega's die binnen een straal van 7 kilometer van het kantoor wonen krijgen geen reiskostenvergoeding voor het reisverkeer naar kantoor om ze te stimuleren te fietsen.
- ▶ We hergebruiken kantoormateriaal zoveel mogelijk, waaronder ordners en folders.
- ▶ Het afdrukken in kleur wordt nauwelijkt in de gaten gehouden, en waar mogelijk wordt met name digitaal gewerkt.
- ▶ Afvalpapier wordt opgehaald en recycled.

Het management team bespreekt gedurende het jaar verbeterpunten en prioriteiten. Een keer per jaar rapporteert de directeur over het MVO-beleid aan het bestuur.

5.7 Besteding van middelen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt continu aan het behalen van haar doelstellingen op een effectieve en efficiënte manier door haar beschikbare middelen optimaal te benutten. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkte in 2016 volgens haar strategisch plan 2014 – 2016. Jaarlijks in de maanden april tot en met augustus wordt er een jaarplan met bijbehorende begroting samengesteld op basis van prestaties in eerdere jaren en vastgestelde strategische doelen. Het jaarplan wordt ter bespreking en

goedkeuring voorgelegd aan het bestuur. De voortgang van het strategisch plan wordt een keer per jaar uitvoerig besproken door het bestuur. De voortgang van het jaarplan wordt minimaal één keer per kwartaal besproken.

Zie paragraaf 1.5 voor de evaluatie van strategie en beleid door het bestuur.

In 2016 werkte het Wereld Kanker Onderzoek Fonds aan haar strategisch plan voor 2017 – 2019. Het jaarplan en begroting voor 2017, wat in 2016 ook zijn opgesteld en voorgelegd aan het bestuur, zijn gebaseerd op het strategisch plan 2017 - 2019.

Lees over de hoofdlijnen van het beleidsplan in de beleidsvisie 2017 – 2019 op wkof.nl/jaarverslag

5.8 Relatie met belanghebbenden

De preventie van kanker gaat iedereen aan: individuele personen, familieleden, gemeenschappen, media, bedrijven, scholen en consumenten. Het bereiken van een gezond voedingspatroon en regelmatige lichaamsbeweging vereist een eensgezind en geïntegreerd optreden van alle lagen van de maatschappij. Sinds de publicatie van het tweede wetenschappelijk rapport **Food, Nutrition, Physical Activity and the Prevention of Cancer: a Global Perspective** en de Nederlandstalige samenvatting daarvan, en de ontwikkeling van de 10 aanbevelingen voor kankerpreventie heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een toenemende interesse gesignaleerd voor haar werk en kernboodschappen onder het publiek en in het bijzonder onder gezondheidsdeskundigen in Nederland. Eén van onze doelstellingen is om deze toegenomen bewustwording en erkenning van ons werk te maximaliseren door onder andere samenwerking aan te gaan met strategische partners. Hieronder leest u over de dialogen met belanghebbenden en hoe onze strategische koers antwoord geeft op de uitkomsten van deze gesprekken.

5.8.1 Donateurs en het grote publiek

Uit dialoog met onze achterban en het grote publiek, onder andere via vragenlijsten, blijkt dat gezonde keuzes niet vanzelfsprekend zijn. Helaas zijn er veel tegenstrijdige, niet onderbouwde en ongenuanceerde berichten over voeding en gezondheid waardoor mensen door de bomen het bos niet meer zien. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt er ook aan om duidelijkheid te scheppen en om de feiten en de fabels uit elkaar te halen om het publiek te helpen.

Met onze voorlichtingsprogramma's en bewustwordingscampagnes willen we meer bewustzijn over gezonde voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Ook willen we mensen voorzien van betrouwbare informatie en advies hierover door middel van onder andere onze brochures en aanbevelingen gebaseerd op solide wetenschappelijk bewijs. Ook gaan we het gesprek aan met andere gezondheidsfondsen om de voorlichting over voeding, leefstijl en kanker eenduidig te maken door goede afstemming met ons.

5.8.2 Gezondheidsdeskundigen

Uit dialoog met gezondheidsdeskundigen waaronder diëtisten blijkt dat ze het moeilijk vinden om kankerpreventie te bespreken met mensen zonder kanker. Het onderwerp wordt als eng ervaren en mensen zien de relevantie niet.

Om gezondheidsdeskundigen hierbij te helpen voorzien wij hen van advies en tips, praktische voorlichtingsmaterialen die ze in hun praktijk kunnen gebruiken zoals brochures en posters, en hebben wij een workshop voor ze ontwikkeld waarin een gedragspsychologe handvatten biedt voor het bespreekbaar maken van kankerpreventie.

Wij blijven gezondheidsdeskundigen voorzien van hulpmiddelen om het makkelijker voor ze te maken voeding en leefstijl in relatie tot kankerpreventie te bespreken met hun cliënten en patiënten.

Gezondheidsdeskundigen geven ook aan dat er veel vragen zijn over voeding tijdens en na de behandeling van kanker.

In onze nieuwe strategische koers geven we meer aandacht aan dit belangrijke gebied. Onze eursprogramma's worden vernieuwd en onderzoek naar de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker wordt een van de belangrijke onderzoeksthema's.

Ook zal de website voedingenkankerinfo.nl onderdeel worden van onze voorlichtingsprogramma's. We werken nauw samen met onder andere onderzoekers, oncologische diëtisten en ervaringsdeskundigen om de kwaliteit van de website en informatievoorziening te waarborgen.

5.8.3 (Ex)kankerpatiënten

Uit gesprekken met gezondheidsdeskundigen en (ex) kankerpatiënten komt duidelijk naar voren dat er grote behoefte is aan specifiek advies voor voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Wetenschappelijk onderzoek op dit gebied is nog relatief nieuw; er is nog weinig bekend.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds geeft volle aandacht aan dit onderzoeksgebied om zo snel mogelijk mensen te kunnen voorzien van goed onderbouwd advies voor voeding en leefstijl tijdens en na kanker. Zie ook ons antwoord over de website voedingenkankerinfo.nl in paragraaf 5.8.2.

5.8.4 Wetenschappers en onderzoekers

Vandaag de dag is er van veel factoren in onze voeding en leefstijl bekend dat ze invloed hebben op het risico op kanker. Bijvoorbeeld overgewicht, alcohol, te weinig bewegen en te weinig groente en fruit. Maar hoe precies deze factoren tot kanker kunnen leiden is niet altijd even duidelijk. Onderzoek naar de mechanismen achter deze verbanden is dan ook essentieel om te begrijpen hoe kanker zich ontwikkelt en hoe het voorkomen kan worden. Uit gesprekken met wetenschappers en onderzoekers blijkt dit onderwerp steeds belangrijker te worden.

Onze beursprogramma's worden vernieuwd. De onderzoeksthema's waarop we ons richten worden aangescherpt. Er komt meer aandacht voor onderzoek naar de mechanismen die de (al bekende) risico's voor kanker uit onze voeding en leefstijl kunnen helpen verklaren.

5.8.5 Andere gezondheidsfondsen

Steeds meer experts en gezondheidsorganisaties sluiten zich aan bij het werk van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Men ziet steeds vaker het belang in van de preventie van kanker en andere ziektes en geeft hier meer aandacht aan. Het vasthouden aan een gezonde leefstijl is voor verschillende gezondheidsfondsen een belangrijk thema geworden. Hier komt bij kijken dat de risico's voor kanker ook risico's zijn voor andere ziekten.

Wij zijn de meest betrouwbare bron van kennis over voeding, leefstijl en kanker. We werken vaker samen met andere organisaties om onze aanbevelingen voor de preventie van kanker breder te verspreiden, en om tegenstrijdige of verwarrende boodschappen te voorkomen. Door goede afstemming en meer samenwerking willen we ook dubbel werk voorkomen. Wij kiezen ervoor om ons te blijven richten op de risicofactoren voeding, voedingspatroon, alcohol, lichaamsbeweging en gewicht. Roken en zonnen worden al opgepakt door KWF Kankerbestrijding.

5.9 Samenwerkingen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt aan een wereld met minder kanker; niet alleen maar samen. Door krachten te bundelen staan we sterker tegen kanker. Een greep uit de samenwerkingen in 2016:

5.9.1 Wereld Kanker Dag

Wereld Kanker Dag is een wereldwijde campagne die jaarlijks op 4 februari wordt georganiseerd door de Union for International Cancer Control (UICC). Het doel is om de noodzaak en het belang van de strijd tegen kanker onder de aandacht te brengen. Organisaties actief in kankerbestrijding over de hele wereld vragen op Wereld Kanker Dag aandacht voor de preventie, opsporing en behandeling van kanker evenals de kwaliteit van leven van mensen die getroffen zijn door de ziekte.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is lid van de UICC en steunt Wereld Kanker Dag. In Nederland hebben wij samen met collega-organisaties op het gebied van kanker (bestrijding) krachten gebundeld om in gezamenlijkheid op te treden op Wereld Kanker Dag, waaronder KWF Kankerbestrijding, IPSO, Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), Radboud UMC, Kanker in Beeld, Leven met Kanker, en Care for Cancer. Samen hebben we wederom een gezamenlijke website ontwikkeld: wereldkankerdag.nl.

Ook hebben we samen een persbericht naar de pers verstuurd om aandacht te vragen voor Wereld Kanker Dag.

**WERELD
KANKER
DAG2016**

5.9.2 Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding

De **Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding** is een breed samenwerkingsverband van wetenschappers en maatschappelijke, consumenten- en gezondheidsorganisaties, maar ook individuen. Lees uitgebreide informatie hierover in paragraaf 3.7.1.

5.9.3 Alliantie Voedselonderwijs

In 2016 sloot het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zich aan bij de **Alliantie Voedselonderwijs** en steunde de oproep voor voedselonderwijs op de basisschool.

Lees meer hierover in paragraaf 3.6.2.

5.9.4 Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) Aruba

De Stichting Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) Aruba is sinds 4 februari 1961 actief in Aruba en heeft als doel de preventie en bestrijding van kanker op het eiland. De stichting houdt zich bezig met onder andere:

- ▶ Voorlichting over de preventie van kanker
- ▶ Voorlichting over kanker en de behandeling van kanker
- ▶ Begeleiding en transport van patiënten die naar het ziekenhuis gaan voor behandeling
- ▶ Financiële ondersteuning van patiënten en familie die naar het buitenland moeten voor behandeling
- ▶ Thuiszorg (terminale patiënten)

KWF Aruba ontvangt geen subsidies en is geheel afhankelijk van donaties. Zowel bestuursleden als medewerkers zijn vrijwilligers.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ondersteunt het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) Aruba met gezondheidsvoorlichting.

Lees meer over de samenwerking met KWF Aruba in paragraaf 3.4.1.

LILIAN (LILY) PRINCE
DIRECTEUR, KONINGIN WILHELMINA FONDS
(KWF) ARUBA:

“Voor KWF Aruba is het een privilege om samen te werken met het Wereld Kanker Onderzoek Fonds aangezien zij een wereldwijde aanpak heeft. Door samen te werken blijft KWF Aruba op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kanker en kankerpreventie. KWF Aruba werkt onder andere aan bewustzijn over een gezonde leefstijl onder de Arubaanse samenleving. Het lijkt vanzelfsprekend, maar voorkomen is beter dan genezen. Onze gezondheid ligt in onze handen, wij moeten het beschermen.”

5.9.5 Inloophuis Carma

In 2016 hebben we wederom samengewerkt met inloophuis Carma in Westland. Wij hebben via het inloophuis diverse voorlichtingsmaterialen verspreid, waaronder brochures met onze aanbevelingen voor kankerpreventie en verschillende kookboekjes met gezonde recepten.

Ook biedt het inloophuis ons de mogelijkheid lezingen te geven over de rol van voeding en leefstijl bij kanker. We zijn het toegewijde team van inloophuis Carma, in het bijzonder Conny van der Sande en Cindy Vellekoop, zeer dankbaar hiervoor.

In 2016 hebben we tijdens een lustrumevenement van Inloophuis Carma een presentatie gegeven over gezonde voeding en leefstijl. Het evenement werd gehouden op MBO Lentiz, School voor Zorg en Welzijn. Studenten hebben lekkere en gezonde hapjes klaargemaakt voor de mensen van het inloophuis uit het kookboek van Marie-José Persoon, een van de initiatiefneemsters van Carma die helaas aan kanker is overleden.

5.9.6 Gemeente Amsterdam

In 2016 hebben we wederom samengewerkt met Gemeente Amsterdam op het gebied van voorlichting aan kinderen. Samen hebben we de brochure **Koken maar!** verspreid onder kinderen. Lees meer hierover op pagina 44.

5.9.7 Wageningen University and Research Centre

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds draagt bij aan het vak Voeding en Kanker aan Wageningen University and Research Centre. Dit vak is samengesteld door prof. dr. ir. Ellen Kampman, hoogleraar Voeding en Ziekte. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds draagt hieraan bij met een gastcollege met als onderwerp communicatie over kankerpreventie. Dit gastcollege wordt gegeven door Germund Daal, hoofd Communicatie & Gezondheidsvoorlichting van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds.

Tijdens het college wordt onder andere besproken welke uitdagingen het Wereld Kanker Onderzoek Fonds tegenkomt in de communicatie en voorlichting over kankerpreventie en hoe wij daarmee omgaan.

5.10 Risicomanagement

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds inventariseert regelmatig de risico's op het gebied van strategie, financiën, wet- en regelgeving, reputatie en operationele zaken.

5.10.1 Proces

Naar aanleiding van de inventarisatie en monitoring van risico's wordt een risicoanalyserapport gemaakt wat het management team gebruikt om te evalueren of de juiste beheersmaatregelen zijn getroffen en de procedures en protocollen up-to-date zijn. Jaarlijks wordt het bestuur geïnformeerd over de bevindingen van het management team en de getroffen beheersmaatregelen. In de rapportage aan het bestuur wordt uiteengezet per risico:

- ▶ Een beschrijving van het risico.
- ▶ De potentiële impact.
- ▶ De getroffen beheersmaatregelen.
- ▶ De risico-eigenaar.

Hierbij een aantal risico's en beheersmaatregelen:

Reputatierisicomanagement

Imagoschade is een groot risico voor een fondsenwervende organisatie als het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. Om dit risico zo klein mogelijk te houden heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een crisiscommunicatieteam opgesteld dat snel kan schakelen als er aanleiding hiervoor is. Daarnaast voert het communicatieteam dagelijks media-scans uit, inclusief van social media, en kaart mogelijke risico's aan bij het management team. Verder zijn er procedures voor de controle van teksten om de kwaliteit en correctheid van onze externe communicatie te waarborgen. Zo wordt er onder andere gewaakt dat alle gezondheidsadviezen die het Wereld Kanker Onderzoek Fonds communiceert inhoudelijk kloppen om risico's van afbreuk aan onze betrouwbaarheid te minimaliseren.

Operationele activiteiten en financiële risico's

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt met een planning, voortgang en controle cyclus (PPC). Elk kwartaal rapporteren de managers van de afdelingen over de voortgang van het jaarplan aan de directeur, en worden knelpunten gesignaleerd en maatregelen besproken om de activiteiten tijdig bij te kunnen sturen indien nodig.

ICT

Er worden met regelmaat back-ups gemaakt van de interne informatie op onze server, om het risico te verkleinen dat belangrijke informatie kwijt raakt. Tevens worden de filters voor e-mail regelmatig bijgesteld om berichten die schadelijk kunnen zijn (bijvoorbeeld wegens phishing) tegen te houden.

Afhankelijkheid van sleutelfunctionarissen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds bestaat uit een klein team. Dit zorgt ervoor dat we sneller kunnen schakelen en dat we kosten zoveel mogelijk laag houden. Dit maakt ons wel afhankelijk van een beperkt aantal sleutelfunctionarissen. Dit is een risico bij onverwacht vertrek of bij ziekteverzuim van collega's. Om deze risico's te beheersen wordt er gezorgd voor overdracht van kennis binnen de organisatie. Ook vinden er regelmatig functioneringsgesprekken plaats om issues tijdig te kunnen signaleren. We bieden het team opleidingsmogelijkheden, een passend salaris en een professionele werksfeer aan om de tevredenheid en motivatie te bevorderen.

Spreiding van inkomstenbronnen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft naar een zo groot mogelijke spreiding van inkomstenbronnen om te grote afhankelijkheid van één inkomstenbron te voorkomen. Zo ontwikkelt het team Fondsenwerving continu nieuwe activiteiten en acties waaronder nieuwe vormen van online werving.

Wet en regelgeving

In Nederland is er gewerkt aan een nieuwe erkenningsregeling voor de filantropische sector. De filantropische sector wil doelrealisatie en transparantie bevorderen en het toezicht moderniseren. De fondsenwervende organisaties, kerkelijke instellingen en de vermogensfondsen, verenigd in de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) doen dit met een nieuw validatiestelsel. Dit stelsel is een set van afspraken voor kwaliteit, verantwoording en toegankelijke publieksinformatie. Wij volgen deze ontwikkelingen zorgvuldig en nauwlettend. Deze ontwikkelingen worden door het management team besproken en de directeur houdt het bestuur hiervan op de hoogte.

Wij zijn blij dat er vernieuwing en modernisering van het toezicht binnen de sector komt. Wij hopen dat dit plaats zal vinden op een open, eerlijke, objectieve en transparante wijze.

5.11 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum: verhuizing

Op 18 november 2016 is het Wereld Kanker Onderzoek Fonds verhuisd naar een nieuw kantoor, na een lange en zorgvuldige zoektocht.

Ons nieuw adres is:
Weesperstraat 105-A
1018 VN Amsterdam

Op het oude adres zaten we op een mooie locatie dankzij de generositeit van de verhuurder van het pand, de **Algemeene Vrouwenvereniging Tesselschade-Arbeid Adelt**. Het oude kantoor bood echter geen ruimte meer voor groei.

Op de nieuwe locatie die we huren hebben we ruimte voor groei. Ook is het mooi dat in het nieuwe kantoor het team van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds op dezelfde verdieping zit. Dit bevordert de interne communicatie tussen afdelingen en helpt het teamgevoel te versterken.

“Een kracht van WCRF International is het verbinden en versterken. Het brengt de leiders in kankerpreventie in voeding en leefstijl uit alle hoeken van de wereld bijeen en samen blijven wij de grenzen opzoeken en uitbreiden van wat bekend is over de preventie van kanker. Het is indrukwekkend om te zien hoeveel het WCRF netwerk heeft bereikt sinds de oprichting in 1982. Ooit was het idee dat voeding een rol zou spelen bij kanker alleen dat, een idee. Vandaag de dag is het een wetenschappelijke feit. Ik kijk verder uit naar de toekomst met versterkte hoop dat we op een dag kanker zullen verslaan.”

Marilyn Gentry

OPRICHTER EN PRESIDENT VAN WCRF INTERNATIONAL:

HOOFDSTUK 6

Het World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt deel uit van het World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk. Wat is het WCRF netwerk precies en wat is haar functie? In dit hoofdstuk krijgt u antwoord op deze vragen.

HOOFDSTUK 6 IN EEN OOGOPSLAG

Wat is het WCRF netwerk?

Het WCRF netwerk is een wereldwijd samenwerkingsverband van onafhankelijke charitatieve organisaties die zich richten op gezonde voeding en leefstijl in relatie tot kanker.

Wij willen dat door *gezonde keuzes in voeding en leefstijl* mensen sterker staan tegenover kanker.

Wat is de rol van het WCRF netwerk?

Door lid te zijn van het WCRF netwerk krijgt onze boodschap meer autoriteit. Door samen te werken kunnen we meer bereiken dan als we er alleen voor zouden staan. Samenwerking op internationaal niveau bevordert vooruitgang van wetenschappelijk onderzoek en zorgt voor meer aandacht voor kankerpreventie.

Hoe werkt het netwerk samen?

Samen met het WCRF netwerk streven wij ernaar om continu over de meest recente inzichten over het verband tussen voeding, leefstijl en kanker te beschikken.

Het **Continuous Update Project** is een gezamenlijk onderzoeksproject dat dit mogelijk maakt. Daarbij zijn we als netwerk actief binnen de internationale wetenschappelijke gemeenschap en dragen we bij aan wetenschappelijke congressen of organiseren deze zelf. Een andere taak van het netwerk is het bevorderen van overheidsbeleid op nationaal en internationaal niveau ten behoeve van kankerpreventie.

6.1 Wereldwijde samenwerking

Het WCRF netwerk is een wereldwijd samenwerkingsverband van onafhankelijke charitatieve organisaties die zich richten op voeding en leefstijl in relatie tot kanker. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en de andere leden van het WCRF netwerk hebben een gedeelde droom en ambitie: een wereld zonder kanker.

De kracht van samenwerking

Door lid te zijn van het WCRF netwerk krijgt onze boodschap meer autoriteit. We kunnen meer bereiken door samen te werken dan als we er alleen voor zouden staan. Samenwerking op internationaal niveau bevordert vooruitgang van wetenschappelijk onderzoek en zorgt voor meer aandacht voor kankerpreventie. Door lid te zijn van het netwerk profiteren wij van gedeelde kennis en middelen. Het voorkomen van dubbel werk bevordert efficiëntie en bespaart kosten. De leden kunnen onderling ervaringen en ideeën uitwisselen. Zo helpen we elkaar om de beste resultaten te behalen op een doeltreffende en efficiënte manier.

6.2 De activiteiten van het WCRF netwerk

Het netwerk vervult een unieke taak door al het beschikbare wetenschappelijke bewijs wereldwijd met betrekking tot het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker te verzamelen, analyseren en interpreteren. Het netwerk doet dat samen door middel van het Continuous Update Project (CUP). Wij kunnen dankzij het CUP onze gezondheidsvoorlichting baseren op het meest actuele en uitgebreide wetenschappelijke bewijs (lees meer over het CUP in paragraaf 2.8). Als netwerk zijn we actief binnen de internationale wetenschappelijke gemeenschap. We stellen onderzoeksprioriteiten en -richtlijnen op en bevorderen wereldwijd onderzoek. We sturen sprekers naar wetenschappelijke congressen en organiseren zelf congressen. Een andere taak van het WCRF netwerk is het bevorderen van overheidsbeleid dat bijdraagt aan de preventie van kanker.

Lees meer over het wereldwijde WCRF netwerk op wcrf.org

6.3 WCRF International

WCRF International is de overkoepelende organisatie zonder winstoogmerk die leiding geeft aan het WCRF netwerk. WCRF International bepaalt de algemene strategische richting van het netwerk. Zij verleent ondersteuning op het gebied van onder andere wetenschap en onderzoek (zie ook paragraaf 2.5), voorlichting, financiële administratie, strategische ontwikkeling en beleidsrichtlijnen. Dit stelt lidorganisaties zoals het Wereld Kanker Onderzoek Fonds in staat om efficiënt, kostenbesparend en doelmatig onze missie uit te voeren. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds betaalt een jaarlijkse contributie aan WCRF International voor de ondersteunende diensten. Zie voor meer informatie de jaarrekening pagina 103.

6.3.1 Officiële samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)

Sinds 2016 heeft WCRF International de status van officiële relatie van de WHO (een zogeheten *official relations status*). Op het gebied van internationale public affairs gericht op gezondheid is deze status een van de belangrijkste prestaties. Dit betekent dat de WHO de expertise van het WCRF netwerk erkent.

6.4 Aansluiten bij de internationale wetenschappelijke gemeenschap

Het WCRF netwerk werkt samen met partners zoals de World Obesity Federation, de Union for International Cancer Control (UICC), de International Agency for Research on Cancer (IARC, de onderzoekstak van de WHO gericht op kankeronderzoek) en Breast Cancer Now om onder andere wetenschappelijke congressen te organiseren. WCRF International heeft ook de e-learning module over obesitas en kanker ontwikkeld als onderdeel van de World Obesity Specialist Certification of Obesity Professional Education.

6.4.1 Wetenschappelijke congressen

Vertegenwoordigers van het WCRF netwerk hebben in 2016, evenals in voorgaande jaren een rol gespeeld in wetenschappelijke congressen over de hele wereld om de kennis over kankerpreventie te delen en verspreiden. Hiernaast ziet u een overzicht van congressen en de rol van het WCRF netwerk daarbij. Dit is een goede manier om onze boodschap te verspreiden. Ook is het een manier om bewustzijn over ons werk bij wetenschappers te bevorderen. Dit kan leiden tot meer samenwerking om in de toekomst een grotere impact te bereiken.

WETENSCHAPPELIJKE CONGRESSEN

DATUM	CONGRES	LOCATIE	ROL VAN WCRF NETWERK
20-23 oktober 2015	Nutrition and Health throughout the Life Cycle – Science for the European Consumer, 12e European Nutrition Conference	Berlijn, Duitsland	Prof. Martin Wiseman en prof. Michael Leitzmann hebben de voortgang en bevindingen van het Continuous Update Project gedeeld. In het bijzonder hebben ze informatie gedeeld over het onderzoek naar de methodiek voor systematische analyses van onderzoek naar biologische mechanismen om risico's voor kanker beter te begrijpen.
18-22 november 2015	African Organisation for Research & Training in Cancer (AORTIC) conference	Marrakech, Morocco	Prof. Martin Wiseman en prof. Michael Leitzmann hebben bevindingen van het Continuous Update Project gedeeld. Ook hebben ze informatie gedeeld over het onderzoek naar mechanismen om risico's voor kanker beter te begrijpen.
7-10 juni 2016	Global Cancer Occurrence, Causes and Avenues to Prevention conferentie van de International Agency for Research on Cancer (IARC), ter gelegenheid van haar 50ste verjaardag	Lyon, Frankrijk	Het WCRF netwerk werd hierbij vertegenwoordigd door onder andere prof. Michael Leitzman en dr. Giota Mitrou. Ze hebben kennis gedeeld over de bevindingen van het Continuous Update Project en het onderzoek naar mechanismen.
1-2 september 2016	“Obesity, Physical Activity & Cancer” Life course influences and mechanisms	London, Verenigd Koninkrijk	Deze conferentie werd georganiseerd door WCRF International in samenwerking met de World Obesity Federation. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zorgde voor een kleine Nederlandse delegatie van onderzoekers om aan de conferentie deel te nemen.
30 oktober – 3 november 2016	World Cancer Congress	Parijs, Frankrijk	Het WCRF netwerk heeft 5 sessies georganiseerd. Daarnaast hebben we deelgenomen aan discussiegroepen, workshops en besprekingen. We waren aanwezig met een stand waar we diverse publicaties hebben uitgedeeld en relevante contacten hebben ontmoet.

6.5 Ondersteuning van de volgende generatie van wetenschappers

De WCRF International Academy werd in 2009 opgericht om bij te dragen aan de ontwikkeling van de toekomstige leiders op het gebied van epidemiologie en de preventie van kanker. Onderdeel hiervan is ons fellowship-programma waarmee we jonge wetenschappers wereldwijd bij hun ontwikkeling helpen door bijvoorbeeld beurzen beschikbaar te stellen voor het volgen van het vak *International Nutritional Epidemiology* aan het Imperial College London. We hebben nu 34 alumni fellows gevestigd in 20 landen. Hun achtergrond varieert van PhD studenten, hoofddocenten tot beleidsadviseurs.

De betrokkenheid van de alumni van de WCRF International Academy is van grote toegevoegde waarde. Zij dragen bij aan ons werk op verschillende manieren, onder andere: een rol spelen in de beoordeling van onderzoeksvoorstellen, vertegenwoordiging tijdens wetenschappelijke congressen en conferenties, en het creëren van bewustzijn over ons werk binnen hun netwerken.

In 2016 hebben we het mogelijk gemaakt dat 4 fellows de 6de *International Nutritional Epidemiology* aan het Imperial College London konden bijwonen. De fellows waren dr. Kathryn Beck, dr. Lin Yang, dr. Harinakshi Sanikini en dr. Marco Matejcic van respectievelijk Nieuw-Zeeland, China, India en Zuid-Afrika.

WCRF International, de IARC en de UICC hebben in 2016 samen een beurs (fellowship) toegekend aan dr. Francis Zotor van de University of Health and Allied Sciences in Ghana om naar de IARC in Frankrijk te reizen. Hier heeft dr. Zotor een training gevolgd op het gebied van voeding en kanker. Onderdeel hiervan zijn:

- ▶ Hoe nieuwe studies op het gebied van voeding en kanker in de toekomst opgezet kunnen worden in Ghana en andere gebieden in Afrika.
- ▶ Ondersteuning in reviews van trends in voedingspatronen en overgewicht in Afrika, om beter te begrijpen hoe deze trends in relatie staan met de incidentie van kanker.
- ▶ Meer kennis over de *GloboDiet nutritional surveillance initiative*, welke de verzameling van gedetailleerde en gestandaardiseerde data mogelijk maakt om beter inzicht te krijgen in de voeding van populaties wereldwijd. Dit maakt het mogelijk om te onderzoeken of dit initiatief ook in Afrika toegepast kan worden.

In 2016 hebben we ook ervoor gezorgd dat een van onze nieuwe fellows, dr. Harinakshi Sanikini, het *World Cancer Congress* in Parijs kon bijwonen als deel van de delegatie van het WCRF netwerk.

6.6 Internationale lobbyactiviteiten

WCRF International doet namens het WCRF netwerk lobbyactiviteiten om wereldwijd beleid te bevorderen dat is gericht op de preventie van kanker. Overheden moeten de handen ineen slaan en in actie komen tegen de stijging van het aantal gevallen van kanker. Gezonde keuzes maken in onze voeding en leefstijl ligt in onze handen als individuen. Maar er zijn veel partijen in de samenleving die hierbij een rol spelen, zoals overheden. Zij kunnen groten-deels ervoor zorgen dat gezonde keuzes ook makkelijke keuzes worden.

Onze lobbyactiviteiten houden het volgende in:

- ▶ Bijdragen aan de ontwikkeling en de implementatie van de plannen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) met als doelstelling het aantal vroegtijdige sterfgevallen aan niet-overdraagbare ziekten in 2025 te verlagen met 25%.
- ▶ Bijdragen aan de wetenschappelijke onderbouwing voor beleid, om beleidsmakers te helpen bij het implementeren en uitvoeren van effectieve beleidsmaatregelen ter preventie van kanker en andere niet-overdraagbare ziekten.
- ▶ In gesprek blijven met het maatschappelijk middenveld ('civil society') en de onderzoekswereld betrokken bij kanker en andere niet-overdraagbare ziekten, voeding, voedingspatroon, overgewicht, lichamelijke inactiviteit en alcoholconsumptie. Dit zijn onder andere de Union for International Cancer Control (UICC), de NCD Alliance, en de European Public Health Alliance.

6.6.1 Adviesgroep van experts

Het WCRF netwerk heeft een adviesgroep van experts op het gebied van beleid: de Policy Advisory Group. De groep bestaat uit deskundigen uit de overheid, de academische wereld en het maatschappelijk middenveld alsmede waarnemers van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Union for International Cancer Control (UICC). De adviesgroep adviseert hoe we nog beter kunnen voldoen aan de behoeften van beleidsmakers bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleidsmaatregelen om kanker en andere niet-overdraagbare ziekten te voorkomen.

Voor meer informatie over onze Policy Advisory Group kijk op wcrf.org

6.6.2 Advies voor beleidsmakers voor het formuleren van doelstellingen

In 2016 hebben we een nieuw beleidsnota gepubliceerd: *Ambitious SMART commitments to address NCDs, Overweight and obesity*. Hiermee willen we overheden ondersteunen bij het opstellen van nationale plannen en doelstellingen gericht op voeding. Onderdeel van het beleidsnota zijn de zogeheten 'double-duty actions', die het potentieel hebben om zowel ondervoeding als overgewicht en obesitas te voorkomen.

6.6.3 Het beleidshulpmiddel NOURISHING

Het WCRF netwerk heeft een hulpmiddel ontwikkeld voor beleidsmakers: *NOURISHING*. Dit interactieve hulpmiddel biedt handvatten voor het ontwikkelen van beleid gericht op het bevorderen van een gezond voedingspatroon en het tegengaan van overgewicht.

NOURISHING helpt beleidsmakers bij:

- ▶ Het identificeren van gebieden waar actie ondernomen kan worden om gezond eten te stimuleren, overgewicht tegen te gaan, en de kans op ziekten zoals kanker te verkleinen.
- ▶ Het kiezen van maatregelen die geschikt zijn voor verschillende doelgroepen.
- ▶ Het evalueren van maatregelen en acties.

NOURISHING wordt regelmatig bijgewerkt met nieuwe informatie over wereldwijde beleidsmaatregelen gericht op gezonde voeding. Het is nu de belangrijkste bron van informatie over dit onderwerp en wordt gebruikt door beleidsmakers wereldwijd.

In 2016 hebben we de transparantie en verantwoording rondom **NOURISHING** verbeterd door de publicatie van ons proces voor het vinden, verifiëren en toevoegen van beleidsmaatregelen aan de database. We hebben ook evaluaties van impact van toegepaste beleidsmaatregelen gedaan. Daarnaast hebben we **NOURISHING** toegankelijker en gebruiksvriendelijker gemaakt.

6.6.4 Krachten bundelen

Wereldwijd pleiten we voor beleidsmaatregelen om de preventie van kanker en andere niet-overdraagbare ziektes mogelijk te maken. We werken nauw samen met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) als onderdeel van onze status als officiële relatie van deze belangrijke partij. Ook werken we samen met andere intergouvernementele organisaties en nationale overheden.

We werken samen met een grote diversiteit aan organisaties over de hele wereld, waaronder gezondheidsorganisaties gericht op preventie, consumentenrechten en internationale ontwikkeling, om ervoor te zorgen dat kanker en andere niet-overdraagbare ziekten hoog op de politieke agenda komen te staan.

Aandacht voor ondervoeding

Tijdens de **Nutrition for Growth moment** op de Olympische Spelen in Brazilië in 2016 hebben we als onderdeel van een coalitie gepleit voor meer financiële en politieke toezeggingen van nationale regeringen om ondervoeding in al zijn vormen aan te pakken.

Tijdens de **World Health Assembly** in 2016 hebben we samengewerkt met de NCD Alliance en de Jamie Oliver Food Foundation aan een evenement om overheden te vragen toezeggingen te doen om ondervoeding in al zijn vormen aan te pakken.

6.6.5 Conferenties, evenementen en workshops

Het Public Affairs team van WCRF International woont regelmatig conferenties, evenementen en workshops bij om onze kennis en standpunten te delen, en om inzicht te geven in best practices. Ook nemen we deel in werkgroepen en adviesgroepen wereldwijd.

World Cancer Congress

Elk twee jaar wordt het **World Cancer Congress** georganiseerd door de Union for International Cancer Control (UICC). In 2016 vond dit congres plaats in Parijs, Frankrijk.

Bijzonder om te melden is dat de koningin van Spanje in haar toespraak tijdens de openingsceremonie het belang van gezonde voeding en leefstijl heeft benadrukt. Zij deelt onze overtuiging dat preventie van groot belang is in de strijd tegen kanker, en dat gezonde voeding een grote rol hierbij speelt.

Het congres was een mooie kans om over ons werk te vertellen, en om in dialoog te gaan met wereldwijde belanghebbenden. Het WCRF netwerk heeft 5 sessies verzorgd om kennis te delen. Ook hebben we deelgenomen aan discussiegroepen, workshops en besprekingen.

We hebben ook een bijeenkomst georganiseerd met 12 organisaties gericht op kankerbestrijding uit verschillende delen van de wereld om ideeën te bespreken over de preventie van kanker door middel van gezonde voeding en meer lichaamsbeweging.

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds krijgt AAA-score van de Transparant Prijs 2016!

Elk jaar doen wij mee aan de Transparant Prijs, de prijs georganiseerd door PwC voor het meest transparante jaarverslag van goede doelen. In 2016 stonden we in de top-10 van alle deelnemers, en op nummer 1 binnen de groep gezondheidszorg! We hebben een AAA-score gekregen, wat de mooiste rating is. De score geldt voor transparantie over de impact van ons werk, communicatie met belanghebbenden en compliance aan alle relevante normen en regels in de goededoelensector.

HOOFDSTUK 7 Financiën

In paragraaf 7.1 treft u informatie aan over ons financieel beleid. In paragraaf 7.2 wordt ons financieel resultaat geanalyseerd en geven we een aantal kengetallen weer. In hoofdstuk 8 vindt u onze uitgebreide jaarrekening met toelichting en de controleverklaring van de externe accountant.

7.1 Financieel beleid

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds wil haar doelstellingen op een kosteneffectieve manier bereiken en streeft naar een verantwoorde besteding van de middelen.

Begrotingsbeleid

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds gebruikt de inkomsten zoveel mogelijk voor het realiseren van haar doelstellingen op korte en langere termijn. We stellen de begroting elk jaar tezamen met het jaarplan op aan de hand van de prioriteiten in ons beleidsplan. Schommelingen in inkomsten en uitgaven kunnen een begrotingsoverschot of juist een tekort veroorzaken.

Kosten van fondsenwerving

Om aan onze missie te kunnen werken heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds fondsen nodig. Hiervoor moeten we activiteiten ontplooiën ter werving van fondsen. We streven naar een kostenpercentage eigen fondsenwerving dat over drie boekjaren gemiddeld maximaal 25% bedraagt.

Beleid met betrekking tot reserves

De vorming van financiële reserves is belangrijk om de continuïteit van het werk van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zeker te stellen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft ernaar om jaarlijks bij een positief resultaat de reserves aan te vullen tot het maximum van de norm van anderhalf maal de organisatiekosten. Meer informatie over de reserves leest u op pagina 97.

Beleggingsbeleid

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft drie belangrijke pijlers voor haar missie: wetenschappelijk onderzoek, gezondheidsvoorlichting en beleidsbeïnvloeding. Om ook op langere termijn deze belangrijke activiteiten te kunnen blijven uitvoeren houdt zij reserves aan. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is in 2012 gestart met het investeren van gelden vanuit de continuïteitsreserve, die niet direct beschikbaar hoeven te zijn. Hiervoor heeft de stichting een beleggingsbeleid ontwikkeld om doelmatig inzicht te hebben in en controle te houden over haar beleggingen. Uitgangspunt van het beleggingsbeleid is de instand-

houding van de waarde van de hoofdsom. Conform het beleggingsbeleid investeert het Wereld Kanker Onderzoek Fonds zorgvuldig en risicomijdend. Dat doet de stichting door te beleggen in obligaties en deposito's. Alle beleggingen worden in volledige overeenstemming met alle beleidslijnen, toepasselijke wetten en regelgeving beheerd. Het beheer van de portefeuille is ondergebracht bij een vermogensbeheerder die het beheer voert op basis van een beleggingsmandaat. Het bestuur houdt toezicht hierop. Tijdens de bestuursvergaderingen rapporteert het management over de resultaten.

Beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de interne beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. Het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft bepaald dat de kosten van beheer en administratie maximaal 5% van de totale lasten mogen zijn.

Risicomanagement

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds inventariseert regelmatig de risico's op het gebied van strategie, financiën, wet- en regelgeving, reputatie en operationele zaken. Naar aanleiding hiervan wordt een risicoanalyse-rapport gemaakt wat het management team gebruikt om te evalueren of de juiste beheersmaatregelen zijn getroffen en de procedures en protocollen up-to-date zijn. Jaarlijks wordt het bestuur geïnformeerd over de bevindingen van het management team en de getroffen beheersmaatregelen. In de rapportage aan het bestuur wordt uiteengezet per risico:

- ▶ Een beschrijving van het risico.
- ▶ De potentiële impact.
- ▶ De getroffen beheersmaatregelen.
- ▶ De risico-eigenaar.

Valutarisico

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft haar beleid (maandelijks afdrachten verrichten ipv een keer per jaar) ten aanzien van betalingen aan gelieerde organisaties dit jaar aangepast om te voorkomen dat er (grote) valutaverliezen ontstaan. Als gevolg hiervan heeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds dit jaar een belangrijke valuta winst gerealiseerd. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds kan geen controle uitoefenen over de koers, maar het risico van valuta verliezen verminderen door het maken van regelmatige betalingen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Externe controle

Jaarlijks laat het bestuur een externe accountantscontrole uitvoeren. Het bestuur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft KPMG Accountants N.V. herbenoemd als accountant voor deze controle.

7.2 Analyse financieel resultaat

In de jaarrekening, die onderdeel is van dit jaarverslag, wordt verslag gedaan van onze financiën. Het volgende overzicht is een samenvattend financieel overzicht. U vindt de volledige jaarrekening in hoofdstuk 8.

ANALYSE FINANCIEEL RESULTAAT					
Omschrijving	2015 Werkelijk	2016 Begroting	2016 Werkelijk	% realisatie van begroting	2017 Begroting
Baten eigen fondsenwerving	7.406.836	7.861.608	7.585.683	96,5%	8.436.022
Baten overig	-182.765	41.000	194.351	474,0%	22.308
Som der baten	7.224.071	7.902.608	7.780.034	98,5%	8.458.330
Besteed aan doelstellingen	4.678.845	5.639.031	5.429.800	96,3%	5.953.087
Kosten werving baten	1.520.684	1.897.530	1.738.964	91,6%	2.172.308
Beheer en administratie	260.662	324.660	333.270	102,7%	325.509
Som der lasten	6.460.191	7.861.221	7.502.034	95,4%	8.450.904

Baten

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is volledig afhankelijk van giften van donateurs. Ook in 2016 hebben vele duizenden donateurs hun steun voortgezet. Daarnaast hebben we ruim 65.854 nieuwe donateurs verwelkomd. De totale baten uit eigen fondsenwerving zijn lichtelijk gestegen van € 7.406.836 in 2015 tot € 7.585.683 in 2016.

Ten opzichte van 2015 stegen de totale baten van € 7.224.071 tot € 7.780.034. In 2016 hebben we 98,5% van de begrote inkomsten gerealiseerd.

Doelbesteding

De bestedingen aan onze doelstellingen - onderzoek en voorlichting - ten opzichte van de baten stegen van 64,8% in 2015 naar 69,8% in 2016. Het bestedingspercentage ten opzichte van de lasten bleef gelijk: 72,4%. De bestedingen aan onderzoek vielen iets hoger uit, en de bestedingen aan voorlichting iets lager uit, dan begroot.

Kosten fondsenwerving

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds werkt continu aan het behalen van haar doelstellingen op een effectieve en efficiënte manier door haar beschikbare middelen optimaal te benutten.

De steun van onze donateurs is van essentieel belang voor het voortzetten van ons werk. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft naar een kostenpercentage eigen fondsenwerving dat over drie boekjaren gemiddeld maximaal 25% bedraagt. In 2016 bedroeg het percentage van de kosten eigen fondsenwerving, ten opzichte van de baten uit eigen fondsenwerving, 22,9%. Het gemiddelde kostenpercentage eigen fondsenwerving over de afgelopen drie boekjaren is 21,2% en ligt onder de norm.

7.3 Kengetallen

In onderstaand overzicht staan kengetallen voor de bestedingen aan de doelstellingen, de kosten voor eigen fondsenwerving en de kosten voor beheer en administratie over de afgelopen jaren.

KENGETALLEN				
Omschrijving	Norm	2014 Werkelijk	2015 Werkelijk	2016 Werkelijk
1. % besteed aan doelstellingen ten opzichte van baten	n.v.t.	67,1%	64,8%	69,8%
2. % besteed aan doelstellingen ten opzichte van lasten	n.v.t.	73,2%	72,4%	72,4%
3. % kosten eigen fondsenwerving	25%	20,3%	20,5%	22,9%
4. % kosten beheer en administratie	max. 5%	4,4%	4,0%	4,4%

Deze kengetallen berekenen we als volgt:

1. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de baten.
2. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.
3. Dit percentage wordt verkregen door de kosten van eigen fondsenwerving te delen door de baten uit eigen fondsenwerving.
4. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door de totale lasten.

NB: De percentages kunnen niet worden opgeteld.

Het Wereld Kanker
Onderzoek Fonds wil haar
doelstellingen op een kosten-
effectieve manier bereiken.

HOOFDSTUK 8 Jaarrekening

Jaarrekening

Balans per 30 september 2016
(na resultaatbestemming)

		2016 €	2015 €
ACTIVA			
Materiële vaste activa	1	7.129	5.900
Vorraden	2	–	–
Vorderingen en overlopende activa	3	1.150.908	1.388.600
Beleggingen	4	192.209	298.460
Liquide middelen	5	5.137.484	4.448.177
		6.480.601	6.135.237
Totaal activa		6.487.730	6.141.137
PASSIVA			
Reserves	6		
Continuïteitsreserve		2.911.816	2.635.045
Bestemmingsreese		7.129	5.900
		2.918.945	2.640.945
Langlopende schulden	7	1.743.345	1.698.325
Kortlopende schulden	8	1.825.440	1.801.867
Totaal passiva		6.487.730	6.141.137

Staat van baten en lasten over het boekjaar eindigend op 30 september 2016

		2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Baten				
Baten uit eigen fondsenwerving	9	7.585.683	7.861.608	7.406.836
Rentebaten en baten uit beleggingen	10	194.351	41.000	-182.765
Som der baten		7.780.034	7.902.608	7.224.071
Lasten				
Besteed aan doelstellingen:	11			
• Wetenschappelijk onderzoek		2.230.046	1.974.888	1.809.025
• Preventie en voorlichting		3.199.754	3.664.143	2.869.820
		5.429.800	5.639.031	4.678.845
Werving baten	12			
Kosten eigen fondsenwerving		1.738.964	1.897.530	1.520.684
		1.738.964	1.897.530	1.520.684
Beheer en administratie	13			
Kosten beheer en administratie		333.270	324.660	260.662
Som der lasten	14	7.502.034	7.861.221	6.460.191
Resultaat		278.000	41.387	763.880
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan:				
• Continuïteitsreserve	6	276.771	46.801	765.347
• Bestemmingsreserve	6	1.229	-5.414	-1.467
		278.000	41.387	763.880

Kasstroomoverzicht over het boekjaar eindigend op 30 september 2016

		2016 €	2015 €
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Som der baten		7.780.034	7.224.071
Af: Som der lasten	14	7.502.034	6.460.191
Nettoresultaat		278.000	763.880
Aanpassingen voor:			
• Afschrijvingen		4.573	4.227
• Verandering in werkkapitaal			
> Interestbaten, baten uit beleggingen en koers verschillen	10	-194.351	182.765
> Mutatie vorderingen en overlopende activa		237.692	-162.073
> Mutatie langlopende en kortlopende schulden		68.593	115.854
		111.934	136.546
Kasstroom uit primaire activiteiten		394.507	904.653
Ontvangen interest		16.257	10.855
		16.257	10.855
Kasstroom uit operationele activiteiten		410.764	915.508
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Investerings in materiële vaste activa		5.802	-2.760
Verkoop van effecten		100.000	236.000
		105.802	233.240
Nettokasstroom		516.566	1.148.748
Koersverschillen op vreemde valuta		172.741	-178.306
Toename/afname geldmiddelen		689.307	970.442

Algemene toelichting behorende bij de jaarrekening over het boekjaar eindigend op 30 september 2016

Algemeen

Activiteiten

Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds, ‘de stichting’, is opgericht op 10 mei 1994 en heeft haar zetel op het Leidseplein 33 in Amsterdam. De stichting heeft ten doel: bevorderen, financieel ondersteunen, bijdragen aan en stimuleren van onderzoek naar en voorlichting over de oorzaken en behandeling van kanker en het verband tussen dieet, voeding, leefwijze en kanker, zulks ten behoeve van het algemeen nut van de bevolking.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar loopt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2016.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld conform de *Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen* van de Raad voor de jaarverslaggeving.

Functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro’s, de functionele valuta van de stichting.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen

wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidieverplichtingen verdienen hierbij bijzondere aandacht. Vaak betreft dit verplichtingen voor meerdere jaren. Van een subsidieverplichting is sprake nadat het bestuur een besluit ter zake heeft genomen en dit kenbaar heeft gemaakt aan de subsidieontvanger, waardoor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting ontstaat. Deze verplichting wordt op de balans als schuld verantwoord en gelijktijdig wordt de last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur/management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen,

en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta’s

Transacties luidend in vreemde valuta’s worden in de betreffende functionele valuta van de stichting omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta’s luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als bate respectievelijk last in de staat van baten en lasten opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta’s die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro’s omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: gekochte obligaties en overige vorderingen en financiële verplichtingen. De stichting maakt geen gebruik van derivaten en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen kostprijs.

De betalingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Op vooruitbetalingen van materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- ▶ computerapparatuur : 33,33;
- ▶ overige kantooruitrusting : 20.

Bijzondere waardeverminderingen

Activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdien-mogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen de boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. Voorzieningen op vorderingen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Beleggingen

De beleggingen in effecten bestaan uit obligaties. Beleggingen worden blootgesteld aan bepaalde risico's, zoals rente en totale volatiliteit van de markten. Vanwege de risico's die inherent zijn aan bepaalde beleggingen in effecten en de volatiliteit van de kapitaalmarkten, kunnen op korte termijn veranderingen in de waarde van beleggingen in effecten optreden op en deze veranderingen kunnen wezenlijk verschillen van de bedragen die worden gerapporteerd in de jaarrekening. Effecten worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Het is de intentie om de obligaties aan te houden tot de afloopdatum.

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijke) sterk tegenvallende opbrengsten en/of onverwachte hoge uitgaven. Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve

In overeenstemming met RJ 650 is deze reserve vastgelegd in materiële vaste activa bestemd voor de bedrijfsvoering van de stichting

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Medewerkers van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ontvangen naast de maandelijkse salariëring 8% vakantiegeld en een beperkt aantal secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioenregeling en een reiskostenvergoeding. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds kent geen dertiende maand uitkering of andere bonusregelingen.

Pensioenregeling

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft voor haar werknemers een pensioenverzekering afgesloten bij Aegon Levensverzekering N.V. Werknemers vanaf 20 jaar kunnen deelnemen aan deze pensioenregeling. De werknemersbijdrage hiervoor bedraagt 2%, en de werkgeversbijdrage 4%, van de pensioengrondslag.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de verzekeraars verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de verzekeraars of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Baten uit eigen fondsenwerving

De baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord voor het door de stichting ontvangen bedrag zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Bijdragen die zijn ontvangen van sponsors, zijnde bijdragen waar geen evenredige tegenprestatie voor de geleverde goederen of diensten tegenover staat, zijn verantwoord als baten uit eigen fondsenwerving. Baten uit door sponsors opgezette acties waarover de stichting zelf geen risico loopt zijn verantwoord als baten uit acties van derden.

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland.

Baten uit nalatenschappen

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld bijvoorbeeld op basis van een akte van verdeling van de notaris. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van de blote eigendom.

Baten uit gezamenlijke acties

Baten uit gezamenlijke acties (acties van tijdelijke samenwerkingsverbanden die geen zelfstandige rechtspersoon zijn, en waarbij de economische risico's verbonden aan de activiteiten van het samenwerkingsverband bij de deelnemende instellingen liggen) worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Ontvangen voorschotten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen.

Rentebaten en baten uit beleggingen

Rentebaten en beleggingsopbrengsten worden bruto verantwoord. De kosten van beleggingen, zoals bankkosten en kosten van beheer door derden en de eigen organisatie worden afzonderlijk in de staat van baten en lasten verantwoord onder "Kosten beleggingen".

Lasten

De kosten die het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt worden verdeeld over de functies doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De specificatie in "Toelichting lastenverdeling" geeft inzicht in hoe de vermelde kosten worden toegerekend.

Bestedingen doelstellingen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft drie hoofddoelstellingen, namelijk financiering van wetenschappelijk onderzoek, analyse van uitkomsten van onderzoeken en het geven van voorlichting. Aan de doelstellingen worden alle kosten toegerekend die direct en indirect gemaakt worden voor de realisatie van de doelstellingen. Kosten toegerekend aan deze doelstellingen zijn onder meer:

- ▶ Verstrekte beurzen voor wetenschappelijk onderzoek
- ▶ Voorlichting
- ▶ Lidmaatschap van het internationale WCRF netwerk voor gezamenlijke projecten en ondersteuning.

Werving baten

Voor de realisatie van de missie werft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds fondsen. Dit gebeurt via de post, telefonisch, via het internet of een persoonlijk gesprek. Deze contactmomenten worden gecombineerd met het geven van voorlichting. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft een belangrijke

inhoudelijke boodschap die zij aan het Nederlandse publiek wil communiceren. De kosten die hiervoor gemaakt worden, worden aangemerkt als gezamenlijke kosten voor voorlichting en fondsenwerving en worden naar evenredigheid ten laste gebracht aan de doelstellingen of kosten van baten.

Verdere toelichting op de gehanteerde berekeningswijze is hieronder te vinden en de specificatie van de kosten eigen fondsenwerving is opgenomen in toelichting 12 "Werving baten".

Beheer en administratie

De post beheer en administratie omvat de kosten die het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt voor de beheersing en administratievoering van de organisatie.

Goede Doelen Nederland, voorheen de VFI (Vereniging van Fondsenwervende Instellingen), heeft een aanbeveling gedaan voor de toepassing van kosten van beheer en administratie. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds heeft de post beheer en administratie in overeenstemming met deze aanbeveling berekend.

Berekeningswijze

Kosten besteed aan doelstellingen en werving baten worden toegerekend op basis van de aard van de kosten. Directe kosten worden direct toegerekend aan de doelstellingen.

De kosten van beheer en administratie worden toegerekend op basis van een evaluatie van door personeel bestede tijd aan wetenschappelijk onderzoek, preventie en voorlichting, en fondsenwerving. De toerekeningsmethoden worden jaarlijks beoordeeld en getoetst.

Verstrekte onderzoeksbeurzen worden als schuld opgenomen op het moment dat de lasten zijn geauto-riseerd en het besluit tot toekenning schriftelijk aan de begunstigden zijn medegedeeld.

Toerekeningsmethodologie van gezamenlijke activiteiten voorlichting en fondsenwerving

Voor gezamenlijke activiteiten van voorlichting en fondsenwerving hanteert het Wereld Kanker Onderzoek Fonds een toerekeningsmethodologie om de kosten naar evenredigheid te verdelen. De kosten van communicatie-activiteiten met potentiële nieuwe

relaties komen voor 50% ten laste van voorlichting en bewustwording en 50% ten laste van fondsenwerving. De kosten van communicatie-activiteiten met bestaande relaties komen voor 70% ten laste van voorlichting en bewustwording en 30% ten laste van fondsenwerving. Dit resulteert in een gemiddelde verdeling van ongeveer 60% aan voorlichting en bewustwording en 40% aan fondsenwerving.

Toerekeningsmethodologie van overhead en overige kosten

De overheadkosten en andere kosten eigen organisatie (personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en afschrijvingen) worden toegerekend op basis van een evaluatie van tijd besteed door personeel aan: wetenschappelijk onderzoek, voorlichting en fondsenwerving. In 2016 zijn deze kosten als volgt toegerekend:

- ▶ eigen fondsenwerving 23,2%,
- ▶ preventie en voorlichting 42,7%,
- ▶ wetenschappelijk onderzoek 29,7%,
- ▶ beheer en administratie 4,4%,
- ▶ in totaal 100%.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de omrekeningskoersen op de data van de transacties.

Dankzij de steun van onze donateurs kunnen wij ook in de toekomst de strijd tegen kanker voortzetten.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa, benodigd voor de bedrijfsvoering van de stichting, is als volgt weer te geven:

	Computer- apparatuur	Overige kantoor- uitrusting	Totaal	Totaal
	€	€	2016 €	2015 €
Aanschafwaarde				
Saldo per begin van het boekjaar	65.690	20.133	85.823	83.063
Aankopen	5.802	-	5.802	2.760
Saldo per einde van het boekjaar	71.492	20.133	91.625	85.823
Cumulatieve afschrijvingen				
Saldo per begin van het boekjaar	59.790	20.133	79.923	75.696
Afschrijvingen	4.573	-	4.573	4.227
Saldo per einde van het boekjaar	64.363	20.133	84.496	79.923
Boekwaarde per einde van het boekjaar	7.129	0	7.129	5.900

2 Voorraden

Voorraden zijn niet gewaardeerd, aangezien de bedragen niet materieel zijn.

3 Vorderingen en overlopende activa

	2016 €	2015 €
Vorderingen van gelieerde entiteiten	74.963	66.024
Vorderingen uit nalatenschappen	82.790	258.000
Overige vorderingen	-	-
Overlopende activa	993.155	1.064.576
	1.150.908	1.388.600

Vorderingen zullen binnen één jaar worden ontvangen. De overlopende activa hebben voor circa € 183.000 (30 september 2015: € 246.000) een langlopend karakter. Dit bedrag wordt na meer dan één jaar ten laste van de resultaten gebracht.

Overlopende activa

	2016 €	2015 €
Kosten telemarketing	860.987	1.037.054
Interest op effecten	4.069	5.947
Overig	128.099	21.575
	993.155	1.064.576

Door middel van telemarketingcampagnes worden er structurele donateurs geworven die de organisatie steunen door middel van een doorlopende machtiging. Donateurs steunen met een vast bedrag per maand, kwartaal, halfjaar of jaar gedurende een onbepaalde termijn. De gemiddelde jaarlijkse bijdrage was in 2016 € 62 (2015: € 61). Op basis van historische gegevens weten we dat 54% (2015: 57%) van de donateurs ons gedurende tenminste 3 jaar steunt. De telemarketingkosten voor het werven van structurele donateurs worden over 2 jaar afgeschreven.

4 Beleggingen

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is in 2012 begonnen met beleggen en heeft een risicomijdend beleggingsbeleid. De belangrijkste reden om te beleggen is om fondsen beschikbaar te hebben in het geval van onverwachte tekorten in het inkomen uit fondsenwerving en zeker te stellen dat onderzoek, voorlichtingsprogramma's en organisatiekosten niet onderworpen worden aan bezuinigingen op korte termijn.

	2016 €	2015 €	2014 €
Saldo per 1 oktober 2015	298.460	549.774	558.191
Aankopen effecten	-	-	-
Verkopen effecten	-100.000	-236.000	-
Ongerealiseerd resultaat	-6.251	-15.314	-8.417
Saldo per 30 september 2016	192.209	298.460	549.774
Obligatierente	8.731	17.618	17.746
Ongerealiseerd resultaat	-6.251	-15.314	-8.417
Bruto beleggingsresultaat	2.480	2.304	9.329
Kosten beleggingen	-	-	-
Netto beleggingsresultaat	2.480	2.304	9.329
Rendement beleggingen	0,83%	0,42%	1,67%

Gemiddeld rendement 2014 - 2016: 1,09%
Gemiddeld resultaat 2014 - 2016: € 4.704

Rendement liquide middelen (spaarrekeningen en deposito's)	20.187	39.469	44.138
---	--------	--------	--------

5 Liquide middelen

	2016 €	2015 €
ABN AMRO Bank N.V.	4.153.081	3.600.299
ING Bank N.V.	119.148	116.244
Julius Baer Group	826.647	719.382
Kasmiddelen	252	252
Bankgarantie	38.356	12.000
	5.137.484	4.448.177

In de post ABN AMRO Bank N.V. is een kortetermijndeposito tot een bedrag van € 3.879.758 (30 september 2015: € 3.479.758) inbegrepen, dat in oktober 2016 afloopt. De liquide middelen zijn geheel onmiddellijk opeisbaar.

6 Reserves

Mutaties gedurende het boekjaar:	Continuïteits- reserve €	Bestemmings- reserve €	Totaal 2016 €	Totaal 2015 €
Saldo per begin van het boekjaar	2.635.045	5.900	2.640.945	1.877.065
Bestemming resultaat boekjaar	276.771	1.229	278.000	763.880
Saldo per einde van het boekjaar	2.911.816	7.129	2.918.945	2.640.945

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds hanteert de continuïteitsreservenorm van maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten voor de eigen organisatie.

Onder de kosten van de eigen organisatie wordt verstaan de totale personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, afschrijving en rente en de toegerekende kosten publiciteit en communicatie aan werving baten en beheer en administratie. Op basis van een risicoanalyse blijkt dat de kans dat zowel de inkomsten vanuit de verschillende bronnen tegenvallen, en de verschillende kosten hoger uitvallen, relatief klein is.

Over 2016 bedroegen de kosten van de eigen organisatie in totaal € 2.446.846 (2015: € 2.205.832) en het berekende maximum van de continuïteitsreserve is € 3.670.269 (2015: € 3.308.748). De werkelijke omvang van de continuïteitsreserve op 30 september 2016 is € 2.911.816 (2015: € 2.635.045). Dit is lager dan de maximum norm. Het bestuur heeft bepaald dat de huidige omvang van de reserve voldoende groot is om de korte termijn verplichtingen op te vangen, en gedurende ongeveer een jaar de activiteiten voort te zetten en nodige maatregelen te treffen om het resultaat weer positief te maken.

Bestemmingsreserve

Deze reserve kan niet zonder meer worden besteed, omdat daarmee materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering worden gefinancierd.

7 Langlopende schulden

Projectverplichtingen	2016 €	2015 €
Onderzoeksbeurs voor Dr. Eric Duell, Unit of Nutrition, Environment and Cancer, Bellvitge Biomedical Research Institute – IDIBELL, Catalan Institute of Oncology – ICO, Barcelona, Spanje, ten behoeve van het project 'Biomarkers of Acrylamide Exposure and Risk of Endometrial and Ovarian Cancer', gezamenlijk gefinancierd door WCRF UK en WKOF	-	16.550
Onderzoeksbeurs voor Dr. Maurice Zeegers, Department of Public Health, Epidemiology and Biostatistics, University of Birmingham, Verenigd Koninkrijk, ten behoeve van het project 'Bringing together the world's data on food intake and bladder cancer'	-	22.579
Onderzoeksbeurs voor Dr. Judy Ho, University of Hong Kong, Queen Mary Hospital, Pokfulam, Hong Kong, China, ten behoeve van het project 'The acceptability and feasibility of a diet and physical activity intervention to prevent recurrence of in colorectal cancer survivors – a phase 2 study'	9.155	81.735
Onderzoeksbeurs voor Dr. Matty Weijnenberg, Maastricht University, Nederland, ten behoeve van het project 'Shedding lights on the mechanisms behind adult-attained height and cancer risk'	29.674	86.412
Onderzoeksbeurs voor Dr. Matty Weijnenberg, Maastricht University, Nederland, ten behoeve van het project 'Energy balance, the PI3K-Akt-mTOR pathway genes and risk of colorectal cancer: a multidimensional approach'	44.415	133.434
Onderzoeksbeurs voor Dr. Anne May, University Medical Center Utrecht, Nederland, ten behoeve van het project 'Effect of an 18-week exercise training intervention on health-related quality of life in patients after surgery for oesophageal cancer'	153.836	240.381
Onderzoeksbeurs voor Dr. Theodora Psaltopoulou, University of Athens Medical School, Athene, Griekenland, ten behoeve van het project 'Identifying the role of nutrition, physical activity and body size in hematological malignancies through systematic reviews and meta-analyses'	1.492	11.535
Transporteren	238.572	592.626

Projectverplichtingen	2016 €	2015 €
Transport	238.572	592.626
Onderzoeksbeurs voor Dr. Ellen Kampman, Radboud University Nijmegen Medical Centre, Nederland, ten behoeve van het project ‘Effect of WCRF NL health promotion materials on awareness of and adherence to WCRF/AICR cancer prevention recommendations among those at very high risk of cancer’	-	26.968
Onderzoeksbeurs voor Prof. Riccardo Fodde, Erasmus MC, Nederland, ten behoeve van het project ‘Early alterations of the intestinal stem cell niche underlie sporadic colon cancer driven by “Western-style” dietary factors’	159.227	254.698
Onderzoeksbeurs voor Dr. Ellen Kampman, Division of Human Nutrition, Wageningen University and Research Centre,Nederland, ten behoeve van het project ‘Body composition and colorectal cancer recurrence and survival’	176.129	242.822
Onderzoeksbeurs voor Prof. Winnie Yeo, Chinese University of Hong Kong, China, ten behoeve van het project ‘A prospective study of long-term intake of dietary isoflavones and lignans on the risk of recurrence and mortality in Chinese women with breast cancer’	153.081	215.761
Onderzoeksbeurs voor Fränzel van Duijnhoven, Wageningen University and Research Centre, Nederland, ten behoeve van het project ‘Body fatness at adolescence, adult attained height and the development of tumours among persons with Lynch syndrome’	152.547	232.045
Onderzoeksbeurs voor Dr. Anne Tjonneland, Institute of Cancer Epidemiology, Danish Cancer Society, Kopenhagen, Denemarken, ten behoeve van het project ‘Biomarkers of selenium status and risk of advanced prostate cancer’	216.007	300.800
Onderzoeksbeurs voor Dr. Mazda Jenab, International Agency for Research on Cancer (IARC-WHO), Lyon, Frankrijk, ten behoeve van het project ‘Advanced Glycation End Products: Are exposures associated with colorectal cancer risk and survival?’	266.022	343.288
Transporteren	1.361.585	2.209.008

Projectverplichtingen	2016 €	2015 €
Transport	1.361.585	2.209.008
Onderzoeksbeurs voor Prof. dr. ir. Piet van den Brandt, Maastricht University, Nederland, ten behoeve van het project ‘Adherence to Mediterranean diet and risk of esophageal, gastric, pancreas, lung and breast cancer: a prospective cohort study’	289.168	335.000
Onderzoeksbeurs voor Professor Dr. Paul Brennan, Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk, ten behoeve van het project ‘Investigating major risk factor for Oesophageal Cancer in North Eastern Iran’	133.399	-
Onderzoeksbeurs voor Dr. Matty Weijenberg, Maastricht University, Nederland, ten behoeve van het project ‘Unravelling biological mechanisms linking sedentary behaviour and physical activity with fatigue in colorectal cancer survivors’	259.809	-
Onderzoeksbeurs voor Dr. Anne May, University Medical Center Utrecht, Nederland, ten behoeve van het project ‘Optimising physical fitness in patients receiving chemo-radio therapy for head and neck cancer; a feasibility study’	69.330	-
Onderzoeksbeurs voor Dr. Sandra Hayes, University of Queensland, Australië, ten behoeve van het project ‘The ECHO trial: exercise during chemotherapy for ovarian cancer’	288.764	-
Onderzoeksbeurs voor Dr. Isabella Soerjomataram, Agency for Research on Cancer (IARC), Frankrijk, ten behoeve van het project ‘Lifetime overweight and obesity: impact on cancer survival’	259.315	-
Onderzoeksbeurs voor Dr. Karin Nordin, Department of Public Health and Caring Sciences, Zweden, ten behoeve van het project ‘Physical training and cancer “Phys-Can”-effects and understanding of mechanisms for preventing and minimizing cancer related fatigue, improved quality of life and disease outcome. A multicentre cinical trial within a multidisciplinary consortium’	287.498	-
Transporteren	2.948.868	2.544.008

Projectverplichtingen

Transport (Totaal)

Kortlopende projectverplichtingen (te betalen binnen 1 jaar)

Langlopende projectverplichtingen

Saldo per begin van het boekjaar

Bij: Toegekend ten laste van het resultaat lopend boekjaar

Af: Betaald gedurende het boekjaar

Saldo per einde van het boekjaar

De looptijd van de langlopende projectverplichtingen is 1 tot 4 jaar.

2016 €	2015 €
2.948.868	2.544.008
1.205.523	845.683
1.743.345	1.698.325
2.544.008	2.464.336
1.298.115	979.088
893.255	899.416
2.948.868	2.544.008

8 Kortlopende schulden

Kortlopende projectverplichtingen (zie toelichting 7)

Schulden aan gelieerde entiteiten (zie pagina 108)

Te betalen belastingen

Overige schulden

Overlopende passiva

2016 €	2015 €
1.205.523	845.683
335.681	632.990
61.734	51.059
193.567	250.070
28.935	22.065
1.825.440	1.801.867

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan valuta-, rente-, kasstroom- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid om de risico's van onvoorspelbare en ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

De stichting zet geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) in om risico's te beheersen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van beleggingen in obligatieleningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden in principe aangehouden tot het einde van de looptijd. De stichting heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Daarnaast kunnen eventuele valutarisico's ontstaan door openstaande posities met de aan het netwerk gelieerde organisaties in de Verenigde Koninkrijk en Verenigde Staten. Derhalve kunnen ongunstige ontwikkelingen van de dollar en GBP eventuele valuta verliezen veroorzaken. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds kan geen controle uitoefenen over de koers, maar het risico van valuta verliezen verminderen door het maken van regelmatige betalingen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Liquiditeitsrisico's

De stichting loopt geen significante liquiditeitsrisico's.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De stichting is verhuisd naar een nieuw kantoor in november 2016. De nieuwe huurperiode loopt van 16 juli 2016 tot 30 juni 2021. De huur voor het vorige kantoor liep tot en met november 2016. In 2016 bedroeg de jaarlijkse huur van beide kantoren € 78.505. In verband hiermee heeft WKOF aan verhuurder een bankgarantie afgegeven ter grootte van € 12.000.

Minder dan 1 jaar € 75.000, 1 tot 5 jaar € 394.000, meer dan 5 jaar € 0,-.

De stichting huurt kantoorapparatuur. De jaarlijkse huur bedraagt ongeveer € 4.500.

9 Baten uit eigen fondsenwerving

Donaties en giften

Giften uit nalatenschappen

2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
7.481.746	7.711.608	6.995.036
103.937	150.000	411.800
7.585.683	7.861.608	7.406.836

Inkomsten uit donaties en giften zijn iets lager uitgevallen dan begroot, maar vielen hoger uit dan in 2015.

10 Rentebaten en baten uit beleggingen

Interestbaten van banksaldi en beleggingen

Ongerealiseerd resultaat op beleggingen

Afschrijving obligatie premie

Koersverschillen op vreemde valuta's

Overig

2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
15.291	41.000	30.910
-	-	-15.314
6.319	-	8.101
172.741	-	-178.306
-	-	-28.156
194.351	41.000	-182.765

In vergelijking met voorgaand jaar steeg deze post voornamelijk door koersverschillen op vreemde valuta's die positief uitvielen.

11 Besteed aan doelstellingen

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Wetenschappelijk onderzoek			
Onderzoeksbeurzen	1.188.633	1.011.889	992.474
Speciaal project ‘Continuous Update Project/ lobby en beleidsactiviteiten’	363.500	287.000	311.160
Bijdrage aan WCRF International	610.321	613.893	450.783
Toegerekende overheadkosten	67.592	62.106	54.608
	2.230.046	1.974.888	1.809.025
Preventie en voorlichting			
Communicatie en publiciteit	2.435.561	2.720.285	2.215.985
Bijdrage aan WCRF International	320.020	322.798	198.770
Toegerekende overheadkosten	444.173	621.060	455.065
	3.199.754	3.664.143	2.869.820
Totaal besteed aan doelstellingen	5.429.800	5.639.031	4.678.845

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft ernaar om minimaal 25% van haar totale inkomsten te besteden aan wetenschappelijk onderzoek. In 2016 is dit 28,7% (in 2015: 25%). We hebben meer uitgegeven aan het Continuous Update Project (CUP) dan begroot. In 2017 wordt het 3de Expert Rapport verwacht met de resultaten van de analyses van het CUP gedurende de afgelopen jaren. Onderdeel hiervan zijn de herziene aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker.

De uitgaven voor preventie en voorlichting zijn iets lager uitgevallen dan begroot vanwege de herziening van programma’s en het uitwerken van de nieuwe strategische koers voor de toekomst.

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Besteed aan doelstellingen in percentages			
Totaal besteed aan doelstellingen	5.429.800	5.639.031	4.678.845
Totaal lasten	7.502.034	6.649.639	6.460.191
Totaal baten	7.780.034	7.902.608	7.224.071
Bestedingspercentage lasten	72,4%	84,8%	72,4%
Bestedingspercentage baten	69,8%	71,4%	64,8%

12 Werving baten

Kosten eigen fondsenwerving

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Donateurs	1.403.569	1.478.778	1.237.453
Bijdrage aan WCRF International	45.717	46.114	28.395
Toegerekende overheadkosten	289.678	372.638	254.836
	1.738.964	1.897.530	1.520.684

Kostenpercentage eigen fondsenwerving

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Baten uit eigen fondsenwerving	7.585.683	7.759.294	7.406.836
Kosten eigen fondsenwerving	1.738.964	1.897.530	1.520.684
	22,9%	24,5%	20,5%

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft naar een kostenpercentage eigen fondsenwerving dat over drie boekjaren gemiddeld maximaal 25% bedraagt. Het gemiddelde kostenpercentage eigen fondsenwerving over de afgelopen drie boekjaren is 21,2% en ligt onder de norm.

13 Kosten beheer en administratie

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Toegerekende overheadkosten (zie toelichting 14)	333.270	324.660	260.662
Totaal lasten	7.502.034	7.861.221	6.460.191
% besteed aan beheer en administratie gedeeld door de som van de uitgaven	4,4%	4,1%	4,0%

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds streeft ernaar de kosten beheer en administratie zo laag mogelijk te houden, maximaal 5% van de totale lasten. In 2016 is dit percentage 4,4% en binnen de norm.

14 Toelichting lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstellingen		Werving baten	Beheer en administratie	2016 Werkelijk	2016 Begroting	2015 Werkelijk
Lasten	Weten- schappelijk onderzoek €	Preventie en voorlichting €	Eigen fondsen- werving €	€	€	€	€
Directe kosten							
Onderzoeksbeurzen	1.188.633	–	–	–	1.188.633	1.011.889	992.474
Communicatie en publiciteit	–	2.435.561	1.403.569	–	3.839.130	4.199.062	3.453.438
Bijdragen aan WCRF International	973.822	320.020	45.717	137.152	1.476.711	1.408.148	1.074.295
	2.162.455	2.755.581	1.449.286	137.152	6.504.474	6.619.099	5.520.207
Indirecte kosten							
Personeelskosten	46.591	306.167	199.674	113.149	665.581	947.874	674.261
Huisvestingskosten	6.080	39.957	26.059	14.767	86.863	63.625	63.188
Kantoor- en algemene kosten	14.600	95.946	62.573	67.424	240.543	227.699	198.308
Afschrijvingen	320	2.103	1.372	778	4.573	2.924	4.227
	67.591	444.173	289.678	196.118	997.560	1.242.122	939.984
Totaal	2.230.046	3.199.754	1.738.964	333.270	7.502.034	7.861.221	6.460.191

Toelichting personeel

Gedurende het boekjaar 2016 bedroeg het gemiddelde aantal werknemers 9,4 FTE (2015: 10,7 FTE).
Personeelsbezetting in FTE:

	2016 Werkelijk FTE	2015 Werkelijk FTE
Preventie en voorlichting	3,2	4,9
Fondsenwerving	3,6	3,2
Beheer en administratie	1,8	1,8
Onderzoek	0,8	0,8
Totaal	9,4	10,7

Bezoldiging bestuur en directie

Het bestuur verricht de werkzaamheden onbezoldigd. Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan management en bestuurders. Het bestuur bepaalt het salaris van de directeur en het bedrag aan overige emolumenten. In 2016 was Nadia Ameyah de directeur van het Wereld Kanker Onderzoek Fonds en ontving de volgende bezoldiging voor haar werkzaamheden (2015: totaal bezoldiging directeur op jaarbasis € 114.947):

Functie	Directeur
Aard dienstverband	onbepaalde tijd
Aantal uren per werkweek	37,5
Percentage dienstverband	100%
Periode	1 oktober 2015 – 30 september 2016
	EUR
Bruto jaarsalaris	97.259
Vakantiegeld	8.070
Totaal bruto jaarsalaris	105.329
Sociale verzekeringspremies (werkgeversdeel)	10.022
Pensioenpremies (werkgeversdeel)	3.381
Reiskostenvergoeding	236
Totaal overige voorzieningen	13.639
Totaal bezoldiging directeur op jaarbasis	118.968

Specificatie overheadkosten

	2016 Werkelijk €	2016 Begroting €	2015 Werkelijk €
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	519.341	707.198	535.657
Werknemersverzekeringen	74.672	116.688	68.914
Pensioenverzekeringen	15.245	17.680	17.772
Ontvangen ziekengeld	-360	-	-21.505
Overige personeelskosten	56.683	106.308	73.423
	665.581	947.874	674.261
Huisvestingskosten			
Huur	78.505	55.080	54.591
Onderhoudskosten	6.512	6.385	6.677
Overige huisvestingskosten	1.846	2.160	1.920
	86.863	63.625	63.188
Kantoor- en algemene kosten			
Algemene vergaderingen	31.968	21.331	29.860
Overige algemene kosten	208.575	206.368	168.448
	240.543	227.699	198.308
Afschrijvingen			
Afschrijvingen op vaste activa	4.573	2.924	4.227
	997.560	1.242.122	939.984

Transacties met gelieerde entiteiten

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt deel uit van het wereldwijde World Cancer Research Fund (WCRF) netwerk. Dit internationaal samenwerkingsverband richt zich op de preventie en beheersing van kanker. Indien nodig kan het Wereld Kanker Onderzoek Fonds eurobetalingen doen namens andere leden van het WCRF netwerk. Anderzijds kunnen de andere leden betalingen verrichten namens het Wereld Kanker Onderzoek Fonds aan crediteuren welke betalingen in andere valuta's vragen. Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds wordt belast door en/of belast de betreffende leden van het WCRF netwerk voor deze betalingen. De tabel hiernaast geeft een overzicht van de transacties met gelieerde entiteiten.

De transacties in de boekjaren 2015 en 2016 zijn als volgt:.

	WCRF International €	WCRF UK €	AICR €	Total €
Saldo verschuldigd door WKOF per 30 september 2014	161.282	569.171	7.501	737.954
Door gelieerde entiteiten belaste uitgaven	-	6.993	41.610	48.603
Doorbelasting kosten wetenschappelijk onderzoek	-	195.223	-	195.223
Bijdrage aan Continuous Update Project	-	308.967	-	308.967
Contributie WCRF International	567.912	-	-	567.912
Koersverschillen vreemde valuta's	104.782	72.583	941	178.306
Betalingen aan gelieerde entiteiten	-900.000	-570.000	-	-1.470.000
Saldo verschuldigd door WKOF per 30 september 2015	-66.024	582.937	50.052	566.965
Door gelieerde entiteiten belaste uitgaven	-1.000	7.944	40.661	47.605
Doorbelasting kosten wetenschappelijk onderzoek	-	198.867	-	198.867
Bijdrage aan Continuous Update Project	-	362.000	-	362.000
Contributie WCRF International	914.343	-	-	914.343
Koersverschillen vreemde valuta's	-85.075	-88.564	898	-172.741
Betalingen aan gelieerde entiteiten	-837.206	-746.512	-72.602	-1.656.320
Saldo verschuldigd door WKOF per 30 september 2016	-74.962	316.672	19.009	260.719
Saldo verschuldigd per 30 september 2016 in vreemde valuta's	GBP	GBP	USD	
	-64.897	273.256	21.334	

Vaststelling

Goedkeuring van het jaarverslag heeft plaatsgevonden in de bestuursvergadering van 13 maart 2017.

Het bestuur,

Elmer Coppoolse
Coen van den Heuvel
Willy Angenent-van Gent
Jeffrey Bunn
Laurence Isaacson
Olga Commandeur

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor de stichting.

Bijzonder statutair recht inzake zeggenschap

Er is geen bijzonder statutair recht inzake zeggenschap.

Nevenvestigingen

De stichting heeft geen nevenvestigingen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening over het boekjaar eindigend per 30 september 2016 van Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds (hierna 'de stichting') te Amsterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds per 30 september 2016 en van het resultaat over het gebroken boekjaar geëindigd op 30 september 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 september 2016;
2. de staat van baten en lasten over het gebroken boekjaar geëindigd op 30 september 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

— het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

— het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

— het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

— het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 13 maart 2017

KPMG Accountants N.V.

E. Breijer RA

“Ik hoop dat u na het lezen van de vorige hoofdstukken een goed beeld hebt kunnen krijgen over wat het Wereld Kanker Onderzoek Fonds allemaal heeft gedaan en bereikt in 2016. Wij zijn iedereen ontzettend dankbaar hiervoor, waaronder onze donateurs, collega's, onderzoekers en zorgprofessionals. In 2017 gaan we van start met onze nieuwe strategische koers. Daar kijken mijn team en ik enorm naar uit. Ons doel? Samen sterker staan tegenover kanker door gezonde keuzes in voeding en leefstijl. Mogen we dan weer op uw steun rekenen? Er is nog zoveel te bereiken.”

Nadia Ameyah

DIRECTEUR VAN HET WERELD KANKER ONDERZOEK FONDS

HOOFDSTUK 9

Er is nog zoveel te bereiken plannen voor 2017

In de vorige hoofdstukken heeft u kunnen lezen wat onze ambitie en droom is—een wereld zonder kanker—en hoe wij daaraan werken door mensen te helpen keuzes te maken in hun voeding en leefstijl om sterker te staan tegenover kanker. Maar helaas zijn we er nog niet.

Er is veel dat nog ontdekt, verklaard en begrepen moet worden door middel van onderzoek. We moeten daarnaast blijven werken aan bewustzijn over kankerpreventie en de stappen die we kunnen nemen om de kans op kanker te verkleinen. Ook moeten we beleidsmaatregelen blijven stimuleren en beïnvloeden om de gezonde keuzes de makkelijke keuzes te maken. Kortom, we moeten doorzetten want er is nog zoveel te bereiken.

In dit laatste hoofdstuk leest u over onze plannen voor 2017 en vindt u de begroting.

9.1 Vooruitblik 2017

9.1.1 Nieuwe strategische koers

Vanaf 2017 werkt het Wereld Kanker Onderzoek Fonds volgens haar nieuwe strategische koers voor 2017 – 2019.

De kern van de nieuwe strategische koers voor de komende jaren is uitbreiding van onze focus. De afgelopen jaren hebben wij ons met name gericht op de preventie van kanker door middel van een gezonde voeding en leefstijl. We hebben ons hierin ontwikkeld tot de experts. Daarnaast gaan we ons vanaf 2017 ook richten op voeding en leefstijl in relatie tot de overleving van kanker. Zie paragrafen 1.1 en 1.6 voor meer informatie.

Onze nieuwe strategische koers is uitgewerkt in een nieuw beleidsplan. Lees over de hoofdlijnen van het beleidsplan in onze beleidsvisie 2017 – 2019 op wkof.nl/jaarverslag

9.1.2 Onderzoek: kanker beter begrijpen

In 2017 blijven we investeren in onderzoek naar het verband tussen voeding, voedingspatroon, lichaamsbeweging, gewicht en kanker. Daarnaast ligt onze focus ook op onderzoek naar de biologische mechanismen die deze verbanden verklaren.

In 2017 werken we verder aan de vernieuwing van onze beursprogramma's voor onderzoek en onze onderzoeks-thema's. Extra aandacht gaat naar de biologische mechanismen die de risico's voor kanker kunnen verklaren, de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker, en factoren die verschillen in het risico op kanker tussen

groepen mensen kunnen verklaren. Meer kennis hierover stelt ons in staat nieuwe strategieën voor de preventie en overleving van kanker te formuleren. In 2017 werken we verder aan ons derde expert rapport op basis van de bevindingen van het **Continuous Update Project**. Onderdeel hiervan zijn onder andere de nieuwste inzichten over de risico's voor kanker in onze voeding en leefstijl, aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker en schattingen van het aantal gevallen van kanker dat in verschillende landen te voorkomen is door gezonde voeding en leefstijl. Zie ook de kader **Nieuw expert rapport in 2017** op pagina 27.

9.1.3 Gezondheidsvoorlichting: samen gezonder leven

Bewustwording over de preventie van kanker is belangrijk om het stijgende aantal gevallen van kanker tegen te gaan. Bewustwording is een eerste stap naar gedragsverandering, maar ook naar een samenleving waarin kankerpreventie de nodige aandacht krijgt. Nog altijd leeft het idee dat kanker voornamelijk een kwestie is van erfelijkheid en 'gewoon pech'. Die misvatting moet de wereld uit. Daar blijven we hard aan werken. In 2017 lanceren wij de nieuwe bewustwordingscampagne **'er is zoveel te bereiken'**. Hiermee gaan we aandacht vragen voor de belangrijke rol van voeding en leefstijl bij de preventie en overleving van kanker.

Onze 10 aanbevelingen voor het verkleinen van de kans op kanker worden in 2017 herzien door een panel van experts. Dit gebeurt op basis van het nieuwe expert rapport dat we in 2017 gaan publiceren over voeding

en leefstijl in relatie tot kanker. We zullen onze voorlichtings-programma's en voorlichtingsmaterialen voor verschil-lende doelgroepen bijwerken op basis van de herziende aanbevelingen voor kankerpreventie.

Wij zullen het grote publiek blijven voorzien van praktische, motiverende en inspirerende adviezen om ze te helpen gezonde keuzes te maken in hun voeding en leefstijl.

Er is nog weinig bekend over de rol van voeding en leefstijl tijdens en na kanker, een onderwerp dat heel belangrijk is voor mensen die door kanker zijn getroffen. Op basis van het huidige wetenschappelijke bewijs weten we dat het beste advies voor (ex)kankerpatiënten is om na behandeling de aanbevelingen ter kankerpreventie op te volgen: gezond eten, meer bewegen, een gezond gewicht behouden. In 2017 zullen we onze voorlichting richting deze mensen verder uitbreiden en hierbij samenwerken met gezondheids-professionals, inloophuizen en kankerpatiëntenorganisaties. We zullen onder andere onze nieuwe website voedingenkankerinfo.nl de plek maken waar mensen terecht kunnen voor vragen over voeding tijdens en na de behandeling van kanker.

In 2017 blijven wij investeren in de gezondheid van toekomstige generaties door kinderen al vroeg bewust te maken van een gezonde leefstijl via ons voorlichtings-programma *Top Fit Kids*.

9.1.4 Beleidsbeïnvloeding:
De gezonde keuzes makkelijker maken

In 2017 blijven we ons inzetten om de gezondheid van kinderen te beschermen door samen met de andere partners van de *Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding* te blijven werken aan het stoppen van reclame voor ongezonde voeding gericht op kinderen.

Ook zullen we samen met onze collega's binnen het WCRF netwerk en andere internationale partners zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Union for International Cancer Control (UICC) blijven werken aan beleidsmaatregelen die gezond leven bevorderen. We zullen het *NOURISHING* framework blijven uitbreiden en deze verder onder de aandacht brengen van beleidsmakers in binnen- en buitenland.

9.1.5 Fondsenwerving: in actie tegen kanker

Wij zullen ook in 2017 een verantwoord en kostenefficiënt fondsenwervingsbeleid blijven volgen. We streven ernaar het aantal donateurs te vergroten. Daarnaast onderzoeken we nieuwe kanalen voor het werven van fondsen om onze inkomensstromen te vergroten en te verbreden om onze onderzoeks- en voorlichtingsprogramma's te kunnen voortzetten. We gaan het belang van ons werk duidelijker en zichtbaarder maken zodat meer mensen beter kunnen zien en begrijpen waarom ons werk belangrijk is. Sportieve evenementen zijn belangrijk voor de fondsenwerving van goede doelen. Bovendien sluiten deze evenementen heel goed aan bij onze boodschap. Lichaamsbeweging speelt namelijk een belangrijke rol in de preventie van kanker. In 2017 zullen we weer meedoen aan de NN Marathon Rotterdam en Dam tot Damloop. Tevens gaan we ons richten op andere sportieve evenementen en mensen blijven motiveren om eigen acties op te zetten om onze missie te steunen.

Naast sportieve evenementen gaan we ook meer aandacht vragen voor andere soorten acties waarmee mensen het Wereld Kanker Onderzoek Fonds kunnen steunen. Bijvoorbeeld concerten organiseren, het verkopen van eigen gemaakte spullen of een veiling organiseren. Om het makkelijker te maken voor mensen om een actie te starten gaan we onze vernieuwde actieplatform inactietegenkanker.nl in 2017 lanceren en onder de aan-dacht brengen.

9.2 Meerjarenbegroting 2017 - 2019

Baten

Baten uit eigen fondsenwerving
Rentebaten en baten uit beleggingen

Som der baten

Lasten

Besteed aan doelstellingen:
• Wetenschappelijk onderzoek
• Preventie en voorlichting

Werving baten

Kosten eigen fondsenwerving

Beheer en administratie

Kosten beheer en administratie

Som der lasten

Resultaat

Kengetallen

Besteed aan doelstellingen:
• ten opzichte van baten
• ten opzichte van lasten
Kosten eigen fondsenwerving
Kosten beheer en administratie

	2017 Begroting		2018 Prognose		2019 Prognose	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten						
Baten uit eigen fondsenwerving	8.436.023		8.857.824		9.300.715	
Rentebaten en baten uit beleggingen	22.308		22.308		22.308	
Som der baten		8.458.331		8.880.132		9.323.023
Lasten						
Besteed aan doelstellingen:						
• Wetenschappelijk onderzoek	2.116.928		2.243.944		2.378.580	
• Preventie en voorlichting	3.836.159		4.027.967		4.229.365	
Werving baten		5.953.087		6.271.911		6.607.946
Kosten eigen fondsenwerving		2.172.308		2.237.477		2.304.602
Beheer en administratie		325.509		341.784		358.874
Som der lasten		8.450.904		8.851.172		9.271.421
Resultaat		7.427		28.960		51.603
Kengetallen						
Besteed aan doelstellingen:						
• ten opzichte van baten		70,38%		70,63%		70,88%
• ten opzichte van lasten		70,44%		70,86%		71,27%
Kosten eigen fondsenwerving		25,75%		25,26%		24,78%
Kosten beheer en administratie		3,85%		3,86%		3,87%

Bij een positief resultaat streeft het Wereld Kanker Onderzoek Fonds ernaar de reserves aan te vullen tot het maximum van de norm van anderhalf maal de organisatiekosten.

We moeten doorzetten want
er is nog zoveel te bereiken

This image shows a full page of blank, lined paper. The paper is white and features evenly spaced, horizontal light blue lines running across its entire width. There are no margins, text, or other markings on the page.

[illegible]

Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Bezoekadres: Weesperstraat 105-A / 1018 VN Amsterdam

Correspondentieadres: Postbus 15444 / 1001 MK Amsterdam

020 344 95 95 / informatie@wkof.nl / www.wkof.nl

Bankrekening (IBAN): NL51 ABNA 0424356309

Stichting Wereld Kanker Onderzoek Fonds maakt deel uit van het gerenommeerde internationale World Cancer Research Fund netwerk.

© 2017 Wereld Kanker Onderzoek Fonds

Het Wereld Kanker Onderzoek Fonds is door de Belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

ANBI

**Wereld
Kanker
Onderzoek
Fonds**

...er is zoveel te bereiken

